

PoZiCa

Zbirka literarnih i likovnih radova
učenika Poreča, Zaboka i Crikvenice, 2015.

POZICA 2015.

Zbirka literarnih i likovnih radova
učenika Poreča, Zaboka i Crikvenice

Nakladnik

Grad Poreč - Parenzo i Gradska knjižnica Poreč

Za nakladnika

Irides Zović

Uredništvo

Irides Zović, glavni urednik

Ivana Legović

Zorana Geržinić

Likovno rješenje naslovnice

rad učenika:

Mario Mavrić, Šetnja uz more, VII. a razred

Osnovna škola Zvonka Cara, Crikvenica

Grafičko oblikovanje

Nikolina Sirovica

Tisk

Intergrafika TTŽ d.o.o.

Naklada

700 primjeraka

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu
Sveučilišne knjižnice u Puli pod
brojem 140417094.

ISBN 978-953-8010-03-3

POZICA 2015.

Zbirka literarnih i likovnih radova
učenika Poreča, Zaboka i Crikvenice

Grad Poreč - Parenzo
Gradska knjižnica Poreč
Poreč, 2015.

Brdo zrna hrabrosti za zajednički spomenar

Literarno i likovno stvaralaštvo učenika triju prijateljskih gradova već devetnaest godina krijeći naša srca. Pred vama je izbor najboljih ostvarenja koji, uranjujući u svijet djetinjstva i mladenaštva, pozivaju i zrelije čitatelje u čarobni svijet mašte. Zadivljujuće je gledati kako dio života ovih mladih ljudi postaje dio literarnog svijeta kojega stvaraju svojim jedinstvenim poimanjem prostora i vremena, kreirajući poseban kutak svemira nesebično ga dijeleći s drugima. Sagledavajući njihov ritam života unutar visokih zidova suvremene tehnologije s prepunim rukama najmodernejih čuda tehnike, cijenimo ovaj komadić vremena kojega ovi mlađi ljudi uspijevaju i umiju naći za literarno i likovno stvaralaštvo.

Stvarajući PoZiCu kroz sve smo ove godine stvarali i neraskidive kulturne veze naših triju gradova u tri županije; porečkim *Laurus Nobilisom*, zabočkom *Nagradom Gjalski za srednjoškolce* i *Malom nagradom Gjalski za najbolje osnovnoškolske uratke te Natječajem iz Crikvenice*. Poreč, Zabok i Crikvenica ovom su zbirkom učeničkih radova i ove godine ispisali i iscrtali jedinstven put jednoga prijateljstva. Iščitavajući literarne radove na tom putu, iščitavamo uviјek i nanovo ljubav, strah, čežnju, nostalгију, snagu i zrelost kojima svoj pečat iskrenosti daju likovna ostvarenja.

Dragi učenici, vi čiji su se radovi našli u ovogodišnjoj PoZiCi, koji ste smogli hrabrosti i zakoračili u ovaj svijet umjetnosti, samostalno ili uz potporu svojih profesora, ali i svi vi koji ste se natjecali da u PoZiCu uđete, vi stvarate mostove s budućim generacijama i nastavljate tradiciju za budućnost. Podsjetimo se ovom prilikom riječi našega sugrađanina, Porečana, Drage Orlića, začetnika i prvog urednika PoZiCe:

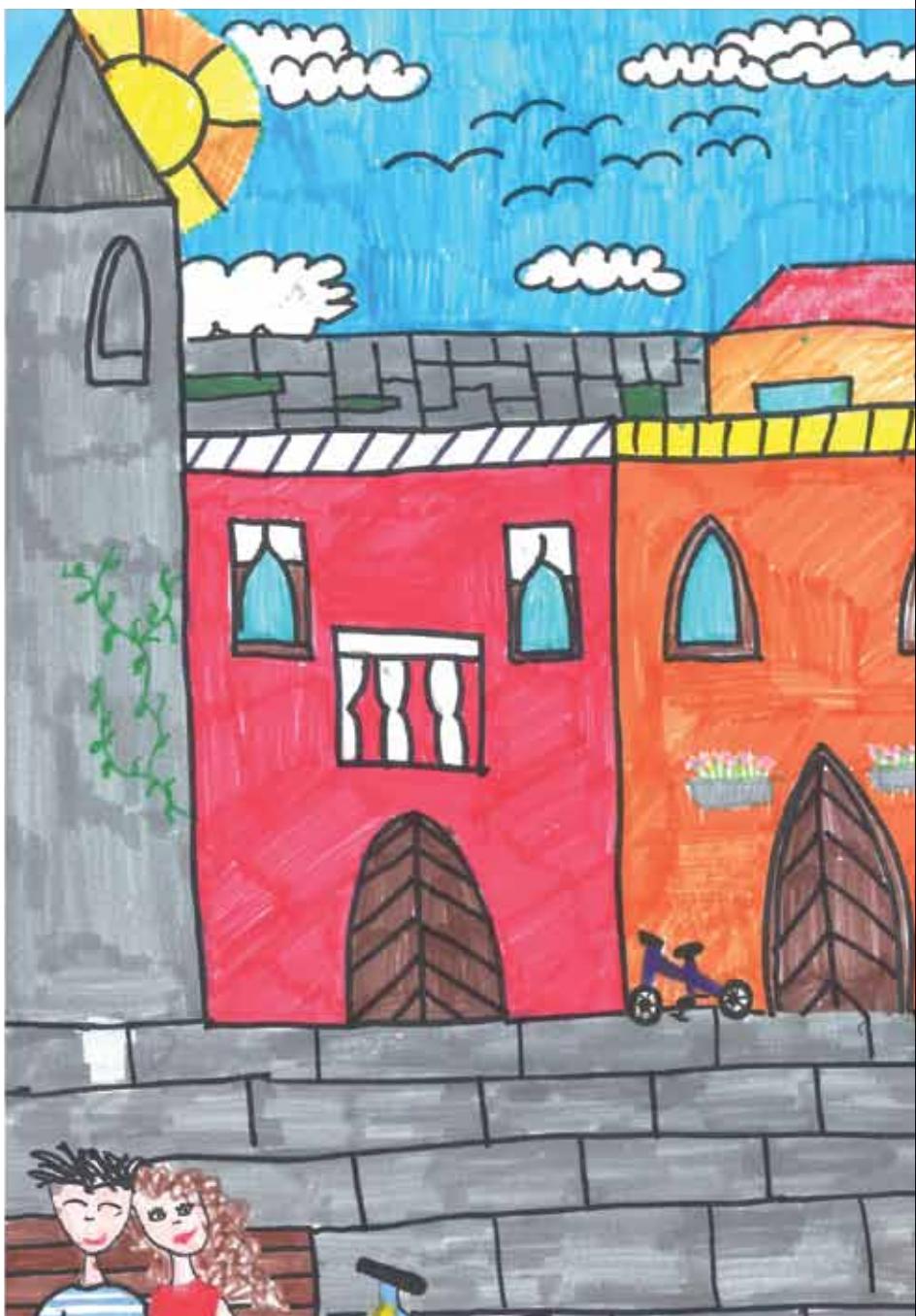
Dani gredu, lita biže, i doista je tome tako. Prošle je godine PoZiCa postala punoljetna. Koliko generacija klinaca ima svoj mal, ali vječni spomenar. Koliko god to bili tek knjižulci, to su remek – djela jedne ljudske dobi. One mladenačke.

Dragi čitatelji, okrenite stranicu i uronite između korica devetnaeste po redu PoZiCe.

Iz nje ćete izaći obogaćeni.

Ravnateljica Gradske knjižnice Poreč
dr.sc. Irides Zović

Poreč, rujan 2015. godine.

Paola Paljić, VI. razred, TOŠ/SEI „Bernardo Parentin“, Poreč-Parenzo

POREČ

Moje ime je Sadako Sasaki

Rodila sam se u Hirošimi u Japanu, u mojoj prekrasnoj domovini. Hirošima je tada, tog siječnja 1943. godine, bila cijela bijela, rekla je moja mama, i prekrasna, iako je tada buktao Drugi svjetski rat. Ni u našem gradu nije bilo drugačije. Skromno smo živjeli, ali i mirno.

Daleko od nas, rat se bližio kraju, svi su nekako popuštali i svima ga je bilo dosta, ali samo moji tvrdoglavci Japanci nisu htjeli popustiti. I onda jednog ljetnog dana, imala sam dvije godine, mama me pustila da se igram ispred naše kuće i odjednom je počela padati crna kiša. Tada mi je to bilo lijepo, ustala sam, ispružila ruke i digla glavu prema njoj - padala je po meni, gotovo me svu prekrila.

Mama je dotrčala, vidjela sam paniku u njenim očima, digla me i brzo unijela u kuću. Sve je zatvorila - vrata, prozore i odjednom smo bili u mraku, velikom mraku.

Tog dana je završio rat u mom Japanu, a ono prije - to je bila prava nuklearna bomba. Imala je i ime „Little Boy“ - mali dječak, a ja sam bila mala djevojčica...

Nastavila sam živjeti kao da se ništa prije nije dogodilo, ali sam primjećivala da puno ljudi nestaje, a čula sam i mamu i tatu kako razgovaraju o smrti.

Išla sam u školu i kad sam imala 11 godina bila sam jako prehladena i pojavila su mi se neke male kvržice na vratu... One su počele rasti, a ja sam se osjećala umorno. Kvrge su poljubičastile, doktor je imao jako ozbiljno i zabiljuto lice, rekao nam je da imam leukemiju i da ću živjeti još godinu dana.

Željela sam živjeti i samo sam o tome razmišljala. Tada sam se sjetila jedne stare legende Senbazuru, legende o tisuću origami žđralova. Onom tko uspije izraditi 1000 žđralova, žđral će ispuniti jednu želju, a ja sam željela samo živjeti. Pred sobom sam imala godinu dana i počela sam ih izrađivati, kako sam se trudila i to me počelo veseliti i nekako sam samo o tome razmišljala.

Imala sam ih 500, puno sam ih napravila, imala sam ih 600, stalno mi je nedostajalo papira... 640, ali i snage 643..., bila sam jako umorna... 644, spavalо mi se... Samo ću

malo odmoriti oči i spavati... Spavati... Spavati... 644...

Aneli Sošić, VIII. razred

Nagrada – osnovna škola hrvatski jezik

Osnovna škola „Jože Šuran“, Višnjan, Područna škola Kaštelir

Mentorica: Jadranka Lukić, prof.

Luca Matteo Menkhoff, VI. razred, TOŠ/SEI „Bernardo Parentin“, Poreč-Parenzo

Barba Čano i orko

Mnogi se slažu da je Istra *Terra Magica* - Čarobna zemlja, no ne samo da su krajolici prekrasni, nego i svako selo ima svoju priču i svoje čarobno biće. Najčešće su to vještice i more, ponekad divovi, ponekad psoglavci, Kringa čak ima i svog vampira Juru Granda, a kažu da oko mog sela živi orko. Orko, kojeg ponegdje nazivaju jednostavno Mrak a ponegdje Bilfo, je vrsta

Doris Grubica, V. razred, TOŠ/SEI „Bernardo Parentin”, Poreč-Parenzo

čarobnog bića koje se pojavljuje noću i zbumjuje putnike, pa oni ne mogu više naći put kući. Može izgledati kao magarac ili neka druga životinja, ali onaj koji živi u okolini Kirmenjaka izgleda kao veliki pas. Mnogi stari stanovnici Kirmenjaka pričali su o tome kako su ga sreli.

Imao sam jednog starog rođaka koji je sada već pokojan. Zvao se Luciano Rajko, ali svi smo ga zvali barba Čano. Pričao je on meni puno puta, stari ljudi vole ispričati svoju priču ponovo ispočetka svaki put kad te vide, kako je i on jedne noći sreo Orka, pa ču i ja vama ispričati tu priču.

Kad je barba Čano bio mlad nije bilo automobila kao sada. Kad je već odrastao, vozio se on na svom traktoru svugdje, čak do Rušnjaka gdje se volio nalaziti sa svojim starim drugovima iz narodnooslobodilačke borbe. Imao je on i motorin, pod stare dane. Stari Tomos kojim se vozio po kruh, u Žbandaj, u danima kad ga noge nisu više tako daleko nosile. No, kad je bio mlad išao je on pješke do Žbandaja i dalje.

Jedne večeri u svojoj mladosti, vraćao se on tako noću iz Žbandaja. U Žbandaju je bila onda, a i sada je, oštarija, a u oštariji veselo društvo, pa se mlađi barba Čano dobro zabavio i dugo zadržao. Hodao je on tako cestom koja vodi prema Kirmenjaku, a oko ceste rasla gusta šuma. Šuška lišće na noćnom povjetarcu. Šuškaju male životinje u grmlju i uplašeno bježe ispred barba Čana. Bila je topla ljetna noć, pa se svako toliko oglasi i koji zaljubljeni čuk, dozivajući svojim jezovitim glasom. Hodao je tako barba Čano i slušao zvuk svojih koraka kad odjednom primijeti on da uz njega korača veliki crni pas. Tako iznenada, bez ikakvog zvuka. Ma, ne boji se barba Čano breka, ni velikih ni malih, ni nikakvih, pa ima u selu svaka kuća svog breka.

„Čigovi si ti?“ pita barba Čano psa. Pas, naravno, ne odgovara. Teško je barba Čanu hodati tako u tišini, pa on rađe razgovara s psom. „Ma znan ja sve jude i sve breke u selu“, kaže mu. „Ma, ča u selu - u četiri sela vuokolo. Sve breke u Žbandaju, Radmanima, Šušnjićima i Medvedićima san vidija.“ Mjerka barba Čano psa, još malo prije mu se činilo da mu je pas do pojasa, a sad odjednom sve nešto mjeri, a pas mu do prsa. „Ma tako velikog bija bin zapošta“, čudi se on. Što ga više gleda to mu se više pas čini nestvarnim, pa ispruži on ruku i pogladi psa, a pas ima krvno meko, krovčavo, tako ugodno na dodir. Gladi barba Čano psa, a pas ga gleda umiljnim pitomim očima

i gura se sve bliže uz njega. „Ma vero si ti velik brek, a meni su noge trudne, forši bin te moga zajahat“, a pas se na to čućne i onako čučnut progura se barba Čanu među noge. Sjedi barba Čano na psu, noge mu ne dotiču tlo, a pas juri kroz šumu. „Čo moj, ma koliko si velik?“ pita barba Čano i gleda vrhove stabala kako promiču pored njih. Pogleda on prema dolje, a cesta daleko ispod vijuga kao tanka crta. Pas nogama ne dotiče tlo, nego lebdi u zraku. „Joh je meni!“ viče barba Čano, „Domislja san se: ti si orko!!!“ Sjetio se barba Čano priča što su se pričale po selu o orku i prepoznao ga. „Bržna moja stara mati. Jedan sin joj je poša va Italiju i sad ima samo mene. Tornaj me orko doma mojoj materi“, moli barba Čano psa. I kad se sjetio svoje stare majke udovice Amalije, sjetio se on što mu je činili. „Sad se domišljan, da mi je moja mati povidala da ko dojde orko, da stavim livu pastolu na desnu nogu, a desnu pastolu na livu nogu, anke zvrnem i košulju, pak me orko mora slušati.“ Već je video i svjetla Kirmenjaka u daljini, pa brže bolje premješta cipele na krivu nogu i oblači košulju naopako, prije nego što ga orko odvede predaleko. Čim je to napravio zatekne se on kako stoji nasred ceste među prvim kućama u Kirmenjaku, a psu nigdje ni traga ni glasa.

Kažu da one koje je orko odnio nisu nikad više našli, ali barba Čano i mnogi u našem selu spasili su se ovim malim lukavstvom.

Davor Žufić, VIII. a razred
Pohvala – osnovna škola hrvatski jezik
Osnovna škola Tar-Vabriga

Danas sam se zaljubila

Danas sam se zaljubila. Ali ne u osobu. Već u nju. U našu najljepšu planetu Zemlju. Njene suze radosnice u očima su najljepši oceanii, a oči sunce u zalasku koje bi pritom nebo išaralo tisuću različitih boja koje ni u snovima ne bih mogla zamisliti. Zaljubila sam se u njenu prekrasnu kosu punu lišća i bajkovitih šuma, a u jesen, nje-na kosa postane boje najrjeđeg srebra i najčišćeg zlata. Zaljubila sam se u njene ruke koje su išarane kao mreža po njenim žilama, najbistrijim rijekama i potocima. Zaljubila sam se u njen dlan, na kojem drži sva bića, sve životinje i sve biljke i promatra ih, voli i brine se o njima stoljećima, tisućećima, a i više. Zaljubila sam se u njenu povijest i promjene, od starih dinosaura, pa i prije, pa sve do danas. Da, zaljubila sam se.

Ali imam i osjećaj da se i ona zaljubila u mene i da me beskrajno voli. Svojim pjevom ptica i šumom grana, priča mi najljepše bajke i pjeva najljepše priče. Govori mi tajne dubokog mora i beskrajnog neba, kako se duga pojavljuje i koliko žarko sunce sja. Svojim li-jepim i toplim ljetnim zagrljajem ugrije mi i srce i dušu, a zimskim hladnoću, štipa me za obraze te s laganim povjetarcem zaigra, a ja s njom zaplešem najljepši proljetni ples.

No, kada je tužna, ni jedna je šala ne može nasmijati, jer ljudi koje ona voli, ne vole nju. S druge strane svijeta, naftom i raznim otro-vima je ubijaju, nju i redom njene ljubimce i djecu. I nemaju ni malo empatije prema pravom domu. Jer, ako prodaju ovu kuću, imaju drugu, ali ako ubiju svoju majku i svoj dom, ne mogu pronaći dru-gi. Plače, plače, životinja više nema. Ostajemo i bez kisika. Od bijesa, njene oči su sve ljuče, zato sunce i jače tuče. Ali što će. Ne želi ih ozlijediti jer ih voli.

Zato plače najdužu i najbolniju kišu i najteži pljusak. No, kada vidi jednu sretnu glavu ispod kišobrana ili bez, odmah se razveseli i njene oči opet postanu najslanije sunce, a osmijeh najspecifičnija duga najrazličitijih boja.

Da, zaljubila sam se u nju... u Zemlju. U svaki dio nje. Jer ona je dio mene, a ja sam dio nje.

Moj mudri prijatelj

Mnogima je teško provoditi vrijeme sa starijim osobama. Kažu da su dosadni, zaboravljivi i stalno nešto gundaju ili prigovaraju, teško im je prihvatići svijet interneta, mobitela, suvremene tehnologije. Starije osobe pak kritiziraju nas da izgledamo k'o čudaci s mobitelima u rukama, odsutnog pogleda izolirani od trenutne okoline smijući se nečemu što čitamo iz te čudne naprave čudnog naziva mobitel.

Moj đed nije neki tehnološki stručnjak, ali odličan je u komunikaciji. Kad god poželim nešto novo saznati ili jednostavno malo čavrljati, on uvijek ima vremena za mene. Pričamo o svemu, na dugo i široko, osim za kratkih stanki kada na televiziji prikazuju vijesti ili vremensku prognozu, tada on pojača ton na televizoru jer malo slabije čuje. Zanima ga do kada će trajati recesija i kada će Vlada povećati mirovine, što je i razumljivo, no ne znam zašto ga zanima vremenska prognoza kada ne ide na posao i nikud ne žuri.

Djed se pomalo ljuti kada vikendom spavam do podneva. Često zna reći mojoj mami: „Kako će ovi mladi sutra raditi, biti odgovorni na poslu, stvarati... kada im se ništa ne da, spavaju do podne, a ostatak dana provode pred računalom?!“ Onda započne pripovijedati o događajima iz njegova djetinjstva. Neke bi često ponavljao jer je zaboravio da ih je ispričao već nekoliko puta. Njihove torbe, kaže đed, nisu bile tako pretrpane knjigama poput naših danas, ali je ipak bilo dobrih učenika. Učitelji su bili strogi, kažnjavali su one učenike koji se nisu pridržavali reda. Roditelji nisu bezrazložno opravdavali svoju djecu, nego su podržavali učitelja govoreći: „Vi ga stisnite u školi, a ja ћu kod kuće i bit će nešto od njega!“ Djed baš i ne razumije ova dječja prava. „Sad se s tim pretjeralo, pa sada ne možete niti malo povisiti ton na dijete jer će vas prozvati kako ga zlostavljate!“ Dok bi govorio često bi mahao rukama, a naborano čelo bi se orosilo. Žuljevite ruke dokaz su teškog rada. Naborano lice pamti mnoge teške trenutke. A bilo ih je dosta. Uvjeti su života bili puno teži. „Mi nismo imali automobile. Na posao, liječniku, kud god je trebalo išli smo pješke, bilo po kiši, snijegu ili pak jakim vrućinama. Hranili smo se hranom koju smo sami proizveli. Jabuke nisu uvijek izgledale primamljivo kao ove iz trgovine, ali su bile zdravije. Često je ne-

stajalo struje pa smo vrijeme provodili uz svijeću, a duge zimske noći kratili smo uz druženja, zajedničke igre, pjesme...“ Oči mu se malo stisnu, zagleda se u daljinu, kao da pokušava dotaknuti to vrijeme pogledom.

Mnogo je teškog rada na pomalo savijenim leđima moga djeđa. Gradio je on kuću, garažu, voćnjak, svašta je imao. Ali eto, morao je napustiti svoj dom. „Dogodio se rat...“, tu mu malo zadrhti glas. Kao skriveno blago čuva nekoliko fotografija iz tog vremena. „To je sve što imam. Eto, preživjeli smo. Sagradio sam novu kuću, veću, moderniju. Obitelj mi je veća, imam unuke! Sad imam više!“ našali se on. Puno mudrosti je u toj sijedoj glavi. Kada nešto ne razumijem, ne trebam trčati na Google, moj djed ima odgovore na sva moja pitanja. Moja mama nema nikada vremena, uvijek govori: „Poslije ćemo o tome, moram u kupovinu, pa k lječniku, pa...“ Ali sretna sam, imam ja prijatelja koji uvijek ima vremena i želim da tako bude još dugo, dugo.

Ines Samardžić, VIII. razred

Pohvala – osnovna škola hrvatski jezik

Osnovna škola „Joakim Rakovac“, Sveti Lovreč Pazenički

Mentorica: Melani Ivetić, prof.

Ana Jurilj, VII. a razred, OŠ Tar-Vabriga

Životne brige jedne adolescentice

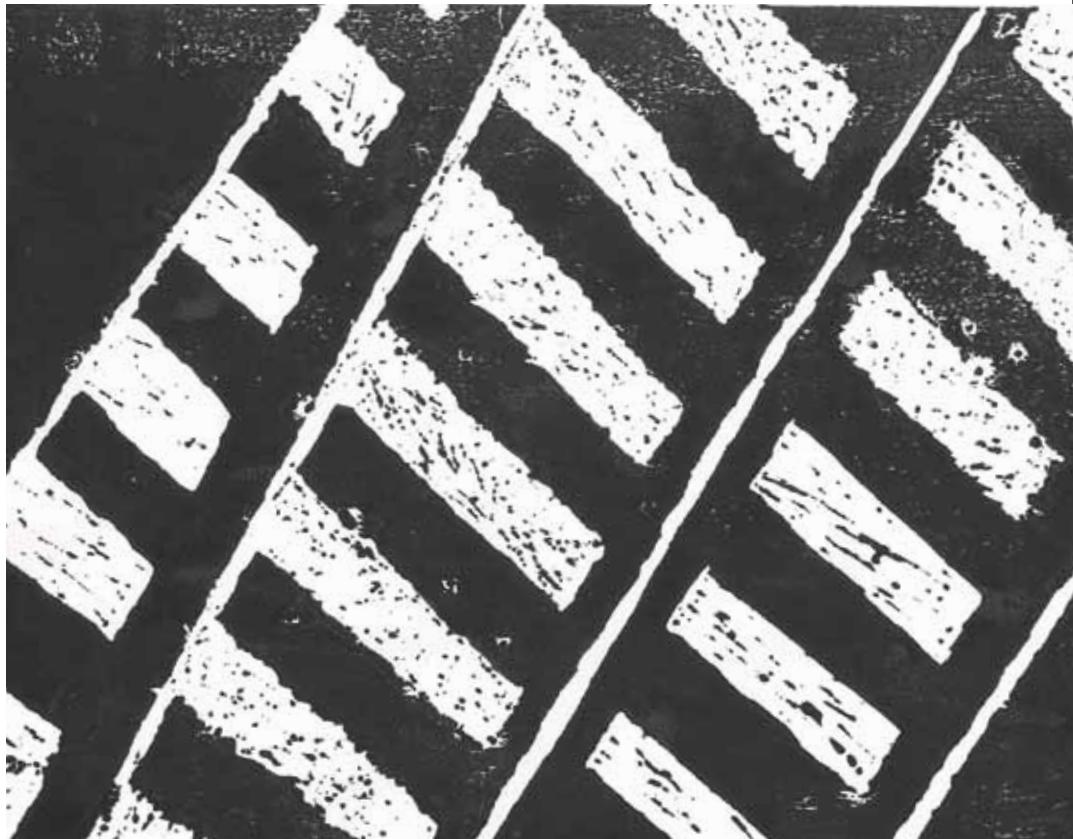
Zovu nas adolescenti i kažu da je to najproblematičnije razdoblje u razvoju svake osobe. Sudeći po tome, ja sam onda tipična adolescentica, a to vam mogu i dokazati brojnim primjerima. Ima tu pozitivnih, a i negativnih situacija tome u prilog.

Uzmimo kao primjer moj tipičan dan. Sve počinje zvonom jedne budilice za koju nisam ni znala da postoji dok ju moja mama nije namjestila i promijenila baterije te stavila na noćni ormarić pokraj moga uha. I tako, čim zazvoni, čuje se iz kuhića glas moje mame: „Hajde Karla!!!“ i onda doda „Ja ne znam kako netko može toliko spavati.“ Tada ju ignoriram jer želim spavati, i spavati, i spavati... Najčešće se svađamo ujutro, zapravo, mislim da se ona svađa sama sa sobom. Ja se samo probudim na vrijeme, tek nekoliko minuta prije polaska. Nakon što se probudim, neko se vrijeme još protežem u krevetu, a to ju vjerojatno najviše živcira. Uđe u moju sobu i „iživljava“ se na sve živo, a u tu kategoriju spadam i ja. Tada ustanem i odem u kuhinju u kojoj je već moj razbuđeni tata. Gladna sam i otvaram hladnjak, no moj tata započne s prodom: „Sada misliš jesti?“ A ja mislim u sebi: „Pa kada si ti mislio da se jede?“ I onda nastavi: „Spremi se i kupi si nešto za doručak usput jer ćeš inače zakasniti u školu. Uzmi za primjer svoju sestru, ona je već spremna i čeka u autu. „Moooooolim????!!“ To je jedna od stvari koja mi najviše smeta. Kad me uspoređuju sa sestrom. Zar nismo svi mi različiti? „Ahhh...“, uzdahnem, „Borba za doručak već je izgubljena, odustajem.“ Shvativši da je zaista prekasno uzimam torbu kad... „Karlaaaaa!“ „Jo-o-oj... pa što je opet?“ pomislila sam. „Karla, vrati se i ugasi svjetlo!“ Bio je to moj tata koji je opsjednut gašenjem svjetla. Tada mi je stvarno bilo dosta. Otišla sam u sobu ugasila svjetlo i odjurila iz kuće zatvorivši vrata. No ni to nije bilo dobro, već je ispalio kao da sam ja lupila vratima. Nitko nije lupio vratima, to je bio samo propuh.

Dok smo se približavali školi neprestano sam razmišljala čemu sve te kritike, nikad im ništa nije dobro, a i kada napravimo nešto dobro to kao da i ne primijete. Kao da je to nor-

malno. Odrasli ne shvaćaju koliko se mi trudimo ponašati se onako kako se njima čini normalnim. A ni u školi situacija nije mnogo drugačija. Često se na satu sjetimo da smo nekom prijatelju morali reći nešto jako važno što nismo napravili na odmoru pa se to mora hitno nadoknaditi na satu. Često slijedi i ocjena za to. A takve stvari uopće ne razumijem. Kako se može ocjenjivati našu potrebu za komuniciranjem? Najčešće je pitanje o životu i smrti... Čekati do kraja nastavnoga sata? Nemoguće, pa to traje cijelu vječnost! U takvim nas trenucima učiteljica prijekorno pogleda, a mi ne razumijemo čemu takav pogled. Tada kaže da ne zna što nam je i da smo prije bili sasvim miran i staložen razred. Prije? Kad je bilo to prije? Mi smo uvijek isti. Ah, odrasli samo stvaraju probleme tamo gdje ih nema. Nemoj ovo, pazi srušit ćeš to, tiše! Tada se pitam: „Koliko tiše? Pa nitko me onda neće čuti.“ Često nam u hodniku kažu: „Znamo da vas je lupio pubertet, ali ovo je previše!“ Lupio pubertet? Koji sad pubertet? Zar se čovjek ne smije malo zabaviti? No nažalost, ima i nekih koji se malo previše zabavljaju i to na tudi račun, a to se ne događa rijetko. Djeci koja su žrtve takve vrste zabave nije lako odlaziti u školu. Moram priznati da je i meni ponekad teško. Pogotovo onih dana kada slijedi izlaganje referata, pisanje ispita, ispitivanja. Jedna od najtežih stvari za mene je kada omalovažavaju moj rad. Primjerice u trenutku kada izlažem referat, u pozadini se čuju demotivirajući komentari koji se poslije pretvaraju u podrugivanje. Volim raditi, istraživati, naučiti nove stvari, no entuzijazam kojeg imam dok to radim kući, u trenutku izlaganja padne u vodu. Sav moj rad i trud čini se besmislen i bespotreban. Dok izlažem rezultate svoga rada, suzdržavam ljutnju i suze koje gotovo ne poteku. Ponekad mi je žao kad me neki učitelj pohvali jer tada i ta pohvala postane još jedan razlog ismijavanja. Dok sam to prisiljena slušati u meni se miješa mnogo osjećaja kao što su ljutnja, tuga, zbumjenost, želja da postanem nevidljiva, no pokušavam ih ignorirati. Ali ni to mi ne uspijeva uvijek jer su te emocije prevelike za mene, jednu adolescenticu. Ti isti ljudi očekuju od mene pomoći kada nešto ne znaju. Mnogima sam pomagala, branila ih kad je njima bilo teško, ali zauzvrat sam dobila uvrede, ponižavanja i popodneva provedenih plačući. Kada dođem kući tu je moja obitelj uz koju mogu

smiriti svoje osjećaje, ali ni to ne traje dugo. Nakon nekog vremena sve se to nakupi i odjednom pukne. Nešto se u meni dogodi. Suze teku, nervoza sve više raste pa tako i ljutnja za svaku malu stvar, sve mi djeluje sto puta gore nego što zapravo jest. Ljutim se jer ne znam kako to riješiti jednom zauvijek, tužna sam zato što smo mi nekada bili prijatelji, zbumjena zato što ne znam čemu to, a ona želja da postanem nevidljiva u meni sve više raste. Osim što razgovaram s roditeljima, ja pišem i sviram. Pišem jer papir trpi svaku moju bol, otporan je na svaku riječ koju sam htjela reći, ali sam se bojala da poslije ne bude gore i zadržala je u sebi. Kada mi ponestanu riječi uzmem harmoniku kojom mogu

pokazati i tugu, i ljutnju, i sreću, i sve svoje osjećaje. Kada ju uzmem u ruke ona i ja postanemo jedno. Stopimo se u jednu jedinu stvar. Note postaju osjećaji koji napune moju sobu i konačno izadu iz mene. Dok sviram, svijet oko mene nestaje. Dok moji prsti lagano dodiruju tipke i moja harmonika diše zajedno sa mnom, zaboravljam sve negativne stvari. Ne razmišljam o problemima, samo uživam u glazbi što proizlazi iz ovog instrumenta koji je postao dio mene. Volim čitati, učiti, svirati, pisati, radim to što najviše volim i od toga neću odustati jer bih tako pobjedu ove borbe ostavila njima. Imam trinaest godina i u takvim se trenucima pitam: „Koliko ću se još puta naći u takvim situacijama i koliko ću još takvih ljudi kroz život upoznati?“ Vjerojatno mnogo. Kažu da se u životu mora proći kroz mnoštvo oluja i mirnih mora. Prema mnom su još mnoge oluje kao što je ova. Neke ću lakše savladati, a neke teže. Moja je plovidba ovim oceanom zvanim „život“ u svojim počecima, a ja želim ploviti daleko, svojim brodom osvojiti nedostizne daljine. Vjerujem da će biti teško savladati neke od oluja koje će se pojavit na tom putu. Ponekad me pomisao na to plaši, no vjerujem da ću u tome uspjeti kao svaki dobar kapetan!

Karla Sorčić, VII. razred
Pohvala – osnovna škola hrvatski jezik
TOŠ/SEI „Bernardo Parentin“, Poreč-Parenzo
Mentorica: Melani Ivetić, prof.

Sara Saršon, VIII. a razred, OŠ Tar-Vabriga

La marionetta abbandonata

In una parte sconosciuta del mondo, c'era un teatro. Era un teatro speciale, in cui si esibivano ballerini, cantanti, maghi... artisti di tutti i tipi.

Oltre a questi, si presentavano anche le marionette. Tutte le marionette che il teatro possedeva avevano sempre un ruolo negli spettacoli. Eccetto una.

Questa marionetta non possedeva un nome, non si sa perché, né come, fatto sta che da un certo tempo ormai non si esibiva più.

Tutte le altre avevano un sorriso molto espressivo, ma lei se ne stava nell'angolo piena di polvere e con una lacrima sul viso.

Passavano i giorni, settimane, mesi, anni..., ma nessuno la notava o guardava, e lei si sentiva dimenticata da tutti e sola. Finché un giorno, un mago che nessuno sapeva essere tale e avere dei poteri magici, si stancò di guardarla così triste. Pur essendo solo un oggetto di legno che non aveva sentimenti, l'aveva voluta trasformare in una ragazza viva.

Così, una notte d'estate, mentre tutti dormivano, il mago semplicemente schioccò le dita e, all'improvviso lei si alzò. Si spolverò i vestiti e si guardò intorno sbalordita. Non capiva cos'era successo, ma sentiva che qualcosa la turbava. Era il suo crudele passato.

Sentiva il desiderio di uscire perché quel posto le faceva tornare in mente dei brutti ricordi.

Passeggiò per la nuova e sconosciuta città; dopo un po' si sentì stanca e si addormentò su una panchina.

Il mattino dopo, mentre lei gironzolava per la città, il teatro voleva organizzare uno spettacolo di marionette in cui, per la prima volta, la protagonista avrebbe dovuto avere una faccia triste. Ma una marionetta con una faccia triste non la trovavano. Eppure, tempo prima l'avevano vista.

Il mago si sentì in colpa, perché la marionetta triste se n'era andata a causa della magia che aveva fatto lui. Così si sentì obbligato ad andare a cercarla.

La marionetta, dopo essere andata in giro per la splendida città, diventò più felice perché aveva capito com'era la vita

vera, non era soltanto stare in un angolo tutto il tempo. Si ritrovò di nuovo sulla stessa panchina su cui aveva dormito. Dopo un po' di tempo il mago la trovò. Le spiegò tutto quello che era successo dopo che lei era diventata vera. Alla fine le era tutto chiaro.

Il mago le raccontò anche dello spettacolo e le disse che doveva tornare a vivere nel teatro. All'inizio non voleva, ma poi capì che non aveva dove vivere, quel teatro era sempre stato la sua casa. Quindi accettò e tornò di nuovo una marionetta come prima.

Durante lo spettacolo aveva la faccia triste, ma poi diventò amica con tutte le altre marionette.

Finalmente era diventata una marionetta felice.

**Tiziana Brčić, V. razred
Nagrada – osnovna škola talijanski jezik
TOŠ/SEI „Bernardo Parentin”, Poreč-Parenzo
Mentorica: Ester Grubica, prof.**

Io, un lampione

Ehi tu, sì proprio tu! Oh no, ho di nuovo dimenticato che sono solo un lampioncino e che le persone non mi possono sentire. Io sono un lampioncino in riva al mare, sto qui già da sessantacinque anni. In questi anni ho visto passare molta gente e anche molte tempeste. Ecco, una è passata di qua proprio qualche giorno fa. Mi sono quasi ribaltato. Di qui passano, sì e no venti persone al giorno, i più frequenti sono... Eccola, la signora Anna, che porta a passeggio il cane. Hm... è in ritardo di sei minuti. Di solito è sempre puntuale passa alle 6:35. Ah ecco anche il signor Mario. Lui è un pescatore. È sempre sereno anche quando non pesca

Dino Dudaš, III. razred, smjer: hotelijersko-turistički tehničar,
Turističko-ugostiteljska škola „Anton Štifanić“, Poreč

niente. Ma stasera ha pescato qualcosa e qualcos'altro ha già abboccato. Mario pesca da quando aveva sette anni, glielo aveva insegnato il nonno.

Ecco la notte, fa freddo e io mi accendo, piove. È passata un'altra notte. Carlo sta andando a scuola con la sua bicicletta. So già a che ora ritorna ogni giorno a casa. Di ragazzi non ne passano tanti, di qui, solo lui e un suo amico, lo chiamano Duka, ma non sono sicuro che si chiami così. Però, sinceramente, la persona più interessante per me è il signor Giovanni. Ogni sera, sia che piova o faccia bel tempo, lui passa di qua e guarda verso il mare. Lo guarda, lo guarda, finché non ne può più. Lo fa da più di vent'anni, da quando, durante una brutta tempesta, il figlio e la moglie sono scomparsi insieme alla barca. Lui, il giorno seguente, quando la tempesta si era calmata, era venuto ed era rimasto qui per ore e ore a guardare il mare e piangere. Da quella volta lui ha smesso di sorridere.

È passata più di una settimana ma di qua passano solo Carlo, Anna, e Mario, ma di Giovanni nessuna traccia. Forse sarà andato in viaggio.

Un'altra settimana è volata e lui ancora non c'è.

Altri tre giorni sono passati e lui è finalmente qui. Non sembra molto in forma. È qui perché sono passati esattamente ventun anni dall'incidente. Penso sia scappato dall'ospedale perché un giorno, mentre Anna passava telefonando a una sua amica, l'avevo sentita dire che, Giovanni appunto, stava male ed era in ospedale. Sta seduto su una panchina e guarda il mare. Non si muove, ha appoggiato la testa su una spalla e ha gli occhi chiusi. Alza la mano verso il mare, poi cede. Non respira. È morto! Aiuto! Nessuno mi sente perché sono solo un lampione.

Io lo proteggerò fino a domattina, scaccierò i gatti e i cani randagi. Lo illuminerò fino a quando qualcuno se ne accorgerà.

Carlo Žužić, VII. razred
Pohvala – osnovna škola talijanski jezik
TOŠ/SEI „Bernardo Parentin“, Poreč-Parenzo
Mentorica: Ester Grubica, prof.

Un miracolo

Mi trovavo in un vasto prato, pieno di fiori di tutti i colori dell'arcobaleno. La vista era stupefacente, come se un artista avesse radunato tutti i colori in un solo posto, in un solo dipinto, in una sola opera d'arte. Ogni fiore si distingueva per le sue tonalità, contrasti e sfumature di colore, nonchè per il profumo. Andando così dalle tonalità più scure, a quelle più chiare.

Fra tutti i colori possibili, quel fiore che mi rubò l'attenzione era proprio un fiore senza colore: il soffione grigiastro. Non saprei spiegarvi perché proprio lui, perchè proprio un fiore grigiastro, ma una cosa è certa: era l'unico di quella specie nel prato. Quello con cui noi, con un soffio, esprimiamo i nostri più profondi desideri. Ad esso diamo tutta la nostra fiducia, speranza e fede perché il desiderio tanto voluto, si realizzi. E con un soffio, guardiamo come i suoi petali grigiastri si innalzano nel cielo e vanno a finire chissà dove, portando con se i nostri desideri. Mi inginocchiai davanti al soffione e lo osservai con attenzione. La sua corolla era ben fornita da tanti piccoli e sottili petali grigiastri, pronti a decollare e abbandonarsi nelle mani dei venti. Certi andranno a finire nel cielo, vicino alle stelle, alle quali consideranno i nostri desideri.

Raccolsi il soffione. Lo guardai nuovamente con attenzione, concentrandomi su ogni singolo dettaglio. Era un fiore così semplice, ma con un ruolo importantissimo. Con un soffio feci librare i petali grigiastri, che s'innalzarono leggeri nell'aria e cominciarono il loro viaggio.

Non desiderai niente quella volta.

**Elizabet Radovan, VIII. razred
Pohvala – osnovna škola talijanski jezik
TOŠ/SEI „Bernardo Parentin“, Poreč-Parenzo
Mentorica: Ester Grubica, prof.**

Salem

Kroz otvoren prozor lagano ulazi vjetar i nježno ljulja osjetljivu paučinu na stropu. Svira po glatkim nitima. Vidljivo je uvrijeden mojim ignoriranjem njegovog umijeća. Zasikće. Zaljulja stare daske. Nešto prašine lagano odleprša s greda.

Atmosfera me vraća tamo negdje u 1693.? Pauk me prostriješi pogledom. 1692. Pardon. Bio sam, relativno, mlad prepreden mačak. Oduvijek sam volio zavoditi seoske bijelke i šarke. I sada znam namignuti maci preko puta, iako mi je rep posijedio. No, jedna i jedina koju sam zaista volio bila je ona koja mi je svake večeri dopuštala da joj sjedim na ramenu i češkala me iza uha. Čitao sam s njom stare prašnjave knjige. Sjećam se kako je trljala nos o moj i smiješila se. Sjećam se njene duge pepeljasto plave kose uvijek raspuštene i divlje. Njene duge, jednostavne haljine pričvršćene i stegnute korzetom. Imala je novca za krinoline. Nije ga koristila. Nikad nisam shvatio zašto.

I sada, kada mi brkovi baš i ne trzaju i ne prepoznajem svaki miris, mogu osjetiti, jasno se prisjetiti, cvjetnog mirisa njene šuštave haljine. Do mene, uz taj, dopire i još jedan prepoznatljiv miris. Miris pečene piletine. Sjeta me nemilosrdno guši. Polako mislima otrčim do kuhinje. Elegantno tapkajući šapama i ostavljujući za sobom lagano udaranje kandži po podu.

Sjedila je za stolom zasukanih rukava. Pažljivo je rezala piletinu na komadiće i topila ih umakom. U njenim je očima oduvijek sjala samo bijela ljubav, nevina. Meke su joj i crvene usne razvučene u topao osmijeh. U potpunom su kontrastu s njenom blijedom puti. Nježnom i osjetljivom kožom. Moj Bijeli Ljiljan. Bistre oči. Plav pogled koncentrirano je pratilo pokrete ruku.

U tišini se čulo, ritmom vjetra određeno, kucanje njena srca. U meni se probudila želja da joj se zapletem oko nogu.

Poznajem tri stvari koje su neograničene. Svemir, moja ljubav prema Bijelom Ljiljanu i ljudska glupost.

Jednom, dok sam mirno hodao ulicom i pratilo par ptičica, jedan me histerični gospodin prolio svetom vodom i pljunuo na mene tri puta jer sam prešao put u isto vrijeme kad i on. Kasnije se, naime, čudio zašto se nisam pretvorio u pepeo. Dražesno, nije li? Zanimljivo je kako se prave neustrašivi. Što bi tek bilo

da sam se nakonstrijeo na njega? Izvukao kandže ili iskesio zube? Takve duše sigurno reagiraju vrlo burno, osobito negdje oko petka trinaestog. U tom razdoblju im je očito mjesec na pogrešnoj strani prozora. Dobro, njima je, većini, mjesec uvijek na pogrešnoj strani... Zanimljivo je kako samo traže i grčevito se bore ne bi li navukli neko prokletstvo na sebe kako bi ih ljudi žalili. Uvijek se žale. Pod vradžbinom ili ne. Ali se jadaju zbog nebitnih stvari... Ne razmišljaju o tome koliko bi im život bio ljestvi kada bi otvorili oči. Da unesu malo pozitivne energije i duhovnosti u svoju svakodnevnicu. Bi li im bilo lakše da si podignu samopoštovanje? Koje zrno ljubavi prema ogledalu? Izvukli bi se iz tuđe vlasti i hijerarhije. Možda da su smrtnici drugačiji ne bih ostao bez onoga što sam najviše volio. Svojom negativom, načinom života, pogledom na svijet, uzeli su sebi svu moć. Uzeli su moć Božice Mjeseca i Majke Zemlje da određuju granicu i da sude nečemu najvažnijem. Sude i odlučuju hoće li, ili neće, netko nastaviti disati. Hoće li netko nastaviti voljeti. Hoće li netko nekome nedostajati. I hoće li netko ponovo udahnuti. Uzimaju si previše prava. Previše ovlasti. Pohlepa smrtnika oduzima sve svakome.

Inače sam mačak koji šapama stoji čvrsto na zemlji. No, kad ti netko nedostaje toliko dugo, stoljećima, ne možeš se kontrolirati. Kraj 1692. bio je bolan. Sjedio sam ispred planine od vatre i gledao u nju. Moje sve, osuđeno nevino. Šape su mi polako otkazivale, a vid mi se mutio. Posljednje čega se sjećam od toga dana, bila je proždiruća, duboka vatrica i posljednji dah mojeg Bijelog Ljiljana...

Sada spavam zamotan u njene haljine. Upijajući opojan miris njene kože, omamljujući parfem njene dobrote koja je prevagnula oprostila svima, čak i kada je bila obasjana vatrom. U meni se probudila želja da joj se zapletem oko nogu...

**Dora Hrelja, I. razred jezične gimnazije
Nagrada – srednja škola hrvatski jezik**

Srednja škola „Mate Balota“, Poreč
Mentorica: Anči Ritossa Blažević, prof.

Rub života

Ljudi na čudne načine izbjegavaju smrt, činjenicu da nam s uha visi etiketa s određenim rokom trajanja. Naše se tijelo u velikom postotku sastoji od straha, iako kažu da je to voda, 75% navodno. Zaborav je tek djelić tog velikog kaputa pod koji se skrivamo. Mnogi će učiniti sve da ostanu nezaboravljeni, a ne treba im ni zamjeriti to što žele ostaviti trag. Umiremo za tim. Pa tko ne želi ostati otisak u tlu, fosil?! Pogledajmo samo oko sebe, svugdje su tragovi. Ugažena trava, kao hrabri borac koji usprkos svoj želji da ostane na svojim nogama podlegne jačoj sili, vremenom se uspravi. Kada padne snijeg, i zaledene kapljice vode prekriju sve što poznajemo, na što smo navikli, ostavljamo tragove i u njemu. A onda, nakon nekog vremena, kada se prestanu odupirati toplini sunca, otope se i nestanu. Ipak svatko želi ostaviti trag.

Možda je danas više nego ikad čovjekova potreba da bude besmrtna vidljiva u literaturi. Ti naši fiktivni likovi nerijetko su duhovi zaglavljeni u ovom svjetu, vampiri koji ne mogu umrijeti ili ratnici koji traže eliksir života. No, zašto oni uvijek nekako završe želeti umrijeti? Nastaviti dalje bez života? Koliko god mi bili sposobni vladati riječima, one nas uvijek pobjede. Znaju tako elegantno izvući istinu što je skrivamo duboko, u sebi duboku. Tamo gdje ni sami ne zalazimo, a one to iznesu na površinu. Teško je biti tek riječ! Vladati, da to je jedna od karakteristika koja nam ne pristaje. Izgaramo za tim da imamo kontrolu nad svime, moć. Kao da je to nekakva vrsta hrane, vitamin za čahuru duše. Smiješno je zapravo što nemamo kontrolu ni nad sobom samima. Osjećamo ono što moramo, a ne ono što želimo. Zamislite kad bismo mogli osjećati kako hodamo pješčanom plažom, a zapravo gaziti po uzavreloj žeravici. Mi smo marionete svega. Svijeta - utječe na naše zdravlje. Društva - određuje naš karakter. Emocija - čine sve za nas. Tjeraju nas u plać, bodu željom da budemo sretni. A najgorje od svega, ima nešto u njihovoj srži, jedna iskra koja neprestano tinja kao Olimpijski plamen, i potpaljuje nam pete da i dalje osjećamo. Nada je najveća laž! Da, i lažima se skrivamo od smrti. A znate koja je najgora verzija ignoriranja smrti? Život! Življenje je najveća prijevara koju je čovjek izveo i još, nekim čudom, već tisućama godina izvodi.

- Znate, pristojan sam vam ja, ali ponekad sam zaboravan. Kažu

mi da u zadnje vrijeme to radim sve češće.

- Što kažete, što mi je? Ako je vjerovati njihovim pričama, ispađa da sam lud.

- Zašto vjerovati? Pa navodno Vi niste stvarni, a ja pričam sam sa sobom. Ali pustimo sada to, ovaj put sam si napisao da se odmah na početku predstavim, da prijeđemo na ti, a i možda tako nećete pobjeći.

Dakle, što reći o sebi? Evo, mogu ponoviti jutarnju vizitu. Samo da znate, sad je oko podne. Mogao bi ručak uskoro. Što sam govorio? A da, dakle: „Stanje je stabilno“. Slažem se, već godinu dana ne izlazim iz bolnice jer je sve uredu. Mislim, nije bolest najgore što se može dogoditi čovjeku. Neki čak kažu da je prelazak iz ovog u onaj svijet vrlo gladak. Ne znam, valjda ću se voziti na čokoladnom čamcu po mlijeko riječi. To je meni glatko. Drugi pak kažu da boli, ali da je to nekakva čudna, umirujuća bol. Pa dobro, javit ću vam kad umrem! Prijepremit ću vam za doček odličnu debatu. Možda je strah gori.

Ne znam. To me najviše boli. Ne to što svakog dana dobivam injekcije i osjećam se poput kakvog prisilnog narkomana ili to što već godinu dana buljam u igralište kroz onaj prljavi bolnički prozor. Najviše me boli što ne znam. Možda je sve što se događa oko mene samo sudbina, ali ja ne znam tko je ona ili što si umislja. Možda su to samo moja pluća koja će prestati disati. Možda djelujem ljuto i vjerujte imam potpuno pravo na to, ali ne mogu se ljutiti kad ne znam.

Dovoljno se puta Zemlja okrenula oko svoje osi dok sam ja hodao po njoj, ali imam osjećaj kao da nije dovoljno. Barem ne dovoljno u mjerenu vremenskog toka koji je postojao i prije nego sam se rodio. Godine, mjeseci, tjedni, dani, sati, minute, sekunde,... Sve je to bilo tu i prije mene. Ali što ako to nije malo? Ako je u nekom drugom mjerenu to prava mjera? Po mjerili mog organizma. Mislim, na kraju krajeva, tijelo otkazuje, a ja se pitam je li to stvarno tako ili je to tek utjeha. Da sam dostigao pravu mjeru postojanja. Utjehe. Slatke, nježne, lažne. Utjehe su jedna vrlo posebna vrsta virusa koji potiče organizam da prigrli neistinu, strah. Mislim, budi-mo realni, dovoljno sam dugo ovdje, ako to već nisam spomenuo, da mi više ni ne smeta bolnički miris. Štoviše ja jesam bolnički miris. Jučer nisam ni trepnuo kada su onu djevojčicu doveli usred noći. Bila je u strašnim bolovima. Sudeći po visini frekvencije njenog vriskanja, mogao bih se kladiti da je izvijala tijelo od bolova.

Zar nismo svi u bolovima? I recite sada vi meni, zaslužujem li ja uopće utjehu? Ne znam.

Ne znam jesam li vam rekao da sam već dugo ovdje, možda i predugo, ali nikad nisam sklopio ni jedno prijateljstvo barem na razini: „A da, danas nije nikako lijep dan, ali bura je, lakše će se spavati“. Zapravo nisam ni sa kim progovorio toliko dugo da mislim kako ne bih ni znao kako proizvesti riječ kad bi trebalo započeti razgovor. Kad razmislim, postao sam jedna od onih tupih i dosadnih knjiga koje samo skupljaju prašinu na policama jer nitko ne razumije što govore. Misli im nisu povezane, jezik je nerazumljiv, a ponad svega - hladne su. Mislim i moje ruke su dosta često hladne pa je to sličnost na više razina. Ali što ako one imaju poentu. Poruku koju nitko ne zna pročitati, a ona je rješenje mnogih naših pitanja. Možda su ključ za vrata kroz koja svijet treba ući u sferu gdje bi se vrtio oko svoje osi i samo svoje osi.

Tko sam ja? Ne znam, ali znam da kao i svi - imam strahove. A moj najveći strah je...

**David Terlević, IV. razred opće gimnazije
Pohvala – srednja škola hrvatski jezik
Srednja škola „Mate Balota“, Poreč**

**Lina Cukrov,
VI. a razred, OŠ Tar-Vabriga**

Oceanske dubine u čovjeku

Ponekad, nakon što se nađem u blizini doma, sama na cesti, volim odlaziti do obale. Želim podijeliti svoje misli s morem koje me, vjerujem, jedino razumije. Spustim torbu na kamen i prvo koračam po kamenjarskome dijelu. Nedaleko od mene, spajaju se oceanske sile i tvrda, suha podloga. Plima se podiže i sva-
kim valom guta novi dio kamenja.

U jednome sam trenutku stala, kada sam primijetila da moje cipele tonu u suhi pjesak. Sagnula sam se i uzela u dlan količinu koju je veličina moje šake dopuštala. Podsjetio me kako sam vrlo svje-
sna vremena i prolaznosti posljednjih par tjedana. Shvatila sam da imam određeno vrijeme ovdje, na svijetu, kako ono teče poput
pijeska u netom preokrenutom pješčanom satu. Popustila sam
stisak, a smjesa usitnjenog kamenja i soli je otišla u vjetar. Postat

David Grubica, VII. razred, TOŠ/SEI „Bernardo Parentin“, Poreč-Parenzo

ću poput tog pijeska, pomislila sam. Jednoga će me dana otpuhati odavde i od mene neće ostati ništa, niti riječ, niti sjećanje. Ta me misao rastužuje, a žubor mora, kao da me pokušava utješiti, sve se glasnije čuje.

More jedino razumije moje misli i nekada mislim da sam i nastala iz mora. Da su me moji roditelji našli na mjestu poput ovog, u sivom danu na obali, napuštenu i usred ničega, odgojili me, a sada se želim vratiti moru. Ono je duboko i sadrži život u sebi, skriva tamu do koje sunce i toplina ne dopiru. Kada dolazi oluja, ono je uzburkano i mutno, nikome ne dopušta da vidi što se zaista događa u njemu. Kao da se zatvara, prekriva se svojom mrežom struja i nikome ne dopušta blizu, kao da će proždrijeti bilo koga tko se usudi prići. Sada se već nalazim na molu i na more gledam s visine. Kao da me želi uzeti, sada kada znam njegovu tajnu, penje se uza zid, udara kao da će prijeći sve prepreke dok njegova tajna ne nestane sa mnom. A ja bacam svoju poruku njemu. Napisana je tintom koja se počinje miješati s vodom dok je ono čita. Osmjehnem se i moram se oduprijeti sili i potrebi koju osjećam da skočim. Jer poruka u kojoj piše: „Isti smo!”, more shvaća na pogrešan način. Ono misli da sam ja val koji se vraća nakon udara u obalu. Bolan je ubod koji osjećam u oku kada shvatim kako ironično to zvuči. Kako bih ostala nogama na zemlji, iz džepa vadim kovanicu i bacam nju umjesto sebe. Primijetim kako ni ja ni more nismo zadovoljni tom zamjenom, ali onda podižem pogled i nadam se kako će ta misao nestati, ali ona ne nestaje. Što bi uopće bilo kada bih skočila? Što bi od mene ostalo? Ni riječ, ni misao, ni glas, ni uspomena. Samo bi se moje ime prestalo spominjati i moj lik više ne bi bio prisutan. Ja bih postala pijesak, u dubini mora bih se uzdizala i spuštal, ovisi o vremenu i struji. Nakon što odem, nitko neće uzdahnuti nakon pomisli na mene i nitko neće pričati s morem o meni i mome odlasku jer mene nitko ne zna. Nitko neće dizati pogled prema nebu s mojom slikom u mislima i pitati se zašto. Svatko će nastaviti svojim putem, gazeći po djeliću mene koji sam ostavila u svakome od njih kao osmijeh ili malu tajnu u kojoj sam ja bila ja. Tek jednu od mnogih tajni koje sada dijelimo samo more i ja.

**Anamarija Sokač, I. razred jezične gimnazije
Pohvala – srednja škola hrvatski jezik**

Srednja škola „Mate Balota”, Poreč
Mentorica: Anči Ritossa Blažević, prof.

Crno na bijelo

Misli zaista nije teško prenijeti na papir. Teško ih je nositi u glavi i držati samo za sebe, jer ih tada samo mi možemo čuti.

Divno je olakšati si dušu na bijelom listu papira, na kojemu znaš da će tvoje riječi ostati zauvijek, napisane crno na bijelo. Ljudi, saslušaju tvoje misli, možda razmisle o njima, možda i ne. Nije ih briga. Njih to jednostavno ne zanima. Nije njihov problem što netko ne voli iskvareni svijet pa makar to bilo samo dijete, kao što sam ja, čije bi mišljenje možda čak i najmanjim trudom mogli promijeniti na bolje. No, nitko ne poduzima ništa. Možda zato što niti oni ne vjeruju da je moguće promijeniti nešto. Svi upiru prstom jedan u drugoga i misle kako je svijet loš zbog drugih. Misle kako bi svijet bio savršen kada bi svi bili poput njih. Kada shvate, ako uopće shvate, da nisu niti oni savršeni te da, kao i svaki drugi čovjek, imaju svojih mana, pokušavaju se promijeniti. Čine dobra djela kako ne bi mučili svoju savjest.

Zaista absurdno, jer u današnjem svijetu riječ savjest označava pojam kojeg ljudi olako shvaćaju. To je za njih samo neki čudan osjećaj koji polako grize iznutra. Dade ga se jednostavno isključiti. Kako? Ne bih znala, i nadam se da neću nikada saznati jer je savjest ponekad jedini način da se čovjek promijeni nabolje, da se vrati na pravi put. Ljudi se možda pokušavaju promijeniti. No, onda shvate da su oni samo pojedinci među svim ljudima, i odustanu. Jer, što će oni sami promijeniti u ovom svijetu prepunom loših ljudi. Nisu svjesni da svi tako razmišljaju i da se zbog toga ne mičemo s početne točke. Žalosno je što mi svi zajedno to jednostavno ne shvaćamo. Nastavljamo živjeti u svijetu koji je svaki dan sve gori, samo zbog nas samih.

Strah me živjeti u takvom svijetu, s takvim ljudima. Strah me budućnosti. Eto, o čemu razmišlja današnja mladež kada nas vidite pogнуте glave i namrštena lica. Ne mora nužno razlog tome biti da smo razmaženi balavci kojima roditelji nisu kupili najnoviji mobitel pa zato mrzimo sve oko sebe. Znam da je, u većini slučajeva, mišljenje o nama takvo. Zašto se ne zapitate jeste li vi razlog naših tužnih lica? Čemu da se radujemo? Strahu, koji nam je svaki dan sve veći i veći? Budućnosti, za koju gradimo planove koji nam se, odrastajući, polako ruše? Snovima, za koje znamo da će zauvijek ostati samo snovi?

**Matea Saršon,
VIII. a razred,
OŠ Tar-Vabriga**

Zanima me, hoću li ja svome djetetu moći opisati dobrog i pošteneog čovjeka, jer mislim da ga neće imati priliku vidjeti. Znam da smo svi različiti, no isto tako znam da nam je svima u interesu biti sretni. To svatko od nas pokušava na različit način. Mislite li vi da sretan život zaista postoji? Ja vjerujem da postoji. Postoje sretni trenutci u kojima treba uživati koliko god se može, a život ih je pun. Život će ti biti onakav kakvim si ga sam napraviš. Ja se trudim i dajem sve od sebe da bude što bolji. I jesam, zaista sam sretna. Uplašena, ali sretna. Čeka me još mnogo uspona i padova, sreće i tuge i nadam se da ću biti spremna na to. Sama, kao pojedinac, morat ću se boriti u ovome svijetu.

Gledam ovaj svijet i mislim: zašto netko nešto ne poduzme? Sad, kada malo razmislim, zašto ja ne bih bila taj netko? Taj netko koji će nešto poduzeti. Ili makar pokušati. Ovime sam sebi zacrtala cilj i sama sebi pojasnila neke stvari. Ne želim nikada odustati od borbe u današnjem svijetu, ali i od borbe u samoj sebi. To je najteža borba, borba koju moramo prvu riješiti kako bismo krenuli dalje.

**Angela Knapić, I. razred jezične gimnazije
Pohvala – srednja škola hrvatski jezik**

Srednja škola „Mate Balota“, Poreč
Mentorica: Anči Ritossa Blažević, prof.

Štorija ud dva brati i jene male

Vrimena su se kambjala, svit se kambja. Ma ku se kambja i svit, su i judi. Nikuji predikaju da je prije bilo boje, a drugi da je sad. Kako god ubrneš, nikemu je bilo boje i prije, a i sad. Nu, pušmo ča vele beside, boje da se čapamo dela.

Čera, kad san pasivala puli dva stara brata, su me fermali, mankor mi je premilo. A ča ćeš, kad te stari zovu, najboje da popredikaš š nijima, pa greš ča. Ku ne, nimaju pametnijega dela, pa čakulaju uno ča ne rabi i zajno te povidaju ocu i materi da nimaš rišpeta prema starijima. Pensan ja: *Ala šu, kad san vre ode, ča mi more bit? Će mi povidat koju štoriju, pa ču poj ča.* I eko me, ferman se ja i lipo hi pozdravin, a Zvane meni ni pet, ni šest: „Mala, kamo si perala poj? Ča nimaš dela u kampanji ili doma, nego se vozit z bičikleton po selu?“ Ja da ču njin premučat, ma vero neću, neću ustati uzada kad smo počeli barufu: „Iman dela, ča ne vidite da nosin ocu jist, ki je podne. Mora ist, ku ne, će past spod reda ud loz, nanka Marija ga ne bude spasila. Ku mi rabite ča novega za povidat, rečite mi zajno, ku ne, grem ča“. A Đovanin mi reče: „Mala, pensaj kako predikaš, ča tako su te doma vadili da predikaš z drugima?“ Ja tornan: „San rekla da utac čeka da mu donesen užinu“. I uputin se ja ča.

Donesen ja ocu ist, a on me zajno pita: „Kadi si bila do sad?“ „Su me fermali oni rahitavci, lini Zvane i Đovanin. Stalno me kritikuju, su me lipo štufali, vajk bleje kaj telci u onu našu susedu. Si hi vidija kad trizne? Ja nisan“. Utac mi reče: „Pušti hi z vragon, predikaju judi, da utkad su se tornali z gere, su munjeni, su šli na ocat, nanka mater hi ni pripoznala kad su se tornali doma. San anka čuja da su bili u manikomiju dva miseca u Trstu, pero su rivali nikako uj ud tamo“. Rečen ja ocu: „Bom, bom, lipo ču hi pustit z miron“.

Nego ča je pojia, san se uputila doma na noge, prke mi je bilo dost bičiklete i san pošla drugin puten da ne vidin une pjance, ki su me naili. San se ukovinala, su rivali gamjbat rutu u po ure dok me ni bilo. Svaka njin čast! Dok me nisu ušervali, sve je bilo stešo. Pero kad su me vidli, ala jopet me

zovu. Još su vidli da gren na noge, perfeto! Ma, san se činila da hi ne čujen. Kad mi je Zvane reka: „Mala, si vragu ušla z kotla?“ San se tornala, nanka sama ne znan ča mi je bilo. Joh, kako je smrdia na rakiju, mirakuli!

Đovanin je bia malo praviji od Zvaneta, ma je i malo manje smrdija. Pole su se rivali kalmat, pak smo, finalmente, rivali normalno počakulat. Anka Zvane se kalma, i to dost. Je bilo i vrime! I onda su mi predikali o jenoj ženski, Marija se zvala, ki se pježala i jenen i drugen bratu. Ma, kad su rivali doznat s kud je i čigova je, su doznali da se vaje ženi, pak da su delali čine na ženidbi. Su činili takov kažin, da je Mariju čapa kolpo i da je finila u ošpitalu. Kad je rivala zaj van, se jako kambjala, je dola prava stara kurjoža baba. Drugo ni imala ni cic, ni guzic, a črni dugi lasi su bili suri kaj da je imala devedeset lit. Još, dok su mi to povidali, brati su se smijali, ali se vidilo da njin je stešo bilo ža, pak san ubrnula temu.

Malo smo predikali o tempu, smo vidli da se prontiva tempura ki je počelo puhat u srid lita, a to ni dobro. Smo se uputili u niki kažun ki nan je bija blizu. Je bija velik, pero zapušćen. Je bilo čuda praha, ma smo vaje to učistili. Anka brati su se hitli u delo. Mirakuli, a to je siguro za ki se prontivalo nevrime!

Zvane se počeja škercat da di mi je mladić. Ja mu predikan da oni mladić iz škole mi je samo pretelo, nič drugo. Pero on jopet po svojen. Je trišt kaj tovar, on kad si ništo vrže u tu glavu, to ustane tako i finjeno. Krepat ma ne molat. Boje poj z glavon u zid, nego kega poslušat. Đovanin je počeja o geri, da ti fašišti su hi skoro u grob zajeli. Pa kad je Zvane povida kako je Đovanin pa u niku škuju, kako ga je vuka van. Samo ča nisu obi dva finili jopet nutra.

Tako, malo po malo, noć se kalala. Smo imali fera, a Zvane je imo forminante prke je vajka fuma, cigaretu za cigaretton. Ti čovik ni finija jenu cigaretu, a vre je užga drugu. Vre je bija zgoren ud rakije, a samo mu je tabak falija. Ne znaš ča je huje, ku je već smrdija od rakije ili tabaka.

Kad smo se rivali juštat da pojdemo doma, je za bila jedanajsta ura za po noći. Još dok smo doli doma, je bilo juštih po noći. Kad gren sama, doma san za po ure, ma oni su hodili za namon kaj puži ki su bili šeki, pa još hi čekat da rivaju doj do mene. Nikako smo rivali doj u selo. Oni svojoj domi, ja svojoj, a ud mojih san dobila lipi befel. Su pensali da ki zna di san, i da

ča su mi činili ti brati, samo ča nisu zvali miliciju da me dojdu iskat. Još mi je falila samo žlepa, ma san rivala uj ča. Nisan se tornala u hižu, san spala u lišjeri. Kad me utac ujutro naša u lišjeri, ala jopet je počea. San mu rekla da ne buden to nikad drugo činila.

Na, jopet san š njima, tin dva brati, ne znaš ki je munjeniji, ja ki san ode š njima, ili oni ki su ode z namon, spod starega klena.

**Karla Matić, II. a razred ekonomskog programa
Pohvala – srednja škola hrvatski jezik**

Srednja škola „Mate Balota“, Poreč
Mentorica: Anči Ritossa Blažević, prof.

Ramona Vujčić, VII. razred, TOŠ/SEI „Bernardo Parentin“, Poreč-Parenzo

Per mi un cafè

Ogi xe domeniga e come sempre vado in tel mio bar preferido a bever un cafè. Go l'impresion che la giornada sarà lunga. Torno de mi xe solo gente con le lingue lunge. In mi me digo che no scoltarò cosa i disi. In tel tavolo vizin de mi xe due done che non le sa farse i propri afari. Anche se me go dito che no scoltarò quel che i altri parla, questa volta farò un strapo ala regola.

Vien la cameriera, ghe digo che la me porti un capuccino. Le due le parla de una dona che la se ga sposà con un ingegner e che la ga una fia. La situazion sembra normale, el problema xe che la gaveva due amanti. Le fia povera, gnanca la vardava, perché secondo la dona, la iera bruta. El marì, povero, iera perso, el vedeva solo el lavor. Mi personalmente, capivo la povera dona, però me dava fastidio el disinterese verso la creatura. Che scurto la storia, la dona la se ga ciapà col primo amante e la xe andada via. Giro la testa per veder chi xe le bone samaritane... go ciapà un colpo. No perchè le xe tute e due brute, ma perché una la ga el marì che el xe alcolizà e l'altra non la ga gnanca quel.

Le due le va via, in mez'ora le ga rivà dirse tuto questo... in tel tavolo vizin de mi vien un grupo de fioi, me par che i ga torno sedici, diciasete ani. Ciamo de novo la cameriera e ghe digo che la me porti un ristretto, perché me se strenzarà el stomigo dopo che i fioi i cominciarà con le ciacole. Un el conta come lo segui la polizia perchè el vendeva, se go capì ben: l'erba, ma no quela che pascola le vache, xe quella vietada. La vendeva perché el voleva guadagnar qualche soldin e andar fora coi amici a imbriagarse e ciapar torno le potele. Questa roba me ga infastidi tanto... se saria più giovane ghe diria: mi, omo, mi, quando gavevo la tua età, per andar fora a bever una pasareta e coleser un papavero del prato per una picia che la me piaseva, andavo a taiari legni. Però i ani xe qua, e mi poso vardar solo con l'ocio bruto. Un altro el gaveva comincià a parlar qualcosa, però mi non lo capivo gnente perchè el iera soto fumo. El terzo putel stava de parte, del sguardo se vedeva che el spetava de scampar via dai due fumadi.

L'ultimo cafè lo ordino in un bicer de plastica cusì podarò bever e caminar. Digo al barista che el me prepari un coreto con un

Mauro Načinović, VI. razred, TOŠ/SEI „Bernardo Parentin“, Poreč-Parenzo

dito de trapa in più. Camino per la città e vardo la gioventù de ogi. Non i xe più tanto socievoli, non i ridi, non i salta e non i bala... I xe tuti sui telefonini. Me ricordo che quando iero picio, aiutavo i mii genitori a zapar la tera e inveze la sera, dopo gaver zenà, andavo giogar balòn in piazza coi altri fioi fina le nove de sera, e no come deso, che i se imbriaga e i sta fora fina le cinque de matina. Le putele le porta solo le cotole sora i zinoci e i putei i ga le braghe sbregade... cinquanta ani fa, le putele le portava le cotole fina i zinoci, no oltra... e iera già scandaloso se le portava le calzecollant con la riga de drio, invece noi putei gaveimo dele braghe intiere. La nostra gente, brava e lavoradora, non la xe da nisuna parte... nisun no parla in istrian... tutti i xe andadi via dopo che xe vegnudi i „drugovi e le drugarice“ o, come disseimo noi, i „druzi“. Torno xe solo gente furesta che no se vol adatar ala nostra cultura, ala nostra Istria. Anche se in Jugoslavia i preti vegniva de altre parti, i se sforzava de parlar in italiano... Ogi, gnanca questo.

Torno casa, perché mia moier la ga prontà el pranzo. Meto via el capoto e le scarpe. Penso in mi, dove va finir sto mondo. Nisun no varda i sui afari, la gente se droga, i fioi già de pici i sa come se usa el celulare... e che non digo quanto i putei i xe maleducadi. Me sento sula carega e pensando ad alta voce digo: „Dio mio dove vivo?“ De la cusina sento mia moier che la me rispondi ironicamente: „Marì mio, te vivi a Parenso.“

Rendy Radin, III. razred,

smjer: hotelijersko-turistički tehničar

Nagrada – srednja škola talijanski jezik

Turističko-ugostiteljska škola „Anton Štifanić“, Poreč

Mentorica: Milena Cvitan, prof.

Una giornata comune

Sento la sveglia; sempre la solita canzone, la stessa tiritera di tutte le mattine, anche se gli ultimi due mesi e mezzo è stato tutto diverso. Un'altra estate passata, anche se questa è stata più movimentata delle altre. Dopo tutto lo svago e le feste passate con gli amici e con Nate, non capisco perché lo abbia fatto, dopo un anno passato assieme, non capisco il motivo per il quale mi possa aver lasciato, così, all'improvviso. Diceva di amarmi, e gli ho creduto, che stupida sono stata... Ma ho deciso di cambiare, perciò eccomi qui. Faccio un bel respiro e mi alzo dal letto. Sono le 6:45, il primo giorno del quarto anno sta per iniziare. Ho uno strano presentimento, come se stesse per accadere qualcosa. Ma che importa, tanto, poi, il presentimento svanirà. Faccio colazione, la solita colazione pre-scuola; una merendina e una tazza di caffè. Mi lavo i denti mi trucco un po' e poi mi vesto. Mi vesto comoda e dai colori raggianti, metto una gonna azzurra svolazzante, una maglietta bianca un po' scollata e le „all star” bianche. D'altronde, Nate deve capire cos'ha perso. Esco di casa con l'Ipod già nelle orecchie, la canzone che parte mi rende un po' malinconica; era proprio quella mia e di Nate. La salto subito e metto qualcosa di più allegro. Passeggiando ammiro un po' quella bellissima giornata. Il cielo azzurro con un bel sole e una brezza di tarda estate che mi scompiglia i capelli. Alzo lo sguardo per poter annegare meglio nel cielo azzurro, anziché restare incollata al suolo in questo mondo, che non sembra riservare alcuna bella sorpresa, per me. Vagando tra i miei pensieri e chiedendomi se soffrirò vedendolo per i corridoi, vado a sbattere contro qualcosa. Giurerei sia un palo, giudicando dall'altezza e dal fatto che l'impatto mi ha fatto cadere a terra. Alzo gli occhi e scorgo un ragazzo alto che mi fissa. Si china e gentilmente mi chiede con voce soave se sto bene.

Cerco di focalizzare la mia attenzione su di lui, e in quel momento l'ho notato. Sembra che il tempo si sia fermato, in quest'attimo infinito. Lo guardo, immobile, ammira i suoi bellissimi occhi azzurro cielo e le sue labbra perfette. A confondermi ancora di più ci pensano i suoi capelli neri, corti e ben curati. Con un movimento elegante mi aiuta ad alzarmi. Lo ringrazio

e, senza ulteriore indugio, proseguo per la mia strada. Svolto l'angolo ed eccomi arrivata. La scuola, la mia cara vecchia scuola, ancora solo per quest'anno. Mentre la guardo a distanza, prima ancora di varcare la soglia del giardino, qualcuno, da dietro, mi abbraccia e mi stringe molto forte. Ecco, era questo l'abbraccio che mi era mancato, l'unico abbraccio che mi può dare soltanto Alice. Lei che c'è stata sempre per me, che mi aiuta e mi consola. Le restituisco l'abbraccio, e vedo la sua felicità nel vedermi, ma leggo anche nei suoi occhi la sua preoccupazione. Si chiederà sicuramente di me e di Nate. Non la lascio andare dal mio strettissimo abbraccio, ma le bisbiglio all'orecchio? „Non ho voglia di parlarne oggi.” Senza farmi alcuna domanda sorride, e insieme entriamo nel cortile della scuola. Questo può segnare l'inizio del nostro ultimo anno. A passo lento ci dirigiamo verso la nostra aula, la numero ottantotto. Passeggiando, Alice mi racconta un po' della sua estate e di tutti i viaggi che ha fatto. Proprio sul più bello della storia, alzo lo sguardo, ed eccolo lì, in carne ed ossa, è proprio Nate. Mi guarda senza mostrare emozioni, senza neppure dire una parola, nemmeno un „Ciao”. Lo fisso anch'io, non sarò di certo la prima a rompere il ghiaccio, no di certo... Anche se fa ancora male, tutti i baci, le notti passate insieme, gli sguardi, mi torna tutto in mente. Alice dopo pochi secondi, che sembrano interminabili, mi trascina via, e tutti quegli sguardi e parole non dette scivolano via come pioggia. Dopo esserci allontanate abbastanza, Alice riprende il suo racconto. Lei continua a parlare e io annuisco, anche se in realtà la mia attenzione è da un'altra parte. Stranamente, i miei pensieri non sono rivolti a quell'attimo prima con Nate, e nemmeno ai nostri ricordi, ma sono ancora bloccati in quell'attimo in cui il mio sguardo ha incrociato quello di quel ragazzo stamattina. Come se avesse lavato via le atroci pene che mi distruggevano l'anima, dopo l'ultima delusione d'amore. Ad interrompere il mio sogno ad occhi aperti è un suono irritante, che avevo quasi dimenticato. La campanella. La professoressa entra subito in classe e, con entusiasmo, sta cercando il nostro silenzio. L'attenzione di tutti, ora, è rivolta a lei. „Ragazzi, devo farvi un annuncio speciale, quest'anno a voi si unirà ancora un alunno.” Ok, penso cha ascoltarla non serva a niente, tanto, un ragazzo nuovo che sarà mai... Non l'ascolto con attenzione perché sto ancora pensando a quell'estraneo

del quale non so il nome... E poi sento la prof. fare un nome: Filip. Ho sentito solo questo. E a distrarmi dai miei pensieri ci ha pensato la mia amica con un leggero colpetto alla spalla. Infastidita, alzo lo sguardo. Resto paralizzata. È lì, in tutto il suo splendore, il ragazzo-palo, insomma il ragazzo nel quale

mi sono imbattuta in un momento di distrazione, stamattina. A quanto pare non sono l'unica che si ricorda del nostro incontro. Non appena mi vede mi fa un bel sorriso e si siede nel banco accanto al mio. La prof. continua a parlare della gita e dei programmi del primo semestre. Ma io non l'ascolto molto. Cerco

**Roberto Giusti,
VI. razred,**
TOŠ/SEI „Bernardo Parentin“,
Poreč-Parenzo

di guardarla senza farmi notare, anche se è una cosa che non mi riesce benissimo. Finalmente la campanella segna la fine della prima lezione. Io, timidamente, cerco di fare la disinvolta alzandomi per andare in corridoio, ma qualcuno mi afferra dolcemente il braccio. Mi volto e vedo il suo sorriso perfetto e gli occhi magnetici. „Non scapperai mica di nuovo?” mi chiede come se niente fosse, e io, per tutta risposta, faccio soltanto un sorriso. „Mi chiamo Filip” dice immediatamente, non lasciandomi alcuna via di scampo. I suoi occhi sono così magnetici che mi bloccano e non permettono alle parole di uscire dalla bocca. Dopo qualche secondo rispondo dicendo „Emma, io sono Emma”. Mi sorride e, vedendomi bloccata mentre lo sto fissando negli occhi, comincia a parlare lui. Non è difficile, poi, continuare a parlare. Le parole vengono da sé...

Dopo la terza ora c’è la merenda. Io mi sono messa d’accordo con Filip che gli avrei fatto fare il giro della scuola. Perciò, dopo la campanella, cominciamo il giro. Mi piace stare in sua compagnia. Lui è sereno e raggiante, come un piccolo sole. Fare il tour della scuola, ovviamente, comprende anche il parlare un po’ delle proprie vite private. Così scopro molte cose interessanti di lui. Si è trasferito dalla Slovenia, adora la pallacanestro e i videogiochi, le sue materie preferite sono la psicologia e l’inglese. Ho scoperto anche che gli piace molto disegnare i graffiti. Non so come, e non so spiegarmi il perché, ma stare in sua compagnia è particolarmente piacevole. È come se ci fosse una forza che gravita attorno a noi, come se, quando siamo assieme, il tempo si fermi e tutto diventi più bello, più facile. Una sensazione di piacere mi avvolge e nell’aria si sente qualcosa di strano ed indescrivibile. Potrei quasi definirlo magico. È una sensazione che non ho mai provato prima. Continuando a parlare del più e del meno scopriamo molti interessi comuni, ma la campanella ci interrompe, segnando la fine della merenda. Si vede che la mia compagnia gli piace, dato che mi ha dato appuntamento dopo la scuola. Io ho accettato senza alcun problema, e non vedo l’ora di sentire la campanella che segna la fine delle lezioni.

Le restanti quattro ore passano molto lentamente. Come se qualcuno avesse deciso di tenere la lancetta ferma per tutto il tempo. Nonostante il tempo passi lentissimo, la campanella ha deciso di suonare il suo ultimo rintocco di quel dì. Accanto

alla porta c'è già Filip che mi aspetta. Io sono molto elettrizzata all'idea di passare un pomeriggio con lui. Uscendo da scuola, noto Nate che, con la sigaretta in mano, mi guarda cercando di capire chi sia il ragazzo accanto a me. Io fingo di non vederlo e mi volto verso Filip, al quale rivolgo un bellissimo sorriso. Usciti da scuola decidiamo di fare un giro in città. Continuiamo a parlare del più e del meno. Ci fermiamo a sedere su una panchina vicino al mare. Tra scherzi e risate ormai si è fatta l'ora di tornare a casa. Percorriamo la riva, ci avviamo verso casa mia. Dopo ancora qualche parola arriva il momento dei saluti. Quell'attimo è così intenso. Io non so cosa dire, ma non servono le parole, ci guardiamo molto intensamente negli occhi. Ah, quel blu, ho la sensazione di annegarci e per un attimo forse è stato anche così. Di nuovo quella sensazione magica nell'aria. C'è qualcosa che mi attira in lui, qualcosa che mi rende felice e elettrizzata allo stesso tempo. Piano piano, ci avviciniamo l'uno all'altra. Senza fretta, contro il tempo e contro la gravità. Mi sembra di volare. Aspetto soltanto che le nostre labbra si sfiorino... quando, ad un tratto, un rumore irritante risuona dappertutto e... mi sveglia. Ed eccomi a spegnere la sveglia del primo giorno di scuola. Assonnata, faccio un respiro profondo e scendo dal letto. La mamma è già in piedi a bere il caffè in cucina. Che sogno strano, penso tra me e me. Mi preparo, mangio, mi trucco, mi vesto ed esco di casa. Persa nei miei pensieri, alzo il naso all'insù pensando al sogno. Rido un po' tra me e me. Penso, quanto sarebbe bello se... E ad un tratto mi imbatto in qualcosa. Un palo forse, e invece no. È un ragazzo alto e bello, dai bellissimi occhi profondi e azzurri. Spalanco gli occhi per lo stupore. Mi porge la mano e delicatamente mi solleva da terra. La faccia si piega in un bel sorriso e, gentilmente, comincia: „Mi dispiace, è tutta colpa mia. Spero che non ti sia fatta male. Comunque, sono Filip, piacere di conoscerti.“

**Elisa Sošić, IV. razred jezične gimnazije
Pohvala – srednja škola talijanski jezik
Srednja škola „Mate Balota“, Poreč**

Sandra Benčić, II. razred industrijskog dizajna,
Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok

ZABOK

Moja prva detektivska priča...

Ranoljetno je jutro. Pola sedam. Čujem zvuk automobila. Kočenje. Vrisak. Sunce prodire u polumračnu sobu, a meni se još spava. Zijevam. Vani je prohладно, ali to me još ne brine. Iritantni alarm zvoni i moram ga ugasiti prije no što probudi starce. Okrećem se na drugu stranu. Tuuuu - tiiiiii - tuuuuu. Baš ne odustaje. Nakon dvoumljenja između tipke ugasi i odgodi, ipak biram ovu drugu. Još samo deset minuta.

Trljam oči i protežem se. Imam laganu vrtoglavicu. Razmišljam. Oblaćim se pretjerano usporenim tempom. Napokon dolazi do još jedne dileme: obući jaknu ili ne? Nevjerojatno je kako nas takve male stvari zaokupljaju. Odlazim u školu. Moram, napokon, to se od mene i očekuje.

***

Taj je dan bilo posebno dosadno i iscrpljujuće. Neka, ponedjeljci su često takvi. Dobio sam ocjene: odličan i vrlo dobar. Mama će, naravno, najprije pitati iz čega vrlo dobar. Obje ocjene bile su iz matematike...

Čekamo autobus. Razgovaram sa Zokijem o računalnom hardveru. Ne nastavljamo razgovor u autobusu. Nisam raspoložen, a Zokija, naravno, ne zanima zašto. Ponovno sam sam sa svojom bezrazložnom tugom... Nakon škole, učenici iz našeg mesta najduže čekaju autobus. Za to se vrijeme uglavnom zabavljamo. Većina međusobno igra multiplayer igrice na mobitelima, cure okidaju selfije. Marta i Karla se dopisuju na Viberu. Nitko ne govori. Tehnologija nas potpuno obuzima, preuzima. Na povratak kući, ponovno su svi ovisni o tehnologiji - većina sluša mjuzu na mobu. Kratimo vrijeme. Jedva čekamo da dođemo kući pa da sjednemo ispred ekrana i buljimo u njega i nastavimo spiku. Netko u daljini trača. Čujem prigušene glasove. Mislim da je na tapeti Zokijeva susjeda i njeni tračevi... Koga briga.

Otežem s pisanjem zadaće. Maksimalno. Opet. Mama me trebala da joj pomognem oko kućanskih poslova. Nakon nekog vremena ipak idem jer to se od mene i očekuje. Potom sam kratko sjeo za kompj i ulogirao se na fejs. Današnje stanje je: 0 zahtjeva za prijateljstvo; jedna poruka koja glasi, citiram: „BK, Kj ima za dz iz mat i hj? TnX.“ Imam i osam obavijesti: nekoliko zahtjeva za igrice, nekoliko lajkova i jedna fotografija gamerske stranice na kojoj sam označen.

Sve u svemu, ništa zanimljivo. Dnevna rutina završava gledanjem krimi - serija dokasna, ali to nikoga i ne zanima, zar ne?

***

Iz svoje sobe imam odličan pogled na susjedovu kuću i dvorište koje izgleda kao odlagalište autootpada. Često kažem da imam besplatan ulaz u kazalište. Tako je jednom prilikom Đurđa, žena susjeda Jure, skidala mokro rublje sa žice u dvorištu dok je kiša lijevala kao iz kabla. Svi smo promatrali kako to radi, čak nam je bilo i smiješno. Umjesto da smo joj pomogli!

U zadnje vrijeme, međutim, često susjedu Juri dolazi tip u kapuljači. Uvijek donosi ili iznosi torbe ili vrećice. Vjerojatno sam samo paranoičan zbog previše krimića, ali su mi vrlo, vrlo sumnjivi. Sutradan u školi razgovaram s Domom. Zapravo, on priča, a ja odsutno klimam glavom i razmišljam o sumnjivom ponašanju susjeda Jure i Đurđe. Dom me prenuo iz razmišljanja: „E, ti mene uopće poslušaš?“ Odgovaram: „Pa baš i ne.“ Dom se nije naljutio jer se već naviknuo na moje bezobrazno ponašanje. Postao sam licemjer: želim da me drugi slušaju i primjećuju, a ja ne slušam i ne primjećujem druge!

Večeras nema moga omiljenog krimića na TV-u pa gledam kazališnu predstavu. Opet dolazi onaj tip. Ulazi u kuću. Nema nikoga već deset minuta i spremam se u krevet kad je izašao s punom plastičnom vrećicom. Iako sam neizmjerno znatiželjan u vezi susjeda, večeras nešto drugo pljeni moju pažnju. Sutra odlazimo po novi bicikl koji dobivam za nagradu zbog prolaska odličnim ocjenama. Stari bicikl mi se jednostavno više ne sviđa.

Još je tjedan dana nastave. Već sad me lovi umor unatoč uzbudjenju zbog sutrašnjeg shoppinga. Ležim u krevetu i buljim u tamu. Razmišljam o neizbrojivo mnogo stvari dok tonem u san...

***

Probudio sam se prije nego inače. Nitko od mojih ukućana još nije budan pa odlučujem dovesti svoju sobu u red. Ionako mi mama već danima zanovijeta kako mi je u sobi pala atomska bomba premda uopće nije tako strašno. Bio sam gotov već za pola sata. Roditelji su poustajali i otišli smo u obližnji salon sportske opreme. Napokon je došao i trenutak odabira bicikla. Između svih njih stajao je on. Ugledah ga i nebeska svjetlost ga obasja. Začuo se pjev anđela, moje oči postaše velike poput tanjura, a usta se otvorile poput garažnih vrata. Tata je znao što taj pogled znači. Tako smo se vratili kući s mojim Ferrarijem,

kako ga ponekad volim zvati. Radi se, naime, o crnom brdskom biciklu s 24 brzine, dodatcima, amortizacijom na mjestima na kojima nisam znao da se može staviti, čak i naplascima. Ozbiljno, jeste li ikada vidjeli bicikl s naplascima? Znam da je odgovor ne. Ipak, najbolje od svega su njegova spretnost, neupadljivost i brzina. Znam to već sada jer kupci u tom salonu imaju pravo testirati bicikl. Danas ga ne mogu razvozati po mjestu jer pada kiša. Ne volim kišu.

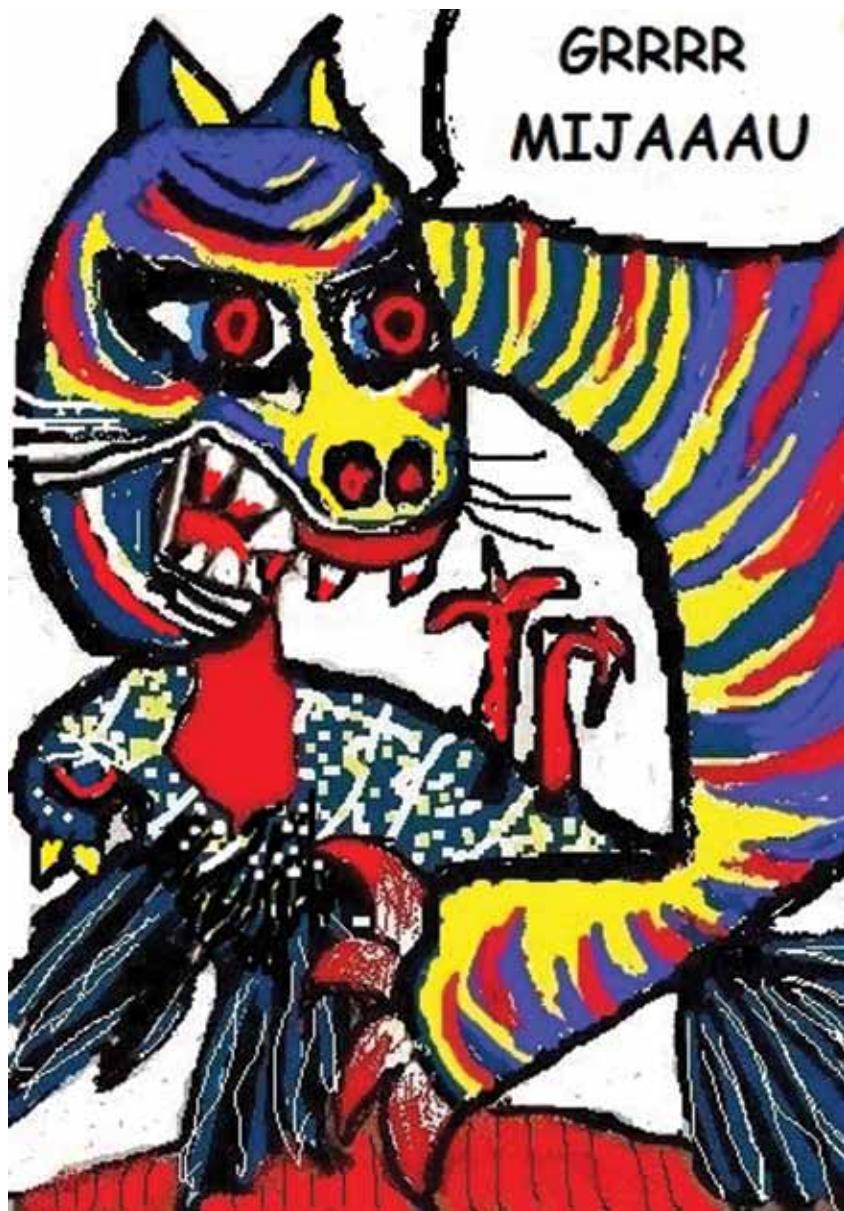
Kasnije tog dana načuo sam roditelje kako razgovaraju o tome kako je susjed Jura čudan. To mi samo još više golica znatiželju. Nije prošlo pet minuta, a došli su nam neki tatini prijatelji i njihova razmažena djeca. Vidite, ta se djeca samo deru, viču, skviče i, ne zaboravimo, demoliraju moje stvari. Kad su napokon otišli, preostalo je samo pospremiti kuću. Sutra je ponedjeljak i želim se odmoriti jer idem u školu - Ferrarijem. Svi će pozelenjeti kad vide moj novi prekrasan bicikl. Jedva čekam!

***

Još jedan ponedjeljak u nizu. I to jako dosadan. Dižem se ranije jer nisam siguran koliko mi treba do škole bicikлом. Još mi samo treba moj smartphone i slušalice pa mogu krenuti. Putem slušam jedan od svojih mikseva glazbe. Peti sat stigla je osvježavajuća vijest - ranije smo pušteni kući. Inače bih čekao autobus skoro tri sata, ali sad imam svoje vlastito prijevozno sredstvo i mogu doma kad god hoću.

Na polovici puta me neki tip u skupom autu skoro pregazio. Sva sreća da sam ga izbjegao na vrijeme. Očigledno ga nije briga za ostale sudionike u prometu, već samo za mobitel koji tako predano drži na uhu. Stigao sam kući.

Muči me osjećaj sumnje u vezi sa susjedom Jurom. U zadnje vrijeme se ponaša veoma čudno, gotovo paranoično, a moja detektivska intuicija mi viće na uho da tu nešto ne valja. Znam da ne smijem propustiti ovaku priliku za avanturu. Ako ništa drugo, zabavit će se, a u najboljem slučaju će otkriti pravog zločinca. Da, baš. Zapravo, ni sam ne znam što će učiniti. Valjda sam pogledao dovoljno krimića da nešto smislim. Uostalom, za sve što mi treba postoji aplikacija. Za početak će ga pratiti jer znatiželja o tome što susjed Jura muti s tim tipom me ubija. Znam da moram to učiniti. Čekam već dva sata i ništa. Već se jako dosadujem. Baš kad sam htio odustati, na susjedov prilaz se dovezao crni golf. Brzo grabim mobitel i jurim niz stepenice. Pa kako se nisam sjetio da

Lorena Dugorepec VIII. c razred,
Osnovna škola „Ksaver Šandor Gjalski“, Zabok

bih mogao čekati vani i pripremljen!? Sjedam na bicikl i krećem prema cesti. Stavio sam i kapuljaču, da me se ne prepozna. Stao sam kod nekog grmlja i dok se fotoaparat učitava, go-tovo sam ušao u grm. Snimam dokazni materijal broj jedan: susjed Jura i taj tip izlaze iz automobila. Nose vrećice pune nečega. Vrećice su nažalost obojene i vidim samo obrise. Vrijeme je za pokret. Idem prečacem preko travnjaka kako ga ne bih izgubio. Zaustavlja se pred oronulom kućicom gospodina Branka koji već odavno ne živi ovdje. Snimam dokazni materijal broj dva: susjed Jura i onaj sumnjići ulaze u dvorište. Otvaraju vrata. Ja se znojim. Još malo i saznat ću o čemu je riječ. Uzbuđenje raste. Petljam po fotoaparatu. Srce mi lupa kao nikad do sad. Paničarim. Možda je najbolje da idem po tatu ili nekoga starijeg. No, sad je prekasno za to. O tome sam trebao razmišljati ranije.

Trenutno razmišljam o tome kako ću ih srediti i dokazni materijal predati policiji ili kome već. Proglasit će me junakom! U školi će me svi gledati kao nekog superjunaka. Slikat će se sa mnom i rukovati. Čak i neki učitelji. Jednom riječju, odjednom bi me svi znali. Zapravo, svi ti ljudi su me znali i prije, ali bio sam samo jedan u nizu. Do sad, kao da sam bio nevidljiv. Prisutan, ali nevidljiv jer se ni sa čime nisam isticao iz gomile. Više ne želim biti takav, a ovaj je događaj savršena prilika da okrenem novi list i ostavim depresivnoga i usamljenog sebe u prošlosti.

Susjed Jura polako otvara vrata. Onaj sumnjići ulazi u unutrašnjost kuće. Odjednom se smiju. Uzimam fotić. Spreman sam. Kako je napetost rasla, moje srce kucalo je jače i jače. Tih mi se nekoliko sekunda činilo kao cijela vječnost, ali kad je Jura napokon otvorio vrata čak sam se malo razočarao jer se unutra nije ništa vidjelo. Mogao sam samo nazrijeti nešto sjajno i svjetlucavo. To je samo još više zagolicalo moju maštu. Sada nemam drugog izbora nego čekati da ova dvojica odu... I tako, skrivam se ja u grmlju što je posve uobičajeno i trošim bateriju na igrice i društvene mreže - objavljujem jučerašnje selfije. Jedini razlog zašto tratim bateriju je taj što imam rezervnu, a i dosadno mi je. Znam da to baš i nije pametno raditi na „špijunsкоj misiji“, ali valjda je dosada prevladala osjećaj odgovornosti. Surfanje je gotovo, baterija je prazna. Na brzinu umećem drugu i ova prazna mi pada u blato. Baš krasno! Nemam sad vremena za ovo! Kad se mobitel napokon pokrenuo, shvatio sam da ni-

sam napunio drugu bateriju. Smanjio sam sve performanse na minimum i nastavio čekati. Jura i sumnjivi su izašli i sad moram odlučiti hoću li ih pratiti ili će zaviriti u kuću. Dok sam ja gubio vrijeme na razmatranje činjenica kako bih donio odluku, oni su već odmakli u autu. Valjda je to onaj Murphyjev zakon koji smo učili u školi, po kojem se sve loše stvari događaju kad god je moguće i to onda kad ti je to najmanje potrebno!

Kako bilo, izgleda da će ipak malo zaviriti u kuću. Vrata su zaključana, a u otvorima za prozore naslagane su neupotrijebljene cigle. Ipak, mogu nešto nazreti kroz praznine između cigli. Jedino što sam uspio vidjeti bile su neke šarene resice, gotovo sigurno Brankove stare stvari. Iskreno, ne znam što sam očekivao, ali bio sam vidno razočaran. Mislio sam da će ih uloviti u nekakvim kriminalnim radnjama ili čemu već baš kako se to događa u onim svim silnim serijama koje obožavam.

Naposljetu, odlučio sam se vratiti kući, mama se sigurno već zabrinula. A bio sam već i pomalo gladan! Samo, putem mom smislimi dobar alibi jer da mama zna što sam stvarno činio, sigurno bi me ismijala.

Kada sam tog dana došao kući, raspremio sam se i nastavio dnevnu rutinu kao i inače. Kad malo razmislim, čak i nije bilo zabavno ni lijepo šuljati se oko susjeda cijelo popodne... Sutradan je mojim roditeljima bila godišnjica useljenja. Iako to nitko i ne spomini, a kamoli slavi, ja ipak svake godine podsjetim ukućane koji je danas dan. Ove godine je bila deseta godišnjica i roditelji su odlučili da krenemo na cijelodnevni obiteljski izlet. Baš smo se spremili izaći kad je netko pozvonio na vrata. Mama je otvorila vrata, a cijelo susjedstvo je jednoglasno viknulo: „IZNENAĐENJE!“ Ne treba uopće spominjati kako smo ostali bez teksta!

Na kraju ispada da je susjed Jura organizirao zabavu povodom naše desete godišnjice useljenja, a maskirani je neki njegov rođak koji mu je u svemu pomogao. Baš sam se posramio... Želio sam na naslovnice jer sam htio uhvatiti kriminalce. Stvarno mi je dosadno u životu! Moji roditelji se jako muče da bi mi kupili nove tenisice ili čega se već sjetim. Susjed Jura... Da, nešto se u meni promijenilo...

Što se mene tiče, nisam nikakav detektiv, štoviše, ispaо sam smiješan. Sva sreća da nisam nikome ništa rekao o svojoj maloj pustolovini jer bih postao ruglo i dežurni klaun. Hvala Bogu na internetu, ova moja glupost bila bi vijest dana na svim društvenim mrežama!

***

Sutra ujutro nakon dugo vremena idem baki, a Jurinim *klincima* posuditit će svoj stari bicikl koji je kod mene u garaži i sad sakuplja prašinu. Mislim da će mami i tati biti drago. Pokazat će da sam odgovoran i zahvalan.

Da. Da, detektiv... Baš... Tek mi je trinaest!

**David Podhraški, VII. b razred
Mala nagrada Gjalski – 1. nagrada**

Osnovna škola Sveti Križ Začretje
Mentorica: Monika Šalec, prof.

Lucija Črnjević VIII. d razred,
Osnovna škola „Ksaver Šandor Gjalski“, Zabok

Život je slika

Tijekom cijelogog mog djetinjstva roditelji su držali goleme puzzle na posebnome stolu u dnevnom boravku. Moj otac, koji je sve to započeo, uvijek je skrivaо poklopac kutije. Zamisao je bila da složimo sliku, a da ju prethodno nismo vidjeli. Različiti članovi obitelji i prijatelji koji su nas posjećivali radili su na tome, ponekad samo nekoliko minuta, da bi nakon nekoliko tjedana stotine i stotine komadića pronašle mjesto u ovoj igri.

Tijekom godina složili smo desetke takvih *puzzla*. Na kraju sam postala prilično dobra u tome, pa sam čak osjećala posebno zadovoljstvo kada bih prva shvatila kamo određeni komad slike pripada ili kako spojiti dvije skupine komadića. Posebice sam voljela kada bi se otkrio ključ nekog uzorka i kada bih uvidjela što se na tome mjestu skrivalo. Stol za slaganje *puzzla* moj je otac darovao mami za rođendan. Još uvijek vidim kako ga sastavlja i, ushićen, iz kutije vadi komadiće prvih *puzzla* te ih stavlja na stol. Imala sam tri ili četiri godine pa nisam shvaćala majčinu radost. Tu mi igru nisu objasnili, nedvojbeno uvjereni kako sam premala da bih sudjelovala. Ali već sam tada željela slagati sliku s njima. Sama u dnevnome boravku, rano ujutro, popela sam se na stolac i raširila stotine raspršenih komadića po stolu. Bili su maleni, neki raznobojni, a drugi, pak, tamni i sivi. Tamni su djelovali poput pauka i buba, ružno i pomalo zastrašujuće. U meni su budili nelagodu. Skupivši njih nekoliko, sišla sam sa stolca i sakrila ih ispod jastuka sofe. Tjednima poslije toga, kada bih bila sama u sobi, popela bih se na stolac, uzela još nekoliko tamnih komadića i dodala ih u zbirku ispod jastuka. Zato je obitelji trebalo puno vremena da dovrši sliku. Frustriрана, moja je majka na kraju izbrojila komadiće i shvatila da ih nedostaje više od stotinu. Upitala me jesam li ih vidjela. Rekla sam joj tada što sam učinila s komadićima koji mi se nisu sviđali i ona ih je pronašla te složila sliku. Sjećam se da sam ju promatrala dok je slagala. Kako je na mjesto stavlja jedan tamni komad za drugim, polako je otkrivala sliku, a ja sam ostala bez riječi. Nisam znala da ćemo na kraju dobiti sliku. Zaista je bila lijepa.

Spokojan prizor napuštene plaže. Bez komadića koje sam sakrila nije imala smisla. Možda je preuvjet za pobjedu da volimo bezuvjetno. Život nam pruža sve komadiće. Kada sam prihvaćala određene dijelove života te poricala i zane-marivala ostatak, mogla sam vidjeti djelić svoga života istodobno. Sreću zbog uspjeha ili vrijeme slavlja te ružnoću i bol zbog gubitka života, koje sam istodobno željela zaboraviti. Ali, poput tamnih komadića *puzzla*, ti tužniji događaji, ma koliko bolni, pokazali su se kao dio nečega većeg, što bez njih nije potpuno. Čini se da uvidi u djeliće nečega skrivenog zahtijevaju da svaki prihvativimo kao dar.

Mi uvijek slažemo *puzzle*, a nismo unaprijed svjesni slike koju ćemo dobiti!

**Manuela Žučko, VIII. b razred
Mala nagrada Gjalski – 2. nagrada**

Osnovna škola Đure Prejca, Desinić
Mentorica: Vedrana Gudek, mag. educ.

Berba

Duvljenjekla se je i ta jesen. Ter je kišovita, ter je sunčana. Više kišovita. Sa je nekakva zmotana. A ja zu svojim ocem i materju idem glet trsje-e je za brati ili pak ne. Otec i mati ideju napre, a ja se vlečem za njimi vu visoka škuornja po blatne steze pak si zamišljam i fantazijeram da sam bar nekakva fajna grofica tera se špancijera po svemu imanju u štiklica, a ne v ova žmehka škuornja. Pak me prekine tatekuv glas: „Hitre, hitre odi! Znaš da se pokle još vučiti muoraš!“ Mam mi se zmrači pred očmi kad ga čujem. „Idem, idem, tatek“, brže odgovarjam da nem još dubila i špotance.

Po času sme stigli. Glediju starci e je grojzdije dost velike i jel je slatke. A ja čakam i čakam gda već jemput peme dima pak da tegnem se napraviti i još slobodnuga vremena imeti. „Ideme!“ čujem očuv glas. Mati i ja hodime brže po stezice i poslušame kak nam otec govori koj se mora još danes delati: posudu oprati i prirediti, a za nič. Se je vrag zel! Grojzdije nikakve: pol zgorene, a koj nije-su ga tiči pojeli! To male koj je ostale bume pobrali. Mislim si: kulike se moj tatek muči i diela u trsu, a za nič! Poslušam kak i vu selu si govorju da im letes trsje nije nikakve. Se je prepale. Krive je ove bedaste vrieme! Preveč se dežđa zlejale i vetra napuhale. Tak je vrieme ljudem zele i one male veselja koj su imeli.

Zutra je hitre došle. Traktori brundaju i žurne se voziju pobregima. Moja mati gibanicu zgotavlja za težake, a otec se z lagvi nadmieče. Naklada on punu gajbu bačvi, a mati peče gibanicu i gundra: „Koga će mu vraga se to?!“ Brže se oblačim i idem si neke pojesti, pak onda po susedu da nam dojde pomoći brati. Letes, bormeč, niesme zvali pune beračuv. A i čemu? Em nemame koj pune brati! Gđa sme se si priredili nekaj pojeli, genuli sme v trsije. Ja sam se peljala u gajbe, a mati i suseda išle su pešice. Niš zate: buju si putem male pobrbljale. Otec pak žurne juri z traktorem. Ja se z babicu droncam u gajbe i same si mislim kak bum finu maminu gibanicu jela. Brže sme stigli v trsije. Mam mi otec da kantu i nož-pak beri. Hitre sam rezala. Čak sam uspela najti par ljepšeh grojzdekov za zobati. Začas je bile pobrane. Zišla je same jena bačva. „Jena, jena...“, tapšala

je mati tateka, a vu sebe je bila vesela i mislila: „Bar ne pil!“ Došli sme dima. Pojeli sme si i popili i pak mam na posel: vrtim ja muljaču, a otec puni kante i meće nutrek. Onda je pak su tu posudu trebale prati. Dan je brže prešel.

I koj bi vam druge rekla nek da je ova berba žalosne (za neke-re) prešla. Veliju: „Kakve lete-takva berba.“ Imaju praf.

Martina Kovačić, VI. razred

Mala nagrada Gjalski - 3. nagrada

Osnovna škola Matije Gupca, Gornja Stubica

Mentorica: Vesna Jakopović, prof.

Marko Tomašković V. c razred

Osnovna škola „Ksaver Šandor Gjalski“, Zabok

Dnevničke sličice

Subota, 5. travnja

Obuzela me neopisiva sreća kad sam se rano jutros probudio. Pa, kako i ne bi. Napokon je stigao dugo iščekivani vi-kend. Jedan grozan naporan tjedan, u kojem su se pismene i usmene provjere izmjenjivale kao na filmskoj vrpci, ostao je iza mene. Grozničavo sam razmišljao kako da provedem ovaj subotnji dan. Nakon obiteljskog doručka, uspio sam se iskrasti iz kuće, prije nego što me mama zagnjavi s domaćom zadaćom ili sitnim kućnim poslovima. Otrčao sam do prijatelja Mateja te smo usput pokupili još nekolicinu dječaka iz ulice. Vrijeme smo proveli igrajući nogomet na obližnjem igralištu. Toliko sam uživao u igri da sam izgubio pojam o vremenu. Mama mi je morala očitati još jednu bukvicu. Ni tata nije ostao dužan. Za kaznu što se nisam javio po odla-sku iz kuće, morao sam cijelo popodne provesti uz knjigu. Ah, ti roditelji, uvijek moraju sve pokvariti.

Nedjelja, 6. travnja

Ljuteći se na roditelje što su mi uskratili mogućnost da u subotu provedem daleko od školskih obaveza, zamalo da sam zaboravio na bakin rođendan. Poklon smo joj kupili već davno prije, pa nije čudno da mi je pamćenje zakazalo. Kao najmlađi član obitelji, dobio sam čast da joj predam buket prekrasnih crvenih ruža koje je ona obožavala. Pažljivo sam sredio frizuru znajući da će se kod bake naći mnogi, meni ne previše simpatični rođaci, prije svega zbog svojih provokativnih pitanja. Pomno me mjerkujući, ispitivali bi me o školskim ocjenama, simpatijama i sličnim pitanjima koja mi nisu bila previše draga. Zbog toga, u dubini duše, mrzim ovakva obiteljska okupljanja. No, baki za ljubav znao bih odglumiti dobrog dečka.

Ponedjeljak, 7. travnja

„Zvrrr...“, prodoran zvuk budilice iz mamine sobe prekinuo me u najljepšem snu. Mrak mi je još više pao na oči kad sam se sjetio da me čeka vrlo naporan radni dan. Još k tome ponede-

Ijak. Dan u tjednu koji najviše mrzim. Vjerujem da je tako većini učenika. Počela me izjedati grižnja savjesti. Nisam se baš pretrgao od učenja ovaj vikend. A prijetnje vrebaju na sve strane. Ne znam strepim li više od geografije ili matematike. Sreća da danas nemam hrvatski jezik, jer i tu leži potencijalna opasnost. Kako je dan odmicao, shvatio sam da sam ipak srećković jer ni jedan učitelj danas nije uspio sa mnom porazgovarati u četiri oka. Stigavši kući, osjetio sam nesnosnu glavobolju i žarenje u grlu. Ah, ta moja alergija. Izgleda da ću ipak platiti danak svom nerazumnom odlasku na igralište.

Utorak, 8. travnja

Bilo mi je toliko loše da sam završio kod liječnika. Da sam znao koliku ću bujicu kritika morati odslušati od strane oca, zasigurno bih itekako preispitao svoju odluku o subotnjem odlasku na igralište. Osim toga, da stvar bude još gora, iste riječi morao sam još jednom čuti od obiteljskog liječnika. Baš sam zabrljao ovaj put, pokunjeno sam priznao sam sebi. Liječnik me otpravio tek nakon mog obećanja da se ovakva nepromišljenost više neće ponoviti.

Subota, 12. travnja

Nakon boravka u krevetu puna četiri dana, došao je dan mog „oslobođenja“. Shvatio sam da je ipak bolje biti zdrav u školi među priateljima, nego ovako sam i bolestan u svojoj sobi. Ne mogu poreći da se članovi moje obitelji nisu kvalitetno skribili za mene. Dapače, njihova brižnost, naročito sestre Tajane, ugodno me iznenadila. No, nedostajala su mi druženja s priateljima, šetnje, igre sa psićem Donijem. Dogodilo se da se moje ozdravljenje poklopilo s početkom proljetnih praznika. Mojoj sreći nije bilo kraja, iako ju je pomutila majčina najava odlaska na državni seminar u Zadar.

**Tihomir Falatec, VII. a razred
Mala nagrada Gjalski – pohvala**

Osnovna škola Oroslavje
Mentorica: Vesnica Kantoc, prof.

Stela Kada, V. c razred

Osnovna škola „Ksaver Šandor Gjalski“, Zabok

Iza ogledala

Imao sam šesnaest godina kad su mi crne spodobe prvi put ušle u san. Bile su odjevene u crne haljine, njihovi prsti bile su krhke, kvrgave kosti, a njihovi zubi bijeli bodeži. Bilo ih je na desetke, a između njih je uvijek stajala malena, smežurana starica u bijelom i ispuštala bi duge, neljudske krikove. Bili su u prostoriji s velikim ogledalom u kutu. Odnekud mi je ta prostorija bila poznata. Spodobe su ulazile u ogledalo jedna za drugom i nestajale. Starica bi me gledala u oči, kao da mi čita dušu, zgrabila bi me i počela vući prema ogledalu. Ja sam se opirao, ali bila je neobično jaka. To sam proživiljavao svake noći, a u tom trenutku bih se uvijek probudio sav zadihan i znojan, kao da sam pretrčao pet milja. Snovi bi ponekad prestajali na duže vrijeme, ali bi se uvijek vratili isti. Činili su mi se tako stvarnima i bili su toliko česti da sam se ponekad pobojavao da je moj život zapravo san, a san stvaran život, iako je to zvučalo smiješno. Odlučio sam potražiti pomoć od dvorskog liječnika, zatim od majke i sestre, potom od svojih odanih plemića. Svi su mi se samo nasmijali i nisu me htjeli slušati, iako ću uskoro postati njihov kralj. Sve sam ih redom prokleo. Gotovo sam počeo razgovarati sa seoskim dječacima, ali sam se tek onda sjetio da su me učili da oni nisu toga vrijedni. Znao sam osobu koja me ne bi ismijala. Bila je to Rahella. Moj kraljevski otac nas je prije osam godina zaručio kako bi se izmirio s njezinim ocem, moćnim knezom. Ona se meni sviđala, ali mislim da se ja njoj nisam. Nisam shvaćao zašto, iako su mi mnogi govorili da sam najljepši mladić u dvoru i sve su me djevojke željele. Rahella i ja znali smo se šaliti i zabavljati dok smo bili mlađi, ali to je sada prestalo. Svejedno, znala je da sam ja njezin gospodar i uvijek je bila ljubazna prema meni. Njoj sam povjerio svoje snove i strahove i nije mi se nasmijala kako sam i pretpostavio, ali vidio sam da mi ne vjeruje. Odjednom sam se sjetio one prostorije iz sna i zgrabio Rahellu. Potrcali smo tamо. Bila je to napuštena tamarica sa spravama za mučenje ispod dvorca koju sam nekoliko puta posjetio kao dijete. Srce mi je počelo brže kucati i naježio sam se. U kutu je zaista bilo ono ogledalo iz sna. Bilo je obično, drveno, a na njemu je bila ugravirana riječ Ardor. Tada mi se činila tako besmislenom, ali ta će mi riječ promijeniti život.

U tom trenutku obuzela me ludost i zakoračio sam unutra - u ogledalo! Našao sam se na drugoj strani i nisam mogao vjerovali. Je li i sve ovo bio samo san? Ogledalo je još uvijek bilo tamo, ali ovaj put je na njemu bila ugravirana riječ Neder - ime naše kraljevine. Je li bilo moguće da sam otkrio novi svijet? Moj odraz u ogledalu je par otkucaja srca bio normalan, ali tada sam se umalo onesvijestio. Odraz mi je bio taman, ne baš posve crn i sličan onim stvorenjima iz sna. Nisam znao što bi to trebalo značiti, ali sam znao da se što prije moram vratiti ili probuditi ako je to bio san. Želio sam opet ući u čarobno ogledalo, no zabio sam se u uplakanu Rahellu. Ipak joj je bilo stalo do mene. Ogledalo je istog časa nestalo, a mi smo ostali zarođeni u nepoznatom. Tek sada sam primijetio da smo se nalazili u nekakvoj šumi. Debla su bila kravocrvena, a krošnje kao napravljenе od zlata. U grmlju je nešto zašuštalo i ispred nas je iskočila malena žena. Bila je to starica koja mi je opsjedala snove! Imala je bijelu kosu i kožu, bijelu haljinu i tamne, mudre oči koje su toliko toga vidjele, a sada su me pažljivo promatrале. Starica Rahelli nije davala više pozornosti nego mušici.

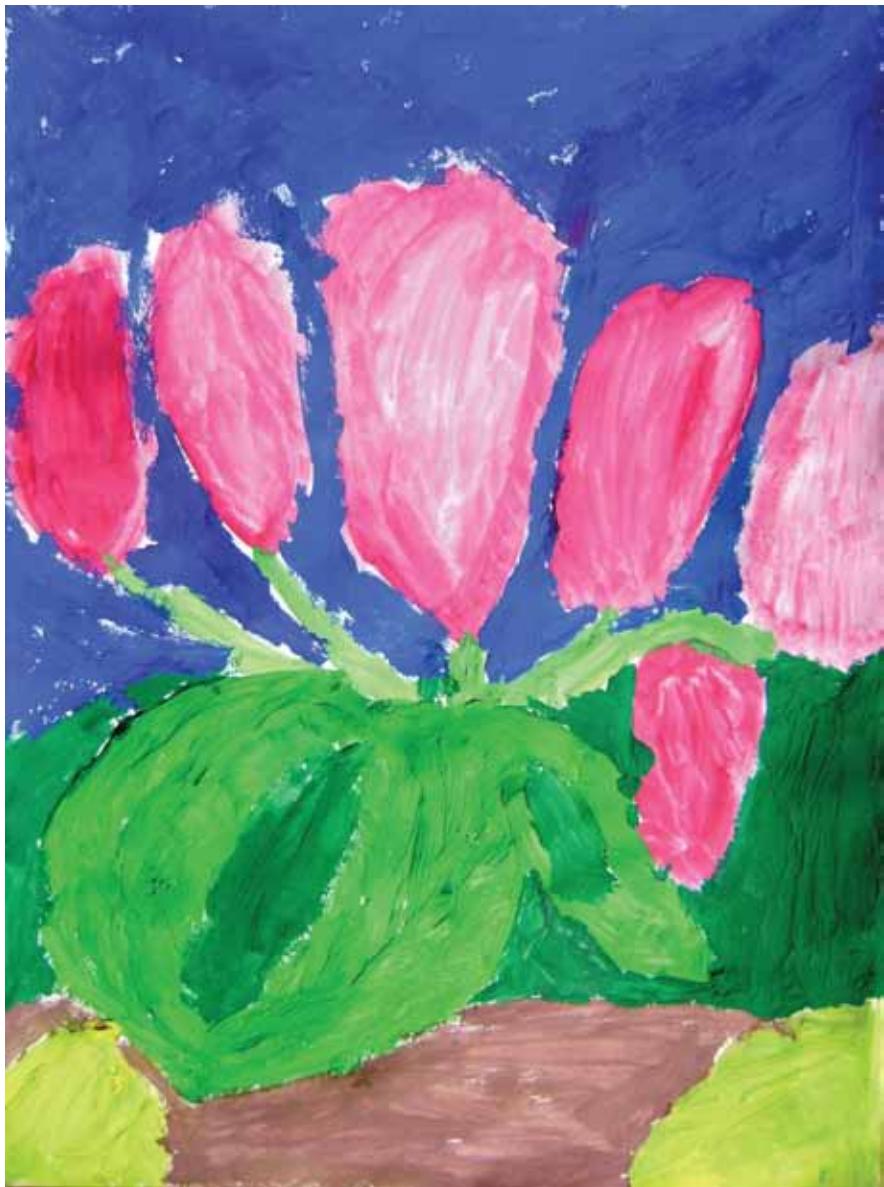
„Tko ste vi? Što mi tu radimo?” upita Rahella plašljivo.

Starica ju je čula, ali njezine me oči nisu ni na trenutak napustile.

„Ja sam Amelyara, čuvarica dvaju svjetova i bijela svećenica, a ti si princ Arian, naslijednik kraljevine Neder. Napokon si došao k nama nakon toliko truda... Dobrodošli u naš Ardor!” starica je govorila polako, glasom mlade djevojke.

„Odmah nas vratite natrag. Odmah! Zašto ste mi ulazili u snove? Vi i ona svorenja, koja god ona bila!” rekao sam.

„Ta stvorenja su stanovnici Ardora, a mi te ne ćemo pustiti dok ne izvršiš zadatak. Vidiš, prema proročanstvu, bliži se kraj našem Ardu, a samo nas jedan čovjek može spasiti. Za sve su krivi ljudi. Već tisućama godina mi smo ljudski robovi, prisiljeni poprimiti vaš ružan izgled i živjeti u vašem prljavom svijetu! Još nam kradete zlato i bogatstva. Kad nas je manje, naše moći slave, a bez moći ne možemo živjeti. Više neće biti tako! Vaš svijet je imao mnogo okrutnih vladara, a ti ćeš biti najgori! Vidim to u svojim snovima. Moć mijenja ljudi. Već sada primjećujem kako si opsjednut samim sobom, a ne vidiš kako se ponašaš prema drugima. Zato je tvoj odraz u Arduškom ogledalu takav kakv jest. Jedino što je dobro kod tebe je što stvarno voliš ovu svoju malu prijateljicu!”

Sven Cikota, V. d razred
Osnovna škola „Ksaver Šandor Gjalski“, Zabok

Porumenio sam i pogledao Rahellu.

„Zašto nitko ne zna za vas ako živite s nama?” upita ona.

„Prilagođavamo se vašem svijetu kao što sam već rekla, budalastra djevojko! Za nas znaju samo oni najplemenitije krv. A sad me slijedite do palače, objasniti ću vam sve što trebate znati.”

Prema Amelyari i ardorskem proročanstvu, trebao sam otići u Krvave planine, preko ledenog zmaja, gorskog orijaša i preko zlih vila krvopija da bih došao do knjige u kojoj piše kako obnoviti njihove moći. Trebao sam i priznati Ardor kao zasebnu kraljevinu i zaustaviti ljudsku vlast nad njima. Objasnila je Rahelli i meni da stanovnici Ardora nemaju nikakvih tajni, da su iznutra isti kao i izvana. Zato je ona bila sva bijela, bez grijeha. Biti crn, s druge strane, bila je sramota. Nešto kao hodati gol uokolo u našem svijetu, ali gotovo da i nije bilo crnih. Sjetio sam se svojeg odraza u onom ogledalu. Bilo je Ardoraca svih boja, neki su bili i šareni, a Amelyara nas je naučila što koja boja znači. Bilo je zanimljivo znati osobine Ardoraca i prije nego što ste ga upoznali. Bili su puno slabiji od ljudi, ružni i majušni, malo veći od djeteta. Nosili su čudne halje koje su im ustvari bile koža, a neki su imali žute oči i plivaće kožice. Imali su oštре, duge kandže. Govorili su divljačkim jezikom i hranili su se samo kukcima, još ružnijima od njih samih. Zapitao sam se zašto bih riskirao svoj život za hrpu takvih bijednika. Morao sam priznati da je njihov svijet bio čišći od našeg, a njihove palače ljepše. Ponašali su se pristoјno prema meni, ali sam video da su se bojali, a i trebali su. Kad već nisu htjeli pustiti Rahellu i mene natrag, smislio sam plan kako se vratiti. Moje me kraljevstvo trebalo. Dok nitko nije gledao, sakrio sam nožić iz kuhiњe u svoju čizmu. Nakon nekoliko dana upoznavanja Ardora, posjetila me Amelyara i objavila kako je sve spremno za moj sutrašnji polazak u Krvave planine. Ja sam se smješkao i uvjeravao je da ću sigurno pronaći Knjigu. Iako mi se ponekad činilo da mi čita misli, povjerovala mi je. To je bilo lako. Teži dio bio je, kad je jutro svanulo, nagovoriti je da ponovno stvoriti ogledalo.

„Malo sam sumnjičav. Trebam znati da to nije varka, da ogledalo još postoji i da će me čekati kad pronađem Knjigu...”

Još sam je malo nagovarao dok nije pristala ponovno nakratko stvoriti ogledalo, ali trebali smo otići u onu zlatnu šumu, tamo gdje je sve počelo. Tamo smo i otišli: čuvarica svjetova, Rahella i ja. Približio sam se Amelyari dok je ispuštalа krikove i stvarala

ogledalo. Činilo se kao da je prošla vječnost prije nego što je uspjela. Sad je vrijeme, znao sam. Izvukao sam onaj nož i zabio ga Amelyari u srce. Gotovo istog časa kad je oštrica dotaknula njezinu bijelu kožu, Amelyara je nestala. Povjerala se iza Rahelle s bodežom u rukama i lako joj prezala vrat dok je proizvodila neljudske krikove. Ogledalo je polako nestajalo, a ja sam pao na koljena. Govorio sam si da je sve ovo samo san, ali nije bio. Rahella je bila mrtva, a nju sam jedino stvarno volio. Amelyara je krenula prema meni krvavih prstiju, a ogledalo je već gotovo nestalo. Znao sam da se moram pokrenuti, ali jednostavno nisam mogao. Gledao sam u Rahelline mrtve oči, nekoć tako lijepo i nevine. Sve bi bilo jednostavnije da je starica tada i mene ubila. Ne sjećam se kada sam ušao u ogledalo, ali znam da sam bio živ, u Nederu, u svojem dvorcu. Tog dana kao da je dio mene umro i više nikada nisam bio isti. Snovi su još mnogo noći dolazili, no najednom su prestali. Nakon šest godina sam napokon skupio hrabrosti da uđem u onu tamnicu. Ogledalo je bilo razbijeno, a ja sam znao da Ardora više nema. Amelyara me ostavila na životu, ali nisam to shvatio kao dar, već kao osobnu poruku jer nisam znao kakav sam bio sve dok mi nisu oduzeli Rahellu za cijeli ljudski rod koji od početka stalno grabi, otima, želi svime zagospodariti i nikad mu nije dosta. Naučio sam na teži način da bi svaki čovjek uz sebe trebao imati jedno ardorsko ogledalo kako bi vidio kakav je zapravo, da već jednom prestane razmišljati samo o vanjskom izgledu i da se promijeni dok još nije prekasno i dok ga ne napuste oni koje voli.

**Ana Paradi, VII. c razred
Mala nagrada Gjalski - pohvala**

Osnovna škola Bedekovčina
Mentorica: Tea Ferdelja, prof.

Tko je izmislio taj fejs?

Facebook je društvena mreža koju je 2004. godine osnovao Mark Zuckerberg, bivši student Harvarda... Stop! Nisam izabrala ovaj naslov kako bih vas naučila nešto o slavnoj društvenoj mreži koju koristi većina tinejdžera pa tako i ja. Izabrala sam ga jer vam želim ispričati sljedeću priču.

Sve je započelo jednog ljetnog dana kad smo moja mama i ja odlučile pomoći djeci s poplavljenih područja između ostalog i tako da doniramo odjeću i igračke. Potragu smo započele kod bake, u sobici na tavanu. Osim odjeće i igračaka koje smo tražile, pronašla sam razne knjige, gramofonske ploče, časopise... No jedna mi je neobična kutija zapela za oko. U naizgled običnoj kartonskoj kutiji nizala su se ljubavna pisma, čestitke i razglednice. Pisma su, osim iz Hrvatske, dolazila i iz Njemačke, Češke, Francuske, Austrije, Nizozemske, SAD-a... Bila su svih oblika i veličina. Od malog papirića na kojem je srcem uokvireno stajalo „Velim te“ do onih dugačkih i po nekoliko stranica.

Možete li zamisliti sebe kako pažljivo izrezujete slova iz novina kako biste poslali anonimnu poruku nekome u koga ste zaljubljeni?

„Dobro ti stoji nova frizura!“

„Sviđaš mi se.“

Zamislite da umjesto višesatnog boravka na društvenim mrežama pišete dugačka pisma prijatelju u drugoj zemlji ili otkrivate osjećaje simpatiji iz škole. „Dragocjeno“ vrijeme za igranje igrica potrošite na pisanje pomno izabrane razglednice: „Bok! Ovdje je super. Voda je topla i čista, klopa dobra. Normalno, ja ne izlazim iz vode što znači da će malo i pocrnciti. Pozdravi društvo! M.“

Ili da osobi koja vam se sviđa u inbox napišete sljedeće retke:

„Priroda je zakitila svijet božanskim ljepotama, ali nijedna nije kao ti! Sjedim sama u noćnoj tamni i gledam gore u nedohvatne visine. Tamo sjaji zvijezda - moja zvijezda i gleda zlatnim svojim okom u tamu. Što ona zna tko to dolje u toj tamni čezne za njom.“

Možda nešto manje dramatično?

„Sjedim. Pišem pismo nekome tko je vrlo daleko od mene. Kome? Djevojci punog mjeseca. Zajedno su me ostavili (ona i mjesec). Obožavam pun mjesec, a sada sam ga poklonio jednoj djevojci. On me podsjeća na nju, a ona na njega. Ako ovako

nastavim, vidjet ću tvoj lik u svakoj stvari koja me okružuje i uzaludno se osvrtati čuvši tvoj glas. Uspio sam upisati fakultet. Što ti radiš? Imaš li dečka? Ozbiljno te pitam...“

Usporedimo ovo pismo s današnjim stilom komuniciranja i načinom stupanja u „vezu“, npr. na fejsu.

E: ejj

F: ej, kaj ima?

E: nis posebno, moze veza?

F: moze:P

E: volim te<3<3

F: i ja tebe ljubavi:*

Pravopis ne želim uopće spominjati. Ne vodi se računa o malom i velikom slovu, dijakritičkim znakovima, redu riječi u rečenici...

Vrijeme je da se zapitamo zašto se ovo događa i možemo li to promijeniti. Svako ljetovanje, svaki blagdan, slavlje, rođendan, može biti razlog da nekome pošaljemo pismo, čestitku, razglednicu... Kad vam je dosadno, napišite pismo prijatelju ili prijateljici, curi ili dečku, baki ili djedu... Možda će na početku biti čudno, ali kad se pisanje pisama jednom vrati u modu, iznimke će biti oni koji ih NE pišu. Tehnologija je toliko napredovala da više ne moramo ni ustati s mjesta da bismo komunicirali s nekim na drugoj strani svijeta. Dovoljno je nekoliko riječi i cura i dečko već se nazivaju parom, za razliku od prošlih vremena kad se prvo razmijenio priličan broj pisama i ljudi su se bolje upoznali.

Nemojte me pogrešno shvatiti, ja volim fejs, često sam na youtubeu, twiteru, instagramu..., ali kad vidim sva ta zanimljiva pisma, maštovito izrađene čestitke, razglednice iz cijelog svijeta, ne mogu izbjegći pitanje: „Tko je izmislio taj fejs?“

Mateja Kobaš, VIII. a razred Mala nagrada Gjalski – pohvala

Osnovna škola Krapinske Toplice
Mentorica: Sonja Kuštan, prof.

Marta Kolarić, VI. a razred
Osnovna škola „Ksaver Šandor Gjalski“, Zabok

Tuga

Sunce se lagano spušta iza krošnje stare jabuke, a šetnju sa psima prekida mi napad sitnih letećih kukaca i komaraca, koji kao da se natječu koji će brže i jače ubosti. To je znak da trebam čim prije dvorište zamijeniti udobnom foteljom u boravku. Šteta, a baš je bilo odlično. Konačno jedan dan bez dosadne kiše.

Uskoro će i omiljena TV serija pa je uzimanje daljinskog upravljača obavezna aktivnost. Po navici pritišćem tipku za mijenjanje programa. Dnevnik, turska sapunica, muzički spotovi, opet turska sapunica, klasička. Predviđljivo i svakodnevno. Odjednom mi pogled zastaje na neobičnoj slici, bosonogi dječak od najviše sedam godina u rukama nosi još manje dјijete. Oči zaplakane, lice prljavo, hlače poderane, poput scene iz nekog filma katastrofe kakvi se prikazuju često. Prebacujem na idući program, ali nešto me kopka i vraćam natrag. Slušam reportera, spominje rat u Siriji, Islamsku državu, američke bombardere, glad, smrt. Uplašeni dječak je još uvijek u fokusu kamere, a reporter govori da u naručju drži brata starog svega godinu dana te da su njih dvojica jedini preživjeli članovi obitelji nakon eksplozije bombe. Osjetila sam lagane trnce i stezanje oko srca. Pa, zar je to moguće? Koliko mora biti okrutan onaj tko je spreman na ovakva nedjela? Razmišljam o toj sceni i ne mogu doći k sebi od osjećaja tuge, jada i nemoći. A reporter govori da je takvih situacija bezbroj, da stotine ljudi ginu svakodnevno, da se kraj patnjama ne nazire.

Gasim televizor i razmišljam o tome.

Mojoj generaciji je najveći problem koliko ćemo lajkova dobiti taj dan na Facebooku, kako će ispasti najnoviji selfi, kad izlazi omiljeni časopis ili kakve će se tenisice nositi ove jeseni. Mi ne shvaćamo koliko nam je lijepo i kako, u stvari, imamo malo ili nimalo pravih briga i problema. Često nam je teško pomoći roditeljima obaviti neku sitnicu i tražimo izgovor samo da to ne moramo napraviti. Jer druženje s prijateljima na fejsu ne trpi odgodu, to je nešto što se, naprsto, mora napraviti. Barem mi je to tako izgledalo do sada.

Slika dječaka s bratom u naručju promijenila je moje razmišljanje u trenu. Više od bilo kakve roditeljske prodike. A osjećaj tuge ne prolazi. Još uvijek je tu.

**Iris Trgovec, VII. b razred
Mala nagrada Gjalski – pohvala**
Osnovna škola Bedekovčina
Mentor: Marko Valec, prof.

Utakmica

To sunčano jutro nije bilo puno ljudi na plaži. More nas je gledalo onako toplo i bistro. Odozgo se smiješilo modroplavo nebo. Tek je vjetrić koji puta lagano puhnuo taman da nas osvježi. Plaža se punila brzinom kojom se prazni vrećica s čokoladnim pralinama. Čuo se smijeh i dječji vršak. Svuda su letjeli kapljice mora. Sunčeve zrake igrale su brojalicu po površini mora. Tek su galebovi nezadovoljno pokušavali pobjeći od svojih sjeña. Lopta je skočila iz jedne ruke, a već ju dohvati druga. Valovi su, praveći se važni, udarali snažno o stijene špricajući djecu koja su im se divila iz plićaka.

Oblaci su bili ljubomorni. Sve ih je više bilo. Sunce se u strahu sakrilo iza oblaka. Nebo je postalo sivo. Kišne su kapljice pokušavale uhvatiti pokoje zrno soli u moru. Valovi su još jače pljuskali o obalu. Počeo je jak vjetar. Glasovi su utihnuli, lopta je sama plutala po površini mora. Galebovi više nisu bježali od svoje sjene. Jer su odjednom nestale. Sudac je gromoglasno sijevnuo: „Oblaci su pobijedili more.“

**Petra Kucelj, VII. razred
Mala nagrada Gjalski – pohvala**

Osnovna škola Stubičke Toplice
Mentorica: Danijela Sinković, prof.

Jakov Tušek VI. b razred
Osnovna škola „Ksaver Šandor Gjalski“, Zabok

Valentino i muha

Petak, proljetno poslijepodne

Teče posljednji dan nastave u tjednu. Nažalost, nije i posljednji sat. Dakle, petak je. Dosada živa! Ne slušam učiteljicu jer mi je pogled zapeo za jasno plavo nebo. Slušam cvrkut ptica i tu i tamo čujem koju riječ učiteljice. Ona je u sedmom nebu. Svim silama želi na nas prenijeti svoj doživljaj proljeća. Riječ je o buđenju života. A mi bismo tako rado spavalj jer nas je umorila jačina sunca. Pogled mi kruži razredom. Svi odsutni, ne samo duhom, nego i mozgom. Učiteljica nikako da prestane. Sve oči uprte u nju, a rijetki je vide i čuju. Osim njezina glasa ne čuje se ništa.

Odjednom me iz divne nirvane prene zujanje muhe. Pratim je pogledom. Leti nekako lagano kao da joj se ne da. I dalje su svi zabavljeni svojim mislima. Pričanje učiteljice zanima tek nadobudnu nekolicinu. Našeg Valentina sigurno ne. U jednom trenutku on digne ruku, a učiteljica, nadajući se da će čuti nešto pametno, ohrabri ga. Radovala se njegovom komentaru pjesme. Zujanje muhe je prestalo. Valentino uzbudjeno vikne: „Učiteljice, kako muhi dati umjetno disanje.“ U razreduasta eksplozija smijeha. Valentino drži na dlanu muhu i pokazuje ju razredu. Smrtno je ozbiljan. Učiteljica ga skamenjeno gleda. Guta knedlu i ne govori ništa. „Ona se onesvijestila. Što da radim s njom?“ Razred i dalje podrhtava od smijeha. Više nitko ne meditira. Učiteljica opasno mirnim glasom govori: „Ovog ču ti puta oprostiti. Izvedeš li sljedeći put takvo što zapisat ču da remetiš mir u razredu.“ Razmišljam kako ona ne vidi da je on unio radost, a ne nemir. Čudni su ti učitelji. Što oni misle kako ćemo biti veseli ako ne izvalimo neku glupost.

Ponedjeljak

Valentino je neobično miran, iako već teče četvrti sat. Odgovara na sva pitanja. Znanje frca na sve strane. Malo neobično za njega. Nitko nije ni pomislio da se Valentino preplašio učiteljice. Što li smjera? To pitanje lebdi u zraku. Nikome ništa nije jasno. Valentino, pa dobrica! Nemoguće! Nevjerica u razredu.

Utorak

Učiteljica je pročitala pjesmu o narančama. „Živa dosada”, šapne Valentino Rudolfu. Dobro ga čujem jer sjedi iza mene. „Nije ti valjda nešto na pameti”, govori Rudolf u strahu od onoga što slijedi. Rudolf nije ni stigao dovršiti rečenicu, a Valentino je već digao ruku. Učiteljica ga prozove razmišljajući o tome kako je on odjednom postao pametan i odgovara na pitanja koja ne znaju razredni štreberi. „Reci, Valentino, kakva je to pjesnička slika?” „Učiteljice, ja vam to ne znam. Htio sam vam reći da umjetno disanje ne vrijedi kod muha. Nije da sam pokušao muhi dati umjetno disanje, već sam ih jučer uporno cijeli dan promatrao. Ipak su njihova usta premala. Zbilja, premala su!” To je ispalio kao iz topa. Nasta urnebes u razredu.

Zna učiteljica da njemu opomena ili zabilješka ništa ne znači pa mu izriče kaznu. „Valentino, Tinček moj, razveseljavaš nas iz dana u dan pa ču ja razveseliti tebe. Bit ćeš u kazni do kraja mjeseca. Zamijenit ćeš dežurne učenike. Možda će te to opametiti pa sljedeći put nećeš govoriti gluposti i zabavljati razred.” „Učiteljice, nepravedni ste! Ja sam se držao vaših riječi da sljedeći put ne izvodim gluposti. Mi smo i jučer imali hrvatski jezik, a danas je utorak. Muhi sam trebao oživljavati u petak i tada sam po vašem mišljenju radio gluposti. Mislim da je sljedeći put bio u ponedeljak. Razmislite, danas je utorak.”

Na Valentina se ni učiteljica ne može dugo ljutiti. Više ne ometa nastavu. I dalje promatra muhe, rekli bismo broj muhe u zraku. Naša bi učiteljica trebala paziti kada upotrebljava riječi sljedeći put. Bar što se Valentina tiče!

Helena Dolovčak, VI. a razred

Mala nagrada Gjalski – pohvala

Osnovna škola Antuna Mihanovića, Petrovsko

Mentorica: Marija Bolšec, prof.

Čokolada od riže

Triput je brzo pozvonio i tek zatim probao kvaku. Bilo je otključano. Uobičajeno. Donio je nešto namirnica i čokoladu od riže. Ponovno.

Bolestan je, znam. Priča mi o poslu, ljudima koje je danas sreo, cijeni Eura 95, mandarinama na akciji i vremenskoj gužvi. Tako on, pomalo nespretno naziva prometne poteškoće zbog vremenskih neprilika. Dok puštam vodu iz slavine, koristi priliku da kašљe. Okrenutih leđa osjećam kako podiže pogled prema meni i zatim pogleda u sadržaj iskašljana, tu radnju ponovi nekoliko puta. Uobičajeno. Odlučim mu pokvariti naviku i naglo se okrenem, lonac sada već pun vode padne na pod. Mukli udarac razlomi njegov zbuњen pogled, a ja opsujem, sebe pa lonac. Imaš li još uvijek sve lijekove? Upitam ga blago, pogledom spuštenih u mokre podrapane čarape. Imam, slaže mi mehanički, brzo. Još sam prošli tjeđan video da je kutija prazna. Znaš da možemo pitati tetu, ona bi nam sigurno posudila. Njegov pogled govori mi ne, jasno odlučeno, bezuvjetno ne. On izlazi iz blagovaonice, uključi televizor na najglasnije i kašљe, tiho, bolno, proračunato. Stavljam ruke na uši i zaklapam oči. Suze ne teku kroz zatvorene oči. Suze ne teku kroz zatvorene oči..., ponavljam uzastopno dok se sav svijet oko mene ne otopi, a ja stojim sam, na autobusnoj stanici, spreman da odem po tko zna koji put. Osjećam kartu u rukama i vjetar na još mokrom licu, no ne odem. Nikada. Otvorim oči i opet sam tu u kuhinji, u lokvi vode s loncem u rukama, postiđen. Postiđen svime krivim što sam mu ikada učinio, rekao ili samo pomislio o njemu. Poželim se ispričati, no to bi samo pogoršalo stvari za koje se nadam da ih se ne sjeća dobro poput mene. Zašto sam ga se ikada sramio? Zbog podrapanih čarapa, njegovih velikih, radničkih ruku ili ona dva tjeđna u ljetu koja ne izlazim iz kuće praveći se da sam na moru. Sada već petu godinu ljetujemo u Puli. Sramim se, svega, sramim se svakog puta kada je poput neznanca prošao pored mene i mojih prijatelja ne želeći me osramotiti. Ponekad prečuvši dobacivanja mojih prijatelja na račun njegova kaputa, cipela ili bicikla. Redovito bih mu tako okretao leđa, pritom mrzeći i sebe i njega i naš lažni život koji sam svaki dan izmišljao. Mrzim se jer je on na poslu često ostajao gladan da bi mogao na kraju tjedna skucati dvadesetak kuna za moj izlazak. Mrzim se zbog svih autobusnih

karata koje sam kupio spremam da se odselim od njega. Teta nam je više puta to ponudila, želeći nam olakšati, a on mi nije rekao da ostanem. Nikada. No ipak sam ostao, moj ostanak barem mi malo sada ispire sav prezir koji osjećam prema sebi.

Uzimam čokoladu od riže kratko dobacivši *hvala za čokoladu* pa odlazim u dnevnu sobu. Stavljam čokoladu k ostatima. (Sada ih imam već desetak.) Ne volim čokoladu od riže, no volim tatu kada se smije (ponekad samo čćima) kada mi ju daje. Znam da danas zbog nje nije jeo. Pogledam na sat, vrijeme istječe, znam to. Što učiniti? (Mama bi sigurno znala.)

Sutradan prodam bicikl. Novce mu stavljam na stol, a on me upitno pogleda. Kažem mu neka ne brine – sin mu još uvijek nije postao kriminalac. Ispričam priču o prodanome biciklu i pritom naglasim da ne potroši novce na kojekakve čokolade, mandarine na akciji ili nove hlače za mene. Nasmije se na moj monolog i prihvati novac. Ne očekujući da će se tako lako predati, odahnem sretan na trenutak, osjećajući se konačno ne potpuno beskorisnim. „Tata, hoćeš li da sutra zajedno odemo doktoru..., možda sada ima mjesta?“ upitam. Pristane kratkim klimanjem glave. Sretan odlazim na spavanje, sutra se stvari mijenjaju na bolje, hrambim se, još ču nešto prodati, kupit ćemo lijekove, a možda će se otvoriti mjesto za njega... ma sigurno hoće... možemo i ponuditi nešto novca ako treba – tako se stvari danas rješavaju – znam to. Stvorit ćemo mjesta za njega, za to ne trebam brinuti. Ako treba nazvat ču i tetu. On neće saznati. Nakon dugo vremena, uspio sam zaspati bez suza i dvosatnog okretanja po krevetu.

Ujutro tate više nije bilo. Previše je stajalo. „Voli te tata“ pisalo je u poruci uz još nekoliko riječi ohrabrenja, ponosa i ljubavi. Uz popriličnu svotu novca (ne želim uopće znati čega se odričao da bi toliko uštudio). Beskrajno ljut na njegovo odustajanje, istoga sam ga trena zamrzio. Nije se htio boriti za mene. „Za mamu bi se sigurno borio!“ vikao sam mu svakodnevno, neodređeno u prazan zrak.

Sada živim s tetom, ne moram više lagati o moru i nosim prave starke na nogama, no ona mi ne kupuje čokoladu od riže ni mandarine. Sada lažem o tome da je tata još uvijek živ. U novome gradu, svi znaju o mojoj tati, o njegovom zanimanju, njegovim izmučenim rukama i svemu što mi je priuštilo. Ponekad se cijeli dan vozim tramvajem i razmišljam o njemu... O panici na licu kada mi prvi put sam nije mogao skinuti temperaturu;

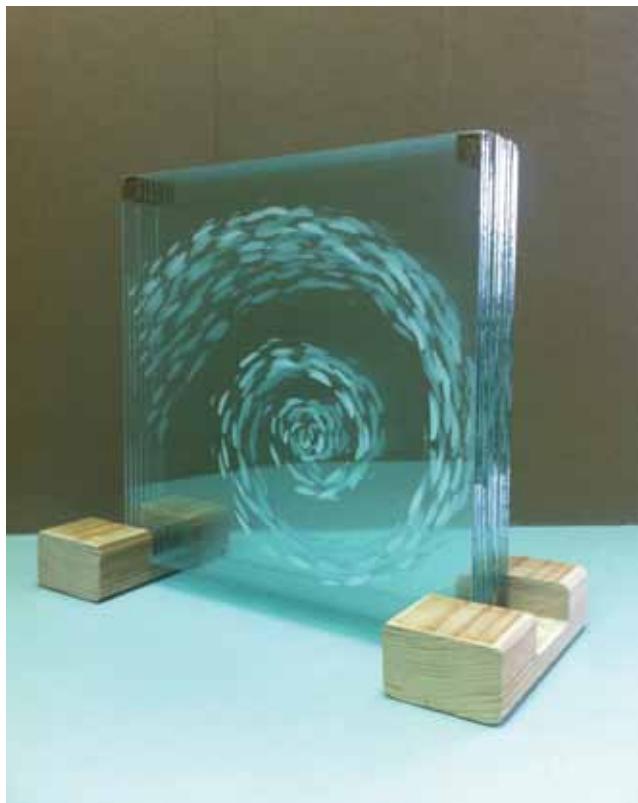
prvim juhama koje nisu imale okusa kada smo ostali sami; o treskačima; o njegovom glasu koji izvikuje točne odgovore na pitanja s kviza na televiziji... Tisuću mi uspomena brzo proleti, sve žive... u bojama... glasne i tako bolne.
Izlazim iz dućana s čokoladom od riže, nasmiješim se nebu i prvi put zaplačem za tatom.

Ivana Pintarić, IV. razred

1. nagrada Gjalski

Prva gimnazija Varaždin

Mentorica: Tatjana Ruža, prof.

Teuta Vučajnk, III. razred grafičkog dizajna,
Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Žabok

Ves gad

To gricka, to rošta. Od jutra do zutra ne prestaje. Od da su štoki od vrat pobedasteli, ne spim h svoje sobe. Ona mi je same za obliku. Da se preslečem, pogledam bilježnicu i tak to. Same po danu. Po noći ni za živu glavu nej nutre išla.

Došle je do toga da spim h dnevne na katu. Ilijti, noćne. Če je glji z zidem spojena z sobu, mene paše. Barem sam menje h strahu od termitov. Teške podnosim promene. Kmica me nerviera pa obavezne hvužgem TV. Pratim Mentalista na RTL-u. Stisnem žouti gomb za samoisključenje na tri frtalje vure. Pod reklama nadobudne otprem hrvatski. Vladimir Vladimirovič Majakovski! Pa ti povede sad. Nekak mi je bolji ov Jesenjin. Selski čovek, a i volim jesen. *Posljednji sam pjesnik sela.*

Od naših modernistov najbolji mi je Nehajev. Em je v mojem Loboru saki drugi čovek Đuro Andrijašević, ilji ti Jura po domaći, em mu prezime nekak na ruske vijeće. Te moderni Rusi pravi su frajeri. Za razliku od onih cvilindreti z romantizma, ovi su kuhanici i pečeni bojemi. Hercig kak termitti, čim dalje od doma. Reklame su fajrunt pak mam zaprem knjigu. Od vekše koristi mi je da ju denem pod vanjkuš. Prie bu se tak pretočile h glavu, nek da čitam kak bedasta.

Kad sme več pri pretakanju, ljetes je branje na slabem prešle. Grozdi pljesnivi, hampari prazni. Pazi kakve i kulike bu opče to vina zišle. To nikak ne bi bile dosta Jure Andrijaševiću i njegovem kolegam za mesec dan. Riešilji bi oni to jednu večerku. Deda računa da bi od 200 litri mošta i 80 kil cukara sikkak trebale ziti 900 litri vina. Nemaj straha! Umiri se, draga! Tieši on babu. To ti je rušenje tradicije i dinamika suvremenog sveta.

Stari krevet mi fali kak ciganu zoubi. Ov otoman same odmaže. Kak da spim na poutu. Tiešim se z stručnem riečnikom. Dr. Oz veli da je trde i pretrde dobre za križa. Pleča trpiju, ali križa su križa, složila bi se moja baba. Prati ona toga šoua kak h cirkve nedeljne čitanje. Ze strane si male i ja pogledam. Tlak, jagode, kolesterol. Sve to vodi jene k drugamu. Neminovnova smrt! *Umrem li, /ostavite balkon otvoren.* Priroda je jake bitna, al koj kad nemrem spati na mokre trave i blatu od večnoga dežđa, a niti balkona nemam. Ake me termitti čim pri ne ostaviju na miru, postala bum sprepečena bojemica. Ježuš Kristuš, te bi bile radikalne rušenje tradicije!

Ziešem pomanju. Brže, bolje, ciegar se spravlja h novi radni dan. Najrejši spat. Ali, Jao! Moj krik na rujanski rat termita. Pak gricka, pak rošta! Naizmjenične. Gric sim, gric tam. Preselili su se z štoka h sobe na strop h noćnu. Otkud zviraju? Z najž, taman ober otomana. Nekak kak da ih več osjetim ober nuog nek ober glave. Još nam je te zime Slavač Piškarov, prvi sused, postavljal steklenu vounu, zmiešal gipsa, morta i kak to več dalje ide. Niesam zidar pa ne znam, koj je najbolje ne zna ni Slavač kak bi trebal znati. Ves gad rajta se i rajta. Pametni su ti termiti. Na svietu same tri vrste ne znaju za strah. Rusi, mala deca, i na moju žalost, termiti. Koj sam sad? Termiti se ne gasiju. 04:59, a alarm sam narihtala h 5.30. Moždane vijuge gruntaju. Automatske pisanje, rekli bi nadrealisti. Prve mi je da nem spala. Druge, žeja me prijemlje. Idem si po mljeka h kuhiňu. Nateknem papuče, prejdem hodnik i slalom po štenga. Niesam si baš svoja kad se ne naspim. Frižider me oboril ko nigdar pre. Zagledala sam se h njega kak deva h Sahare na pojilištu. Fatamorgana. I tu vidim termita! Čistokrvni mešanec od partije z najž. Zake to? Mama je sou silu štela viečnu kuhiňu pak sme hu te ime i frižider zamotali h drieve. Stručne bi se rekle da je ugradbeni. Ona veli da je drieve viečne, a kak je vraga viečne kad ga je termit h momentu oglobal do biele tehnike?! Luda sam. Mam me je žeja prešla. Štera bojemica, pijem same mljice i kamilicu! Odletela sam h sobu da se oblječem za školu. Još sam prešla do kupaone oprati zoube i pogledati se h zrcale. Za zahod nije bile potrebe jer niesam imela koj, kad ni gout mljeka niesam spila. Brže, bolje, obuvam se. Same sam desnu zažnerala, ljevu niesam stigla, niesam mogla. Termiti vu mene i okoli mene. Ne pušča me nutarnji nemir... *odveć rano zamoren životom, samo čemer osjećam u sebi.*

Jemljem ruksak i pešačim do dedine hiže. Deda živi stou pedeset devet koraki od mene. Pri njem mene i mojuga brata sake jutre dočaka friški miris kamilice. To ti je narodna tradicija, svetlost mojemu životu! Čez oukne od njegve kuhińje vidi se brieg na šterem se obrača bus za školu. Kad odzgor bus krene, kreneme i mi. Dojdem k dede i spijem čaj. Deda veli da je ves gad krenul. „Hvaljen Isus i Marija!” Pozdravljam se z dedu i bežim na stanicu. „Ne razmem, deda, kakev ves gad?” Nie me čul. Na stanice gruntam kam krečuju termiti, da bar hočeju okupirati školu najmanj mesec dan. Sam Boug da bus nie

drveni. Termiti bi ga obrnuli kak Jesenjin Izidoru Duncanovu.

Skopčala sam! Ves gad zapraf je West gate!
Deda tak čita veljiki natpis na našem busu
šteri inače vozi za West gate. On ne pozna
i ne voulí urbane stvari, a kamuli tek tuđe
rieči. West gate je za njega veljiki termit.
Žnieram odvezanu ljevu šuzu. Treba znati.
Deda zna. Bežal je za menu do stanice
same da mi veli: *Ljeva! Ljeva! Ljeva!*
Orginalna metafora! Deda i Majakovski
spašavaju svijet, a niti se ne poznaju! Ak
bum ja termitem ponavljala stihove velji-
kuga Majakovskoga, sigurne bum zrušila
cielu partiju njih, ili buju bar prešli na ljevu
stran ceste, k Slavaču zidaru. Ves gad,
nutarnji čemer: *Ljeva!*

Katarina Plancutić, IV. razred

2. nagrada Gjalski

Srednja škola Zlatar

Mentorica: Ljerka Gajski Markulin, prof.

Cis mol, stavak treći

Z. L. O. B. A. Zloba. Svuda oko mene zlo, pokvareno, trulo, bezosjećajno, mrak. Crni mrak. Jurcam kroz sporo vrijeme noseći svoju koprenu crnine, hladan oklop, lice stijene po uzoru na okolinu. No, to je vjerojatno danas uobičajeno, navikli smo gledati ljude a ne vidjeti ih. Istina, tek mi je osamnaest, ali i s proživljena nepuna dva desetljeća jasno je da moral više nije u trendu, bar ne u ovoj zabitici koja me okružuje.

Kako? Pa eto tako, dovoljno je reći da sam kroz ove sretne pubertetske godine ponekad ipak osjetila gorak okus izdaje. Razumijem, da, mlada sam, moje su brige velika nezgrapna nula naspram briga odraslih, oni, ipak, imaju velike (razbi) brige. Razumijem da pokoje slomljeno srdaće i nož u leđa nisu ništa neuobičajeno, no u mojoj glavi, svakim takvim činom, što viđenim, što iskušanim na vlastitoj koži, što učinjenim (nisam ni ja svetica, priznajem) pokreće se slijed misli koji vrii kao lišće u zanosu bure, ubrzani mehanizam, koji svakim kotačićem pokreće onaj sljedeći, dok god ne izbaci finalni produkt, zaključak, odluku. Ako ste ikada čuli treći stavak (Presto Agitato) Beethovenove Mjesečeve sonate (a ako niste, svakako biste trebali čuti cijelu) možete dobiti jasniju predodžbu o vrtlogu misli i buri emocija koje, kao sitne, brze i spretne note, prelaze mojim umom. „Zašto“, najčešća je riječ koja se u tom košmaru iznova ponavlja, kao loš san, nedovršen san koji razne umove prati iz dana u dan, iz godine u godinu i nikako da im dopusti KRAJ, da se oslobole. Ili da ih, nema... Više nikada.

Papir bi ostao prazan, a riječi puste kada ne bih pogledala izbliza taj svoj život i njegove posjetitelje, istisnula ih i zgnječila kroz svoje oči. Izlazim van, popijem, plešem, ne gledam oko sebe, uživam i ne brinem o mišljenju drugih. Iz tuđih očiju, plošno, izgledam si neodgojeno, privučena krvim idealima i idolima. No, to samo tako izgleda izvana. Isto tako, netko miran, povučen, naizgled bezazlen, možda može ispasti koban. Ne kažem da je to pravilo, samo kažem mogućnost, primjer. „Duša se hrani onim što je veseli“, rekao je sv. Augustin, no sumnjam da je pritom mislio na mogućnost uživanja u ismijavanju moralnog života koji je nalik meksičkoj

sapunici. Kako to biva, dođemo do ruba, dođem do ruba... Jedan veliki nož koji mjesecima stoji nezapažen u mojim leđima, jedna obična stara ljubav, jedna bivša priateljica. Loš završetak. Cordoba koju nisam ni ja pokorila. Nije to ništa strašno, jaka sam ja djevojka, no onaj mehanizam u mojoj glavi još uvijek nije dobio produkt, odgovor na pitanje: zašto i čemu? Čemu izdaja, čemu laž? I više nije vezano za moje životne turbulencije, već za budućnost. Ako postoji jedna, dvije, pet osoba kojima ništa nije sveto ili vrijedno poštovanja, koliko ih još postoji?! Kako isplivati na površinu, kome vjerovati? Miris vatre, gorućeg. Šibica? Crvenkastožuti plamičak, dašak nade.

Kao dijete imala sam mračne more. Imala sam fobiju od pauka. Svake druge noći sanjala sam legla kako me izjedaju ili proganjaju. Vrištala sam. Budila sam se u znoju. Tražila mamu. Tražila utjehu. No, to je bio samo san i sve je bilo u redu od trenutka kada sam otvorila oči. Oslobođenje. Olakšanje. Sada čekam oslobođenje od noćnih mora koje ne sanjam. A mir? On valjda postoji samo negdje iza duge. D. U. G. A. Duga... išarana, na papiru... Budna sanjam. Gorim. Borim se. Želim se probuditi. Želim kruha, ne igara, prijatelji moji...

„Čovjek sanja toliko sjajnu svjetlost, koliko mračnija je noć oko njega i u njegovu srcu.“ Duboke note i melankonična, uznemirujuća melodija u cis-molu i dalje trčkara kutevima moje glave. Crescendo. Forte. Forte fortissimo. Kraj. K. R. A. J. Cis-mol kvintakord. Oslodođenje. Dan!

Mia Kranjčec, IV. razred

3. nagrada Gjalski

Srednja škola Krapina

Mentorica: Sanja Ranogajec, prof.

Smijem se...

Gledam oko sebe. Moje crno oko zaviruje u svaki kutak svemira, svaku kaplju kiše, svaku dušu... Istražuje. Traži, a ne zna što traži. Izgubljeno je u magli šarenila, suhoparnosti pokreta, vrtlogu nijemih uzvika.

Promatram. Svuda nagurana gomila. Živjeti postaje jednostavno. Treba se uklopiti, ostati nezamijećen da nitko ne bi pomislio kako nešto nije u redu. I smijati se. Uvijek. I to je ono što mi ide. Raspadam se iznutra. Moja duša se lomi na tisuće komadića stakla. Gubim se po sitnim česticama zraka. Svaka od njih odnosi dio mene. I opet se smijem.

Ne znam što želim. Jesam li ikada znao? Možda, jednom, davno je to bilo. Budućnost kakvu sam sanjao odnio je prvi jesenski vihor. Među obojenim lišćem ona je postala tek tužna pjesma promrzla cvrčka. Čini se da svi ostali imaju planove i želje, a ja samo želim da dan završi. Pa sljedeći, pa sljedeći... Živim tako, dan po dan. Bez dugoročnih planova i rješenja. Bez očekivanja koja mogu slomiti. Bez obećanja koja mogu raniti. Tako bi trebalo biti lakše. Zašto onda nije?

Što više razmišljam, manje znam, manje razumijem. Što duže gledam, slabije zamjećujem. Brojim godinu za godinom. One se same nižu, a ja? Ništa odrasliji, ali sve stariji duhom. Nada nikad nije bila opcija, tek prijevara. Tek razliveno šarenilo do kojeg ni jedan put ne vodi. Optička varka. Duga.

Sve se više osjećam kao dijete koje стојi ispred odraslih i gleda im lica. Seže im do koljena i mora jako zabaciti glavu. Ne vidi ni nebo ni oblake, samo lica odraslih koja negodujući uzdišu. Razočarano odustaju. Prije bih se sažalio nad njima, sažalio bih se nad sobom, ali sada ne. Više ne. Ravnodušan sam.

Gledam oko sebe i ne želim vidjeti. Smijem se neprirodno. No, ne! Nisam nesretan. Nisam. Neshvaćen sam. Suvišan. Svijetu, društvu, čak i samome sebi. I još nešto – prazan sam, iznutra. Zavirujem duboku u sebe i padam u ponor. Crn, tih, beskrajan. Ništa. I mrak izgleda samo kao preslika sivog dima koji tišti moju dušu kao teški crni metal. Boli, ali ne osjećam tu bol. Ne osjećam ništa.

Živio sam najraskošnije. Pio najslađe. Jeo najuskusnije. Volio najljepše. Nijedno me nije ispunilo. Gdje sam bio? Nigdje.

Što sam radio? Ništa. Pričam sam sa sobom. Odlika ludih. Ne, prije bih rekao usamljenih. Što sad? Što dalje? Stojim na litici. Razarajući valovi zapljuškaju hridi. Penju se i pjene. Nemirno putuju svim stranama obale. Nervozno se razbijaju o stijenu, traže pukotinu. Žele se smiriti, pobjeći. Daleko. Od svega. Ne uspijevaju. Prokleti su sudbinom.

Živjeti postaje jednostavno. Samo treba čekati smrt. Vjetar mi puše s leđa. Dolazi u naletima. I on bježi, ali prije no što pobegne, nestane. Možda i ne trebam čekati. Samo koračnuti naprijed. Mogli bismo pobjeći zajedno, vjetar i ja. Pobjeći u dubine, isprati zlu kob. Gledam nebo. Srebrni oblaci na tamnoj mreškastoj površini. Sprema se oluja. Promjena. Padam. Letim. Odjednom, čujem glas. Unutarnji glas savjesti. Mislio sam da sam ga izgubio. Mislio sam da sam izgubio sve. Šapće šumom vjetra: „Kad te više ne bude, bit ćeš kiša. Sunce će te privući sebi u zagrljav. Ispustit će tvoje suze. Nebo će isplakati tvoju bol. Kad te više ne bude, bit ćeš kiša. Rominjat ćeš ulicama, trgovima, krovovima kuća. Kad te više ne bude, bit ćeš suza prolaznika, bit ćeš suza dječaka, suza starca. Bit ćeš rosa, bit ćeš kapljica, kolijevka novog života. Bit ćeš sretan.“

Smijem se i nastavljam padati. Padam i nastavljam se smijati. Smijati se spokojno.

Dora Tramišak, III. razred**1. pohvaljeni rad**

Gimnazija A. G. Matoša, Zabok
Mentorica: Sandra Babnik Lončar, prof.

Miris sjećanja

Dobio je pet iz fizike. On je dobio pet iz fizike. A sada se vraća kući. Ne želi doći kući s peticom iz fizike. Ona bi uvijek pitala što ima novo, a on bi rekao da je dobio peticu. Tada bi ona zacičala kao dijete, no drukčije od djece što ih je svakodnevno viđala na svom radnom mjestu. Ispranu djecu s krivuljama na licima. Nisu bili osmjesi, nego male bore od brige na njihovim malim čelima.

Nakon prvobitnog trenutka ponosa u kojem bi ga toplo gledala, ona bi mu požurila u susret, prstima razmršila kosu na tjemenu i uzela njegovu školsku torbu. Kuća je bila puna njegove majke. Topla. Njena je soba mirisala po mješavini mirisa najlonki i kreme za bebe kojom je znala mazati vrat. Topao vrat pokriven dugom smedjom kosom što je uokvirivala crne oči. Tople oči. Baš kao njegove.

Nije htio doći kući. Njegov je vlak kasnio, što je u redu jer je ionako odgađao dolazak u svoj skromno uređeni, mali dom. Došlo je vrijeme da izađe iz vlaka. *Izađi iz vlaka. Izadi iz vlaka...* Polaganim korakom, kako to i inače radi, izašao je iz vlaka i ugazio u suhi snijeg što je prekrivao stanicu. Istim polaganim korakom uputio se kući. Bilo je hladno, ne samo oko njega. Negdje u njemu. *Ne oko srca, rekao si je. To su isprazne fraze iz priča za djecu.* I tako je, hodajući uz cestu, polako stigao do svoje kuće nekad obojene svjetloljubičasto, dok je sada izgledala samo sivkasto. Narančasto je svjetlo s prozora hodnika zamutilo njegov bijeli dah kad je izvadio ledene ključeve iz džepa i gurnuo ih u bravu. *Hajde, dosta cendranja, pa koliko je vremena prošlo?* Brzinom koju je procijenio primjeronom otključa vrata te ih prebrzo otvorio. Šok. Toliko uspomena, toliko tuge. Ta hladna kuća u kojoj se ništa nije promijenilo, osim topline, koje više nema. I miris je drugačiji – omešavač za rublje. Otac još uvijek ne zna pravu mjeru. Nije imao srca da mu kaže da grieveši, ne sada kada se toliko želio vratiti u ravnotežu za njega i njegovu sestruru. Volio ih je, htio je da prebole. Ali nije mogao vratiti toplinu. Slike u dnevnoj sobi i na frižideru, njene slike bile su tek odraz onoga što je nekad bila. Prije bolesti. Prije no što je iscrpljena usnula a oni su upalili svijeće što su je

**Josipa Brgles, II. razred grafičkog dizajna,
Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok**

predugo čekale u ladici s božićnim dekoracijama. On u tišini prođe kroz hodnik do svoje sobe, gdje spusti torbu na pod uz potmuli zvuk koji je odjeknuo praznom kućom. „Sada skini cipele.“ Vratio se do hodnika i skinuo cipele te otisao u kuhinju. Na štednjaku nauljena tava, a pokraj njega prazan karton od jaja. Prešao je prstima po mrljama oko štednjaka, pikale su ga posušene mrvice kruha od prije tjedan dana. Otac se dobro drži, ali nekad ne može sam. Upali grijanje pa uzme krpu te počne otresati mrvice i komadiće ambalaže od hrane na pod. Pomeo je kuhinju pa prebrisao elemente mokrom krpom pošpricanim deterdžentom s mirisom limuna koji je ona kupila prije više mjeseci. Kad je završio, nakratko zatvorio oči i udahne slatki umjetni miris limuna. Ne, miris uspomene. Na dom. Baš kao u pričama za djecu.
Na silu otvori vlažne oči te odmijerenim hodom ode u svoju sobu da napiše zadaće. Nitko danas nije bio ponosan na peticu iz fizike.

**Lana Bubaš, III. razred
2. pohvaljeni rad**

Prva gimnazija Varaždin
Mentorica: Tatjana Ruža, prof.

Vjerujem u anđele

Svi smo dio istog svemira. On nije beskrajan, širi se velikom brzinom i mi u njemu svakog dana postajemo manji. I ja sam čestica tog velikog plana. Dišem i živim. Ali tko sam ja prema velikim nebeskim prostranstvima i čudesima koja se u njima svakodnevno odvijaju? Dok sam bila malena, život je bio jednostavan i mislila sam da ga shvaćam. Pogriješila sam. Neprestano tonem u misli, lebdim između poznavanja i traženja sebe, traženja svog smisla u veličini svemira. Osjećam se napola prazno, kao da nedostaje velik dio mene koji mi je važan. Ne znam što mi sutra donosi i tko će jednom postati. Bojim se vremena koje istječe pred mojim očima. Trudim se uhvatiti ga, ali ono je uvijek brže. Znam da neću trajati zauvijek, ali želim ostaviti svoj trag negdje na Zemlji da barem ona zapamti moje postojanje, moja traženja, pitanja i osjećaje. Želim znati da sve što sam izgradila barem malo vrijedi. Možda zvučim pomalo sebično, ali ne želim to zbog sebe.

Živimo brzo, nehajno, dosadno. I ne shvaćamo koliko smo sretni što postojimo. Ali ipak živimo. S druge strane, nemaju svi priliku za život. On je nekima uskraćen, ja to najbolje znam. Toliko puta noću razmišljam o njoj. Gdje je? Sigurna sam da me gleda svojim djetinjnim očima i čuva me pogledom kao što bih i ja nju čuvala da je tu. Moja sestra je anđeo. Mora biti anđeo, jer je napustila svijet tako malena i krhkha, nevina. Nikada neću zaboraviti, bila sam presretna kad sam saznala da će dobiti sestruru. Željno sam ju iščekivala, uzbudjena i sretna. Maštala sam kako se zajedno igramo i čuvamo. Nikada nisam dočekala njezin dolazak. Ali bila sam još premalena da shvatim smrt. Mama je rekla da je otišla u nebo. Otada vjerujem u anđele. Pitam se kakva bi danas bila. Zamišljam je nasmijanu, s očima plavim poput najvedrijeg neba. Sretna je, diše, živi. Ali bolest nije marila. Pred očima mi je njezino malo, beživotno tijelo. Bila je živa samo nekoliko sati. Proživjela je svoj kratki životni vijek u bolnici. Nekoliko sati! Nikada nije imala priliku ići u školu, imati najbolju prijateljicu, vidjeti zalazak sunca, čuti najljepše zvukove prirode, udahnuti miris proljetnog jutra, osjetiti ljubav. Ja jesam. Nije pravedno! Sigurna sam da bi i ona to voljela, ali nije mogla birati. Nema više moje sestrice. Nikada nije dobila svoju priliku.

Zamišljam kako leti beskrajnim nebeskim ravnicama i igra se sa zvjezdama jer vjerujem u anđele.

Ne znam tko sam jer plačem kad nisam tužna, a smijem se bez razloga. U mislima letim u nepoznato. Pišem jer se bojim reći naglas. Pišem jer me mnogi ne bi razumjeli. I osjećam se napola prazno jer mi nedostaje ona. Ja imam priliku izgraditi svoj život kako god hoću. Sami biramo put, a ja sam odlučila ispuniti ga u potpunosti, zbog nje koja nije mogla. I sada recite da život nije dar, da svijet nije mjesto u kojem imamo priliku dati najviše od sebe. Mi zaista jesmo mali naspram veličine nebeskih prostranstava, ali naši životi su dragocjeni i veći i od samog svemira. Moj mali anđeo tomu me naučio. Ona je dio mene koji mi nedostaje, a ipak živi i diše u meni. Mi smo beskrajno daleko jedna od druge, ali toliko povezane srcima. Mi smo jedno. Znam da neću trajati zauvijek, ali ostavit ću NAŠ trag na ovoj Zemlji, u ovim riječima: moj anđeo i ja.

Tamara Jakopović, I. razred

3. pohvaljeni rad

Srednja škola Zlatar

Mentorica: Ivančica Tomorad, prof.

Gas, gas

Sedmi mesec 2014. Ovak napisano zvuči ko prahistorija. Vu te vrime sam jedva čakala da krenem na maturalac. Kaj sam se vidla i čula na maturalcu, to nije za povedati. Od svih ljepota Španjolske najviše mi se dopal disco klub v Loret de Maru i jeden zgodni dečec iz Švabije. Teške sam se vrnula v tmurnu gornjostubičku zbilju. Mislila sam da me čeka duge tople ljete. Je, frišku figu. Čim sam se vrnula z Španjolske onak kul raspoložena, dočakala me mama. Oduševljene mi je dala upisnicu v autoškolu. Mam sam znala kaj se nije mota po glave. Više se ne morala po noći dizati i iti pome kad prejdem v nočni život. Znala sam da računa s tim da se bum sad sama vojzila. Hoče me skinuti s grbače. Nije da me to nije razveselile, ali sad me čakaju obaveze terih se nisam nadala. V mojem ljetnom planu je bile same i same ljenčarenje, a ispale je da se moram vučiti.

Ipak sam se fejst veselila novomu iskustvu. Probala sam se zamisliti kak vozim, a s radija se glasne čula Severinina pesma: Ej što volim miris od benzina...ej magistrala Dalmatina...hop hopmalo pa krivina... Da mi je dati Golfa šesticu ili Hondu! Kak bi ja v tome lijepo zgledala! Moram si pod hitne kupiti nove sunčane naočale jer bez njih se ne seda v male bolju makinu. Prve sam morala iti na lječnički pregled. Tam me je doktorica dobre spregledala. Zaključila je da dobre vidim i da sam prešla psiho test. To sam znala i bež nje.

Onda sam išla na razgovor s vlasnikom autoškole. On je bil jake jake fin i ljubazen. Kak i nebi bil kad sam donesla oko šest hiljada kuna. Za te peneze ja bi se svakomu ulizivala.

Za par dana počela su predavanja. Praznici v jeku, a ja se doma vučim propise. Pitala sam mamu da mi neke objasni, ali mi je rekla da je ona zdavna ispit položila i da je pune toga pozabila. Meni se činile pak da joj se neda proučavati prometne znakove. Možda bi i za nju to bile dobre jer je zbilja pune toga pozabila. Več sme se pune put našle v jednosmjernoj ulici, ali v krivem smeru. Svi su nam trubili i mahali, a mama se čudila kaj sad oni hoćeju. Ni rotorji joj nisu jača strana. Sve mi to govori da bolje da se sama primem posla. Sela sam za knjigu i vučila se. Znakove sam mam zapamtila, ali raskršča i rotorji mi nisu išli v glavu pa da me doj zatuče. Doj gde ima prednost, kad koga moram

prepustiti, a kad ne, a tek kak se guma zmeni. Ne poznam nijednu žensku koja zna gumu zmeniti! Vučila sam se i vučila, znojila nad knjigu tak duge dok se v moje glave nije posložile. Došel je dan kad sam morala iti polagati propise. Tresla sam se kak šiba na vode. Bile me je strah, ali i sram da ja jedina nem opala. Z menu je bil tata i videl je kak me nervoza pere. Spremno je rekел: „Daj sinek, ideme si neke spiti.“ Došli smo do prve bertije. V njoj je bile bučne kak pri mene razredu vu vreme velikoga odmora. Dimile se na vse strane od cigaretlinov, a s radija se čulo: „Tko ti dade vozačku!!!“ Tata je sebi naručil konjak, a meni amaro. Morti su njega više živci prali nek mene, ali ne zate kaj bum opala, nek zate jer bu drugi ispit pak trebale platiti. Za vuru i pol stigli su rezultati i gleč, ja sam položila. Brže sam rekla da morame to proslaviti, naravno vu bertiji. Mislila sam si pak si slobodne još jednu spijem, im još ne vozim, a tata je policajec v penziji, pak će ga i zaustaviju, buju ga kolegi pustili. Ne bi mu bile prvi put. Tiho vu sebi sam zapopevala: Tata kupi mi auto... i same auto. Jabuka ne opada daleke od driva.

Slavila sam ja još par dani, sve dok mi jednuga dana nije zazvonil mobitel. Več sam se ponadala da me doj zove van, i kad tam zval me neki muški nepoznati glas. Predstavil se kak moj instruktor vožnje. Rekel mi je same da se vidime zutra v osam jutre. Točne kak vurica došel je pred moj stan starejši čovjek vu Ford Fiesti sa znakom autoškole. Rekel mi je da si sednem za volan. Ja za volanem? Pa kaj je njemu? Im ja još nigdar nisam vozila. Mamin auto je star tak da skore ni za vožnju, a tate ni sam ni rekla. Njegov auto nišči nesme ni pogledati, a kamoli voziti. Tak se prema njemu ponaša kak da je svetom vodicom poškopljen. Nisam si mogla pomoci. Sela sam za volan, zavezala pojasa i na instruktorove upute okrenula ključ v bravice. Joj! Auto je poskočil, ja sam se splašila kaj se sad događa, a i instruktor je pobelel. Mam je skužil da nemam pojma. Duge mi je vse objašnjaval, a meni se je v glave sve zmešale. Kuplung, kočnica, gas, ručna, žmigavci levi i desni... Pretisni kuplung, dodaj gasa, dej žmigavec, pogleč v retrovizor. Pa gdoj to more vse odjemput? Dobre bi mi došel jeden asistent. Probala sam si vse skupa složiti v glave, a instruktor je najenput rekel da krenem. Nabijala sam gas do daske, z aute se male dimile, instruktor se držal za glavu, a vidla sam i susede da se pobiraju v hižu. „Male nježnosti“, reče mi moj instruktor, i ja krenem na

cestu. Pital me da de mi je žmigavac, a ja mu velim da je tu. „Onda ak je tu, onda ga i upotrebi.“ Mislila sam si vu sebi im bum, ali drugi put.

Vozili sme se od Gornje do Donje Stubice i nazaj. Za te četri kilometre trebale su mi same dvije vure. Došla sam doma tak mokra od straha kak da sam se stuširala.

Drugi dan je bile bolje. Lijepo sam krenula z dvorišča, dala sam žmigavec i nisam nabijala gas. Same mi je auto par put fcrkel na raskršču i kad sam se polukružno obračala. Auti su iza mene trubili kak da su velke gosti. Pak naj jesu. Zake su svi nervozni? Imela sam osjećaj da bu instruktor zaspal od moje brze vožnje, ali ga je valjda strah za vlastiti život održaval budnim. Čim bi neke krive napravila, mam je komentiral i daval mi sto i jeden primjer. Plačam mu i još cjepidlači! Srednju školu ne plačam, al tam se ne usudiju cjepidlačiti.

Nakon par vur vožnje, skužila sam da mi instruktor pomalu veruje. Onda mi je počel pripovedati za svaku grabu gde su završili njegvi bivši kandidati i za svaki stup kaj su pokupili. Dubokoumno je zaključil da se mi z Gornje Stubice vozime ko šerifi. Male doj poštiva znakove v centru, ali i okoli njega. Red je da mi mladi srušime te mit!

Nakon kaj sam odvozila jedno sedem vur, instruktor je prešel na godišnji. Nije mi jasne zake. A si čovek hoče male odmoriti od mene ili je zbilja vreme da koristi godišnji?

Još ga uvek čakam. Nadam se da bu došel ovih dana, a ake ne, pem iskat druguga. Krajem desetuga meseca mi bu osamnajsti rođendan i onda pem polagat ispit. Zate bi molila čitatelje da budu ljubazni i da taj dan ne izlaze iz svojih hiž. Sigurneša sam kad sam sama na cesti.

Dok nestrpljive čakam, nekak mi se čini da bum ipak lakše položila vozački ispit neg maturu v moje škole. Instruktora morem bar pozvati na pijaču pak mi bu male pomogel, a da zovem vse profesore z škole bar na kavu, mislim da bi mama morala još jen kredit sneti. I kaj je najbitneše, autu same z desnu daš gas i ide, a mozgu je gas pune teže dati.

Lucija Kušan, IV. razred

4. pohvaljeni rad

Srednja škola Zlatar

Mentorica: Ljerka Gajski Markulin, prof.

Bijeg

Odjednom sam zalupila vratima. Izašla sam bijesno iz kuće na kišu koja je lijevala kao da anđeli plaču. Potrčala sam u nadi da će naći neko sklonište, toliko potrebnu utjehu, no sve je bilo pusto. Tako je to kad živiš na selu, pomislila sam, nema žive duše. Odustala sam od traženja i sjela na kamen nedaleko kuće. Što će mi sklonište od kiše kada zapravo tražim sklonište od života. Od života kojim živim i obitelji koja me ne razumije. Nije lako živjeti bez prijatelja, udaljen od svih, biti jedini stanovnik sela iz kojeg su svi odselili. Često se pitam kako je živjeti u većim sredinama gdje ljudi ne znaju tvoju priču i tvoj život. Bih li nekom bila misterij? Nedokučiva... tajna?! U ovom malom mjestu osjećam se ograničeno, ne mogu biti ono što jesam jer mi ne dozvoljavaju da kažem što mislim. Ne dozvoljavaju mi ni da osjećam. Postalo je teško disati ovdje. Ako samo pomislim krivo, ako pogledam kud ne bih smjela, tijelo će sutradan biti prekriveno masnicama. Majka će stati na moju stranu, ali sve što može učiniti jest njegovati već zadobivene rane i grliti me kada mi duša plače.

Vrijedi li pobjeći? Otići od ovakvog patrijarhalnog i zaostalog života? Želim prijatelje, želim se svađati s bratom kojeg nisam vidjela već godinama i opet se miriti. Želim voljeti, želim mrziti, osjećati – želim živjeti. Htjela bih se osjećati korisnom i vrijednom. Prihvaćenom. Ali, ima li smisla vjerovati u nešto što se nikada neće ostvariti?

Odjednom je crveni kišobran zaštitio moje tijelo od nemilosrdne kiše. Prepoznala sam majčin miris i ugledala njezino tužno lice. Bez razmišljanja sam ovila ruke oko njezinog vrata i čvrsto je privukla tiho prozborivši riječi isprike. U trenu je kišobran postao višak. Zrake sunca proparale su tmurne oblake. Osjetila sam toplinu na koži. Ugodu. Sigurnost. Sunce mi nešto poručuje. Hoću li ga poslušati ili...? Ili moji snovi ostaju nebitni, zaboravljeni kao i ovo selo?

**Mateja Tkalčević, III. razred
5. pohvaljeni rad**

Gimnazija A. G. Matoša, Zabok
Mentorica: Sandra Babnik Lončar, prof.

**Katarina Dumančić, III. razred odjevnog dizajna,
Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok**

Biti svoj

Jurcao je stonom tražeći naočale. Kiša je uzdrhtalo parala nebesku vreću i prosipala zvijezde ulicama. Mali iznajmljeni stan na Montmartreu, brdu mučenika. Pierre je na tren prestao misliti na naočale i stao do prozora. Upalio cigaretu zaklonivši plamen šakom na ustima. Pucanj ponoći. Crkva Sacre-Coeur talasala se uzdignuta poput bijela vala što raste iz krovova. Spazio je naočale na paleti u kojoj su se još sušile popodnevne boje. Kiša je zviždala pjevnu ariju Mjesecu nad Parizom. Žar cigarete iznad susjedova ružičnjaka.

U neko galaksijama udaljeno vrijeme bio je to njegov san. Želja koju je poput slavuča čuvao u krletki čekajući da otriće krila i nebesa slobode. Živjeti u Gradu svjetla, slikama i poezijom, vječnim izražavanjem vlastitih impresija postići savršenstvo u činjenju onoga što je za njega oduvijek bila zabranjena pasija. Umjetnost.

Sjeo je kraj prazna platna. Prokišnjava, inspiracija bježi s novim strahovima, mjesecina blijadi kako noć guta ulice. Počinje slikati nešto neodređeno. Krvavi sumrak što se utapa u oceanu. Plaža i nasmijani turisti. Dave se sladoledom. Nerealno savršenstvo.

To ljudi na Place du Tertre, gdje danonoćno prodaje slike, uvek rado kupuju. Umjetnost se ne naručuje, pomišlja, a onda opet biva svjestan da noćas još mora završiti i sliku Notre-Dama što se zrcali u Seini.

Poželi popiti jaku kavu, besciljno šetati. Što čini surovi život lijepim ako ne sitnice poput tih? Bačeni kist, ugašeni opušak na zavjesi kiše kroz otvoren prozor. Zaogrnuo se kaputom, onako crn i visok poput sjene. Samo mu se lice bijelilo na svjetlu uličnih svjetiljaka koje je polako minulo.

Pod sunčobranom na uglu Place de Tertrea kiša je zvonila živje i klizila niz rubove poput zaledena slapa. Osjećao je kako mu, zajedno s kišom, stihovi padaju na mirne usne. Pisao je strasno, onako kako bi jednog lijepog kišnog dana htio živjeti. Pierre se osjećao potpunom budnim jedino u univerzumu književnosti. Znao je da jedino pisati može bez teških uzdaha i pomišljjanja na dosadu i lijenost. Na svijet koji mu se strovaljuje na duh, na bijesnu sudbinu, sve ljuču u proricanju. Strofe su

plovile papirom poput uzburkale rijeke, žaleći se na sivilo što proždire ljudske duše. Pjesnik ne može živjeti u svakodnevici od svog rada. Slikar preživjava, to je Pierre shvatio vrlo brzo i započeo karijeru uličnog slikara. Ispio je vrelu kavu naiskap. Ne plativši, ne uzevši bliješke nabacanih stihova, krenuo je nalijevo. Mokar pred Sacre-Coeurom, pogledom je prelijetao Pariz koji je zaštićen od ostatka okrutnosti postojanja, poput mala umjetnička djela, snivao o nadi.

Zora se iznad niskih kuća crvenila poput podmetnutata požara koji se širio nebom u golemoj užarenoj mrlji i palio oblake. Probudio se u polusnu nad nekom psihološkom dramom. Kiša je još mirisala u zraku pomiješana s kavom i svježim kroasanima. Napustio je stan s cigaretom pod zubima. Trg bijaše obojan svježe pomiješanim bojama. Ulični su slikari šutke pušili uživajući u cvkutu ptica na tilijama što se se uzdizale nad suncobranima poput zelena mosta prema suncu. Stoeći je pušio. Činilo mu se da, bez turista, trg gleda s posve novog gledišta. Vrapčić na platnu. Škripa zelenih šalaporki. Mirne ulice kao da lebde na kriilima spoznaje o ljepoti života. Biserno je jutro sjedilo na klupčici pjevušeći pjevne melodije slučajnim prolaznicima. Tamnokosa je žena prilazila Pierru, doimala se poput balerine s ružama u podignutoj kosi. Ružičaste usne poput mekih latica na bijelu lišcu. Pozdravio ju je prvi, ona mu je uzvratila nijemi smiješak.

„Impresivno“, rekla je promatrajući slike.

„Hvala. Koja vam se najviše svida?“ Pokazala je na malu sliku čovjeka koji u kutu kavane piše pjesme.

„Ovaj sutan prikazuje suviše savršeni trenutak. Prerijetki su da bi krasili slike“, dodala je.

Spustio sam pogled. „Ovu sliku koja vam se najviše dopada naslikao sam davno. Ona je pravi odraz moje nutrine, samoza-tajni pjesnik u mračnu kutku. Ostale su komercijalne, ne mogu slikati drugačije. Moram nekako zaraditi za život.“

Ponovo je osmijehom osvjetlila trg. „Voljela bih kupiti pravu sliku vas“, reče. Pružila je novčanicu ne dopustivši mu da joj vrati ostatak. „Cigaretu?“ ponudi on.

Uhvatila ju je dvama prstima dok je on palio sitnu žišćicu kraj njenih usana. Nosila je bijelu haljinu i ružičasti kaputić koji joj je labavo lepršao tijelom. Nestašni joj uvojak pada na čelo.

Petra Hršak, II. razred grafičkog dizajna,
Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok

Bacivši opušak u šipražje, šapnula je:

„Moram ići.“

„Hoćete li se vratiti?“

„Možda.“

Sa slikom pod miškom otišla je ne dotičući tlo. Nošena vjetrom. Sreo ju je nakon pet prodanih slika pod crnim hrastom zelena mirisa kako pjeva ljubavnu pjesmu. Šešir pod nogama pun kovanica. Ubacio je jednu novčanicu i stao u grupu ljudi što su se tiskali pred lijepom pjevačicom. Smijala se krišom. Pjesma je završila skladnim ritardandom. Čekao ju je poput sjene na trgu što umjesto ustiju ima crveni plamičak.

„Idete sa mnom do Seine?“

„Idem. Idem ako mi učinite život, ili barem dan, lijepšim.“

„Hoću.“

Bulevari trče na uzici od sunca.

Jelena Benčić, I. razred

6. pohvaljeni rad

Prva gimnazija Varaždin

Mentorica: Vesna Janić, prof.

Oslobodenje

Kroz prozor je promatrala kako vjetar i lišće izvana vode zanimljivu igru. Šaroliku, punu pokreta. Lišće se dizalo i padalo, vrtjelo u krug, pa opet padalo tik do zemlje da bi se vinulo u nebesa. Sve to činilo joj se toliko nestvarno da je morala pomisliti kako bi bilo da i ljudi mogu tako. Da se jednostavno vinemo visoko i otiđemo daleko, što je dalje moguće. Poželjela je biti daleko od svih ljudi i od njihovih tužnih lica, lica koja su bila iskrivljena od боли, jednostavno ih više nije mogla gledati. Poželjela je biti dalje od očiju koje su je promatrале како да је нешто другаџије од њих, као да не припада томе мјесту, томе времену. Oduvijek se осјећала помало другаџије, као да стварно живи у криво доба. Još као дјевојчица, dok су сва остала дјечка играла zajедно у парку, она би радије била сама, у својој соби. Jedino је тамо заправо осјећала мир. Nikad nije znala razlog томе, одрастала је у врло срећној обitelji која јој је пружила све што јој је било потребно. Međutim, нjoj је било најљепше у њезиној соби. Међу та четири зида није било никаквих stranaca, није било оčiju које би је осудиvale. Samo она и покоја добра knjiga, ili pak нека туžна pjesma. Nikada nije shvaćала ту svoju opsесију туžним pjesmama, али некако би јој увijek биле draže. Govorila је да јој вesele i poletne pjesme brzo dosade, а у туžнима svaki puta pronaђе неки нови dio sebe, dio koji јој је svaki puta до тада promakao. Da, и по томе је била другаџија.

****

Bila је то још једна ljetna ноћ. Vraćala sam se kući s prijateljičinog tuluma. Razmišljala sam о protekloj ноći s osmjehom на лицу. „Da, ово ljeto bit će bolje nego što sam očekivala“, pomislila sam. Napokon i ja имам osobу која ме разумije, usudim се чак помислiti да му се и сviđam. Nakon naporne školske godine, bezbrižno и nezaboravno ljeto је sve што mi treba. Odjednom me prenuo zvuk mobitela. Javila sam сe i s druge strane čula: „Lena, dušo, kada dolaziš kući?“ Bila је то моја majka. Odgovorila sam јој како upravo skrećem u našu ulicu i poklopila. Imala sam još točno deset minuta до kuće, а тада је одједном nastupio mrak. Osjetila sam нечије ruke oko себе. Nisam znala што се догађа. Nešto me povlačilo у tamu. Pokušala sam сe boriti, odgurnuti, pokušala sam trčati, uloviti

se za bilo što. Međutim, nisam mogla. Bila sam nemoćna, tih nekoliko sekundi prvi puta u svom životu osjećala sam kako ne mogu učiniti ništa. Strah se poput sjene uvukao u mene i paralizirao moje tijelo. Jedina stvar koje sam bila svjesna bilo je kucanje moga srca, divlje, neujednačeno kao u trenucima neizmjerne sreće, ali ovo nije bio takav trenutak. Odjednom mi se smračilo pred očima. Posljednja svjesna stvar bila je hladnoća i odbojnost mrtvog pločnika. Pomislila sam kako će možda i ja biti takva za nekoliko trenutaka, mrtva, pusta. Lišena svih osjećaja. I od tada, ništa.

Otvorila sam oči s tupom glavoboljom. Gledajući nepoznatu prostoriju, uočila sam alat naslagen na zid, kutije razbacane po podu kao da ovdje nitko nije bio već desetljećima, iza mene nalazile su se ljestve koje su vodile na kat, no nisam mogla vidjeti što se gore nalazi. Na jednom se zidu nalazio prozor. Bio je to onakav mali, s četiri pregrade i željeznim rešetkama, kakvi se obično nalaze u podrumima. Prljavština i prašina nakupile su se po cijelom prozoru i nije se ništa vidjelo van, jedino je mali dio desnog kuta bio toga lišen. Nagnula sam se koliko god sam mogla i pogledala van, međutim sve što sam vidjela bila je zelena trava. Frustrirana, počela sam opet pretraživati sobu. Meni s lijeve strane nalazila su se vrata, ali bila sam barem pet metara udaljena od njih. Shvatila sam da se nalazim na sredini prostorije. Uže kojim su mi bile ruke vezane za stup urezivalo mi se u kožu i pakleno boljelo pri svakom pokretu. Pokušala sam se osloboediti, međutim jedini ishod toga bilo je par modrića više na mojim zapećcima. Nedaleko od mene vidjela sam komad nekakvog željeza. Ispružila sam noge koliko sam mogla ne bih li možda dohvatile taj predmet, ali bio je predaleko. U trenutku očaja počela sam plakati. Bila sam sama, prestrašena i nemoćna. Plakala sam tako neko vrijeme i shvatila kako mi suze u ovome trenutku neće pomoći. „Moram prestatи, moram prestatи plakати“, govorila sam sama sebi. Oduvijek sam se divila onim ljudima koji su toliko jaki da nikada ne pokažu koliko ih je nešto povrijedilo, željela sam biti baš poput njih. I tada sam shvatila, ovo mi je savršen trenutak za takvo nešto. Moram pokazati da sam jaka, ne smijem se slomiti. Počela sam duboko disati te pogledom tražiti nešto što bi mi moglo pomoći da se izvučem iz ove situacije ili barem utvrdim kakve su mi šanse za bijeg. Pregledala sam prostoriju barem desetak puta, tražeći

nekakvu sitnicu, bilo što...

Odjednom sam čula neke zvukove, sa strepnjom sam osluškivala neko vrijeme sve dok se vrata nisu otvorila. Na njima je stajao visoki muškarac, širokih ramena, noseći crnu masku preko glave. Došao je do mene, sagnuo se te približio svoju glavu na tek deset centimetara od moje. Gledao me tako nekoliko trenutaka kao da očekuje nešto, neke riječi od mene. Tijelo mi se sledilo, pokušala sam nešto prozboriti, međutim kao da

Lea Ahmetović III. razred industrijskog dizajna,
Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok

sam se odvojila od same sebe. Nisam bila u mogućnosti složiti rečenicu i izgovoriti je. Tada je učinio nešto što me pretvorilo u potpuno drugu osobu. Osobu koja više nikada neće gledati svijet istim očima, osobu koja će preispitivati sve i svakoga toliko dugo da niti jedna osoba neće imati strpljenja ostati u mome životu. Obilježio me. Skinuo je svoju masku.

Pred očima mi je proletjelo tisuću nepovezanih misli, tisuću slika iz vlastitog djetinjstva. Slika malene djevojčice plavih očiju kako se veselo ljudila. Sreća joj se mogla pročitati s lica, a iza nje je stajao on, gledajući je s ljubavlju poput vlastitog djeteta. No sada je njegov pogled bio hladan i pust, kao da se neka druga osoba nastanila iza tih toplih kestenjastih očiju. Gledala sam poznato lice prepoznajući stranca u njemu. Sve što mi je prolazilo kroz glavu bilo je jedna jedina riječ. Začula sam samu sebe kako slabašno izgovaram: „Zašto?“ Podigao je svoju ruku i pokretom mi odmaknuo kosu s lica, pogledao me u oči te nježno rekao: „Malena“. Tada je nešto u meni puklo, razočaranost i osjećaj izdaje prožimale su me malo pomalo. Iz mene je potekla bujica riječi, psovki, u jednoj sam minuti na njega istresla sve što mi je prolazilo glacom. Pokušala sam ga udariti nogama, ali me uhvatio za gležnjeve pa se nisam mogla pomaknuti. U trenutku kada sam se smirila, opazio mi je takav šamar da mi je glava automatski poletjela u stranu. Kada sam je opet podigla, vidjela sam ga kako nestripljivo hoda po sobi, kao da ni sam ne zna što ovdje radi i što bi sada trebao učiniti. U trenutku nakon toga, shvatila sam kako mi je pretpostavka bila netočna, došao je na tek metar od mene, s moje lijeve strane. Pogledala sam ga ne bih li možda iz nečega mogla zaključiti što smjera kada sam primijetila da je zamahnuo nogom, i tada me pogodio snažan udarac, vrisnula sam od paralizirajuće boli koja mi je probadala trbuš. Osjećala sam se kao da će mi sva utroba iskočiti van na usta. I tada je to učinio opet, i opet, i još jednom... U nekom sam se trenutku samo prepustila, prestala sam se odupirati, bol je zatupila sva moja osjetila. Jedino čega sam bila svjesna bilo je kako mi duša malo pomalo napušta tijelo. Osjetila sam negdje duboko u sebi kako je posljednji djelić mene pokleknuo pred njim i to više nisam bila ja, bilo je to tek neko prazno stvorenje. Nakon nekog je vremena shvatio da će me ubiti ako ovako nastavi pa je prestao. Odvezao mi je ruke, a moje se tromo tijelo samo srušilo na pod. Ne znam koliko sam

ostala u tom položaju, ali meni se činilo kao da je prošla cijela vječnost do trenutka kada me povukao za ruke i polegao me na leđa. Molećivim sam ga pogledom preklinjala neka me pusti. Tada sam osjetila kako trga odjeću s mene i ostvarile su se moje najcrnje noćne more. Pokušala sam ga preklinjati, izreći nešto. Međutim, prilikom svakog otvaranja usta, krv mi je nahrupila iz usne šupljine uzrokujući samo bol. Osjećala sam ga na sebi, njegovo hladno, odvratno tijelo. Pritiskao me s tolikom snagom o pod da sam jedva disala. Bila sam svega svjesna, njegovih poljubaca na mojoj koži, njega u meni i nisam mogla učiniti ništa. Čak se ni pomaknuti. Samo sam okrenula glavu u stranu i molila Boga neka ova patnja ubrzo prestane. Molila sam ga neka digne ruke od mene i pusti me da umrem. Ostala sam tako cijelo to vrijeme, pa i nakon što je završio sa svojim izivljavanjem na meni. Ubijeno tijelo popuštalо je sve više i više te sam samo zaklopila oči.

U polusnu sam osjetila probadajući bol te sam otvorila oči. Bila sam u praznoj, mračnoj prostoriji. U trenutku kada sam se zapitala što ovdje radim, sve mi je došlo u sjećanje. Bolio me svaki dio mog malenog tijela. Suze su mi potekle pri spoznaji činjenice da će umrijeti sama i prazna u ovoj tami. Nikada nisam voljela mrak. Štoviše, užasavala sam ga se. Uvijek bih tražila izliku da ne moram hodati po mraku sama. Sada mi je taj mrak pružao utjehu, sakrivao je moju sramotu. Razmišljajući, shvatila sam da sam spremna, bila sam spremna umrijeti. Zaklopila sam oči... Pred sobom sam odjednom ugledala svjetlo i sjenu. Sjena se sve više i više približavala meni, bol mi je još jednom preplavila cijelo tijelo i od tada, pustoš.

****

Od te se strašne noći Lena zasigurno promijenila, ali njezina promjena bila je ništavna u usporedbi s okolinom. Osjećala je kako ljudi sada drugačije razmišljaju o njoj. Dok je njezina obitelj većinu vremena provela plačući i misleći kako je njihov život sada gotov, a ne njezin, ostatak se svijeta odvojio od nje. Kao da je ona bila kriva za to što joj se dogodilo. Bila je ljuta na cijeli svijet, u njemu je vidjela nešto strano, nešto novo. Nešto čega do sada nije bilo ili jednostavno nije primjećivala. Nije znala kako se nositi s novonastalom situacijom. Znate ono kada se cijeli život pokušavate uklopiti, krojite same sebe prema onome kako bi vas drugi ljudi željeli vidjeti? I tada se dogodi nešto što

vam uništi godine i godine truda, nešto zbog čega vas okolina gleda kao da ste utvara, kao da ste nešto odvratno čega bi se trebali kloniti. Od svih razočarenja koje je doživjela u životu, možda joj je baš ovo bilo najgore. Spoznaja koliko su ljudi u suštini pokvareni. Osobe koje je znala nekoliko godina, s kojima je provodila toliko vremena, hodale su pokraj nje pognutih glava, šaputale svaki puta kada bi prošla pored njih i gledale pogledom punim žaljenja. Mrzila je taj pogled. Mrzila je i sebe. Svakim danom sve više i više. Bila je sama, nakon svega što joj se dogodilo, ljudi su je ostavili samu, napuštenu kao psa lutalicu. Sve joj je u svijetu postalo strano, nepoznato. Osjećala se usamljenom u prostoriji punoj nekad voljenih ljudi. Izdalo ju je sve što joj je nekad bilo drago. Izdala ju je čak i njezina soba, jedino mjesto na kojem je osjećala spokoj. Crvena boja zidova budila je u njoj neki nemir. Nije ga znala objasniti samoj sebi. Osjećala se kako je guši, kako se zidovi skupljaju i približuju joj se, sve dok ne pobegne trčeći iz sobe, iz kuće. Jedne se noći probudila iz noćne more i shvatila, soba je nije izdala. Soba joj je pokušavala pokazati lakši put, žudila je za tim da Leni bude bolje. Žudila je za krvlju.

Ustala je iz kreveta te otišla do kuhinje, uzela je komad papira i počela pisati. Pisala je tako desetak minuta te, završivši, otišla do kupaonice. Prekapajući po kupaonskom ormariću, uzela je jedan od tatinih novih žileta i odšetala do svoje sobe. Pustila je svoju omiljenu pjesmu neka svira i sjela na pod. Sjedila je tako nekoliko minuta razmišljajući o njemu, osobi koja joj je u životu donijela toliko sreće, osobi koja ju je osudila na tugu i osamljenost. Zarobio ju je u oblak patnje iz kojeg se dugo vremena nije znala izvući. No, sada je spoznala način i Lena se oslobođila...

Monika Leskovar, IV. razred

7. pohvaljeni rad

Srednja škola Pregrada

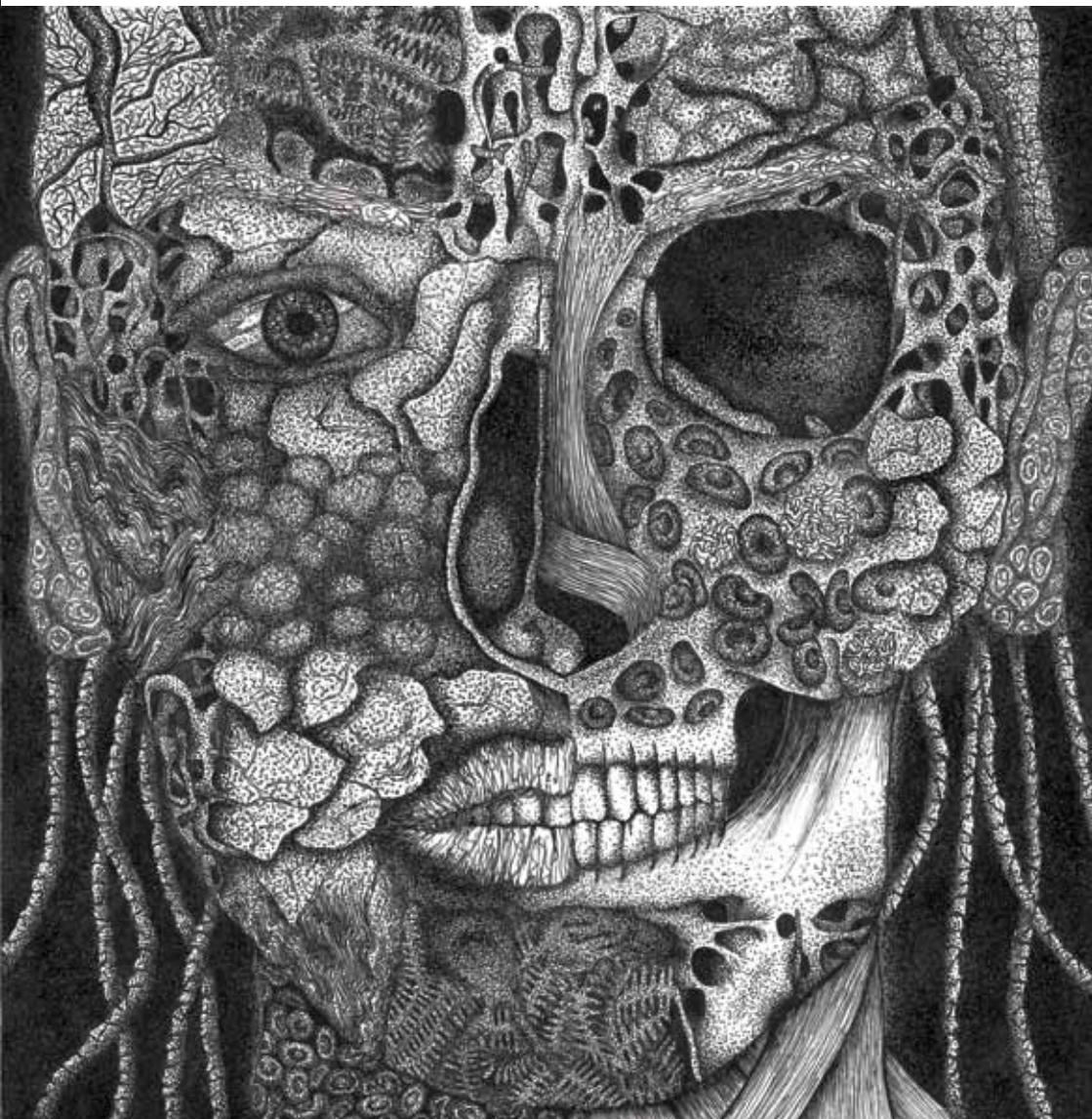
Mentorica: Danijela Barilar Šterbal, prof.

Krilima do mjeseca

Ja nikad nisam bio posve uobičajena osoba. Moja najranija sjećanja govore o meni kao o dječaku koji je bio opsjednut krilima. Taj osjećaj slobode, mogućnost da odem kamo god želim uz samo malo truda, zaludio me.

Počinjem graditi svoja krila. Kao svako malo dijete, odlučio sam prvo pokušati s lego kockama u vrtiću. Da ste vi to vidjeli, napravio sam najljepša i najšarenija krila ikad! Problem je bio u tome što još uvijek nisam mogao letjeti, koliko se god osjećao moćnije s 300 lego kocki na leđima. Koja sramota. Dok sam tako stajao, sama ideja da bih mogao letjeti počela je zvučati glupo. Neću odustati. Rekavši to pokušao sam s papirom i opet uspio napraviti najljepša i najšarenija krila. Odlazim u dvorište za još jedan pokušaj ostvarenja svojih snova i točno kada sam bio spreman, život uplete svoje prste i svojim nježnim dodirom počne bacati kapljice kiše. Kiša je padala lagano i elegantno, čineći moj san o letenju sve daljim i daljim. Sada sam već lagano mislio da nikada neću moći poletjeti. Odlazim u sobu i počinjem plakati. Kada više nisam imao suza, ili volje za plakanjem, odlazim na balkon. Ta noć je bila nekako drugačija. Sve je mirisalo i sjaj punog mjeseca obasjao bi i najtamnije srce. Samo sam sjedio udišući smireno mirise noći i diveći se mjesecu punoći. Odjednom mi se Mjesec obrati. Da. Koliko god glupo zvučalo, moguće je razgovarati s Mjesecom. Pričali smo uglavnom o meni, jer njegove probleme ja ne bih razumio. Rekao mi je da je moguće, samo trebam zamoliti Maštu. Tada još nisam znao što bi to bilo. Je li šarenije od lego kocaka? Ili tvrđe od papira? Mjesec se samo smješkao. Rekao je da sam moram saznati. Zavukao sam se duboko u sebe, dublje nego ikada prije. Tamo sam je našao.

Lijepa i vitka, svjetle puti i plavih očiju. Igrala se kosom dok sam ja nastavio zapanjeno gledati kako, nešto tako lijepo, može živjeti u nekome poput mene. Pogledi nam se susreću i u očima joj vidim pitanje. „Želim krila”, izustih prije nego je pitanje prošlo preko njenih usana mekih kao snijeg. „Znaš li što je ljubav?”, pitanje je ipak dosegnulo moje uši. Šutio sam jer nisam znao odgovor, iskreno, nisam ni htio razmišljati o

Lucija Ljubić, IV. razred industrijskog dizajna,
Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok

odgovoru. Zanimalo me hoće li ta djevojka ostvariti moj san. „Trebam tri dana”, rekla je tjerajući tišinu.

„U redu”, odgovorio sam bez pretjeranog razmišljanja hoću li ih stvarno dobiti ili ne. Sljedećih nekoliko dana išlo je stvarno sporo. Sekunde su postale minute, minute sati, dani tjedni. Nekako sam uspio. Izdržao sam mukotrpna tri tjedna iako je prošlo samo par dana. Sjeo sam opet za isto mjesto i počeo udisati mirise noći. Zaronio sam opet duboko, najdublje, i opet stojim pored Mašte. „Gotova su”, reče tonom sladim od svake čokolade. Čudan osjećaj. Preplavljen trncima vidiš da mi sjena više nije ista. Okrećem se i sav radostan gledam u njih. Moja radost nije dugo trajala. To su valjda najružnija i najgora krila ikad. Kako bih trebao letjeti s ovima ako nisam mogao s najljepšim i najšarenijim? „Samo o tebi ovisi hoćeš li letjeti. Krila nisu tako važna.” Rekavši to, ostavila me u oblaku žudnje s pitanjima na koja je samo ona mogla odgovoriti. I evo me sada na balkonu. Sjedim potpuno sam u mirisnoj noći s krilima koja sam tako silno želio. Kad ih već imam, barem će pokušati. Te noći, san je postao stvarnost. Vinuo sam se u nebo i uživao u ružnim krilima koje je nadmašivala samo Maština ljestvica. Letio sam cijelu noć uživajući u mjesecu koji je sjajio jače nego inače, jer se upravo ostvario jedan dječji san.

Sada sam odrastao. Ne sjećam se točno kada sam ili zašto ostavio krila. Znam samo da više ne mogu letjeti. Ljudi su mi objasnili kako je to nemoguće, kako čovjek ne može letjeti osim avionom ili helikopterom. Kako da im objasnim da grijšeš? Oni mene vide kao glupo slinavo dijete koje tek treba naučiti njihova pravila kojima vežu svoja krila. Tako je sada i s mojima. Plaćući na balkonu zajedno s Mjesecom, polako shvaćajući da krila nestaju, tonem u hladnu spoznaju da neću više letjeti. Trebalо mi je dugo da prihvatom situaciju kakva je bila - živio svoj san, a sada sam opet prazan. I bio sam prazan dugo, otprilike osam godina. Onda je došlo nešto što je mojem srcu dalo sreću veću od krila. Ljubav. Nikad nisam video nešto takvo. Kosa leprša na vjetru, plave oči se okreću prema meni dok joj usne mekše od Maštinih govore: „Tko si ti?” Puno je prošlo od dana kad smo se upoznali te se još više toga dogodilo. Ona je bila posebna i još uvijek je uz mene. Uz Nju se osjećam kao da opet imam krila, samo

veća, ljepša, napravljena od zlata. Sada znam odgovor na pitanje koje mi je bilo postavljeno prije toliko godina. I ti možeš letjeti. Trebaš samo zaroniti duboko, najdublje, doći do svoje Mašte. I pronaći odgovor na njeno pitanje...

Nikola Šeb, III. razred

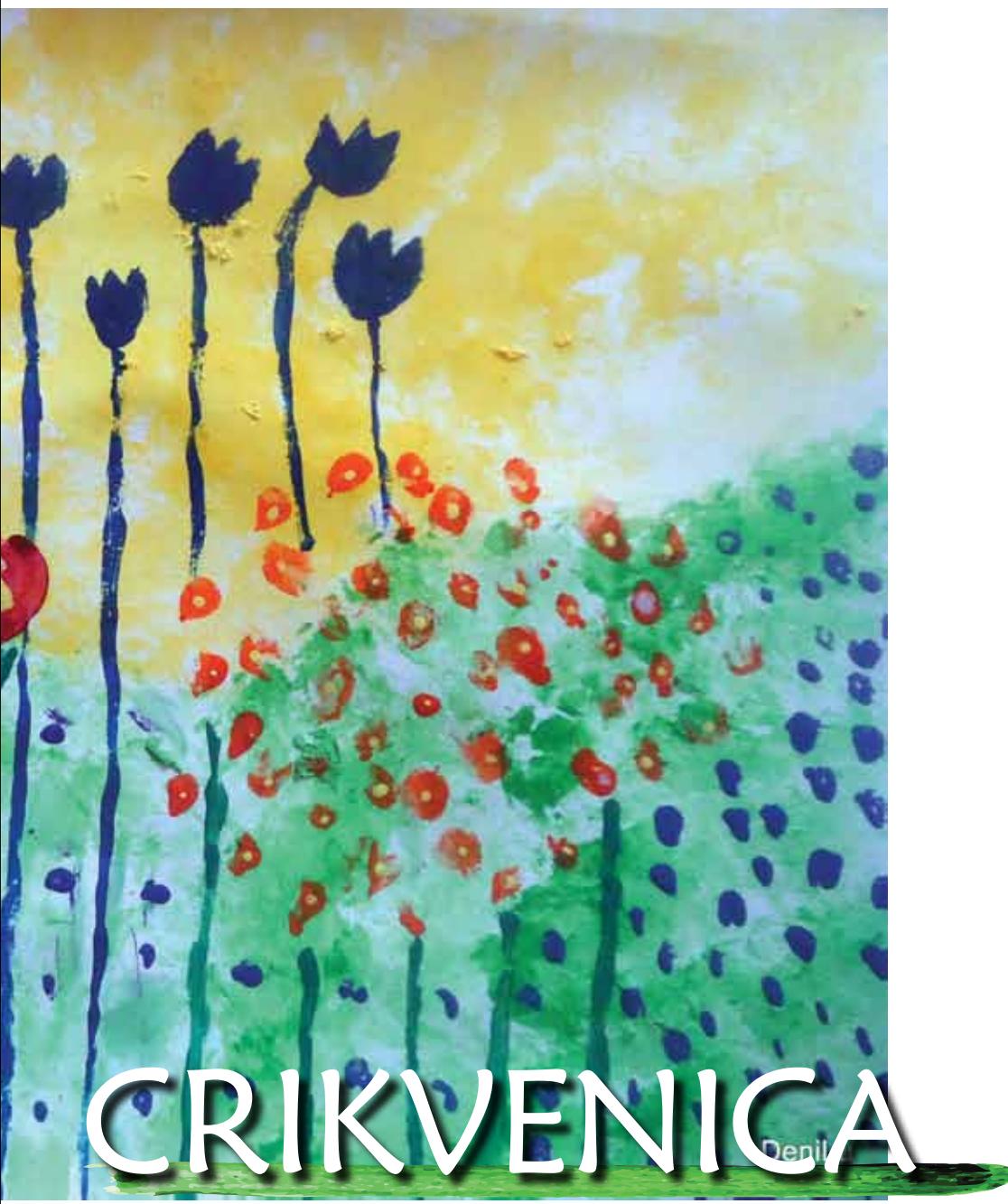
8. pohvaljeni rad

Srednja škola Zabok

Mentorica: Jadranka Bogdanović, prof.

Veronika Berišić, Titraj proljeća, VI. b razred,
Osnovna škola Žvonka Cara, Crikvenica

CRIKVENICA

Denil

U životu moram podnijeti dvije, tri gusjenice ako želim upoznati leptire

(Antoine de Saint Exupéry)

Da nema dana, kako bismo znali da je noć? Da nema nesreća, kako bismo znali što je sreća? Sve oko nas ima svoju oprečnu stranu, svoju suprotnost. Upravo prema tome razlikujemo, doživljavamo i shvaćamo svijet oko sebe. Svima nama jest uspjeh krajnji cilj, ali ponekad je put do tog cilja važniji od njega samog.

Taj put je dugačak, brdovit, pun zavoja, tunela, opasnih provalija... Valja nam prijeći put bez oznaka, semafora i upozorenja o nadolazećoj opasnosti. Vrebaju nas mnogi izazovi, mnoga raskrižja koja nam nude put ka sreći. Što je put duži i teži, to je krajnji uspjeh veći. Isti cilj, isti put, ali svatko od nas ima svoj način kako napredovati bez puno rizika i gubitaka. Prava istina je da rizik uvijek postoji, bio put do uspjeha pošten ili nepošten. Na taj put pun trnja i kamenja ne krećeš bos. Moraš ulagati, „dobro se obuti“! Valja biti odlučan, znatiteljan, ali oprezan. Raditi male korake gledajući ravno ispred sebe, ne okretati se unazad, ne odmjeravati već učinjeno, ne tražiti tuđe tragove...

Kako znati kojim putem valja poći?

Zapravo, ne može se znati sve dok ne dođeš sasvim blizu onome za čim si težio.

Mijenjamo se tijekom života. Stalne mijene prolaze i Mjesec, i Sunce pa i naša Zemlja. Većina nas se razveseli kada nakon kiše i vjetra zasja sunce, što se uvijek napislostku i dogodi, a mi tek tada shvatimo koliko nam to znači. Sve što možemo primijeniti na svemir, planete, zvijezde i prirodu, možemo primijeniti i na svakoga od nas.

Kao socijalnemu biću, određeno nam je upoznati mnoge ljudе na cesti života. Bit će onih dobrih, poštenih, ali i onih manje savršenih. Ovi drugi također zasluzuju našu pozornost. Oni su ti koji računaju na nas, na našu podršku koja znači povratak na pravi put. Ako ih nešto naučimo, obogatili smo sebe. Učeći na njihovim greškama, stječemo životnu mudrost i više cijenimo moralne vrijednosti.

Na stazi života upoznat ćemo gusjenice, pomoći ćemo gusjenicama, sjetiti se gusjenica, bit ćemo gusjenice, upoznat ćemo leptire i postat ćemo leptiri.

Antonio Juričić, VIII. a razred

Osnovna škola Vladimira Nazora, Crikvenica

Voditeljica: Jasmina Manestar, prof.

Natječaj Gradske knjižnice Crikvenica,

1. nagrada

Lara Manestar, Strukturne i teksturne točke, VI. a razred,

Osnovna škola Vladimira Nazora, Crikvenica

Čovječe, i ti si jednom bio dijete

Odrasli! Da, vi odrasli! Pokušajte ponekad dohvati tisuću, do taknuti nebo i dopustiti suncu da uđe u vaša srca! Dopustite kiši da ispere tugu s vaših lica i vjetru da otpuše sve crne misli koje vas opterećuju.

Čovječe, i ti si jednom bio dijete!

Pokušaj se ponovo maštovitom izdići iznad svega. Popni se na svoj oblak i zaplovi!

Pokušaj biti velik, pokušaj biti dijete!

Sada kada si odrastao, bogat iskustvom, ne zaboravi ipak ponekad probuditi skriveno dijete u sebi. Pokušaj se vratiti na početak, u svoje dane djetinjstva! Promatraj ponovno svijet i ljude oko sebe bezazlenim očima, čista srca i neokaljane duše. Zar si zaboravio kako divno mirišu jutra i kako se tihom spušta ljetna noć? Zar si tako lako zaboravio sve dječje igre? Nije li bilo lijepo njihati se po cijele dane i zamišljati da si ptica koja uživa svoju slobodu? Nije li bilo divno klackalicom ići gore-dolje satima i smijati se, smijati...? Zar si zaboravio kako je to graditi kule u pijesku i kada ih val poruši, a ti bez ikakve ljudske kreneš graditi ispočetka? Nije li bilo predivno imati prijatelje bez osjećaja zavisti i zlobe? Nije li?

Vi odrasli, uzdignite sebe na razinu djeteta! Učite od nas, djece! Mogli bismo zajedno izgraditi novo, ljepše mjesto za život. Naš ljepši, bolji i šareniji svijet. Izgradimo svijet u kojem ne bi bilo gladi, siromaštva, ratova, straha, tuge, očaja...

Kada biste vi odrasli dječjom iskrenošću i nježnošću pružili ruke, poklonili osmijehe i uputili riječi utjehe jedni drugima, svijet bio dostojan Čovjeka.

Svijet bi bio ljepši, mirisao bi na djetinjstvo!

Veronika Horvat, VII. c razred

Osnovna škola Vladimira Nazora, Crikvenica

Voditeljica: Jasmina Manestar, prof.

Natječaj Gradske knjižnice Crikvenica,

2. nagrada

Sedin, gljedan, slušan

Ružmarin diši, lavanda dušu liči, a kuš va kamiku spi.
 Na Sveton Antonu zvona zvone i misec je skoro skroz vane.
 Javorika šuška. To samo vetrić popuhuje. Maslina je malo tanja
 pa se i prignjuje.
 Smokva, krasna i vela, od sto let, još vavek je cela. Oleander
 još tu i tamo ima ki cvet.
 Kasno je leto, gosti više ni, i tičići se se manje čuju.
 Jesen i njene lipote put moga vrta putuju. Fanj je već škuro i
 vетриć je vetar postal.
 Gren va kuću. Jutra ču opet sest na skalini i uživat va ovoj milini.

Jelena Rubčić, VII. a razred

Osnovna škola Vladimira Nazora, Crikvenica

Voditeljica: Suzana Grbčić

Natječaj Gradske knjižnice Crikvenica,

3. nagrada

Mario Mavrić, Šetnja uz more VII. a razred,

Osnovna škola Zvonka Cara, Crikvenica

Diši jesen

Sidin na terasi svoga dvorišća. Deseti mjesec je, pomalo pada noć, škuri si. Gljedan kako pozdravlja me sunce, spušća se zad Krka. Gre spat. Krk zgljeda ka vela neman ka će pojist sunce. More je ulji mirisno, zgljeda ka zrcalo vako se sunce ogljeda prošarano lipin kolorimi. Ni daška vitra ni, se je tiho. Vrime je na strani ribari, aš će oni poć na svicu. Brodice z luke gredu va noćni lov. Morda bude ča od ribi. Poli njih lete galebi ne bi li čapaliku ribu. Vani je još teplo. Volin deseti mjesec, aš više ni turisti. Sad smo ostali samo mi domaći. Ulični lampioni hitaju svitlava kuće i vrte, svitle cestu, a tu i tamo projde ki auto. Vidi se da je jesen. Grane pomalo ostaju gole i se je nekako tužno, a opet posebno lipo. Osjeti se va ariji neki spokoj, neka tišina. Tišina koja čakula. Ko da saki vrt ki vidin oko sebe čakula neku štoriju, neke svoje besede. Tu i tamo neki mačak zamjauče i razbije tišinu. Osjeti se kako diši jesen.

Frano Knez, VII. a razred

Osnovna škola Vladimira Nazora, Crikvenica

Voditeljica: Suzana Grbčić

Natječaj Gradske knjižnice Crikvenica,

pohvaljeni uradak

Katarina Visković, Kompozicija linearnih tekstura, VIII. c razred,
Osnovna škola Vladimira Nazora, Crikvenica

Ja u oluji-oluja u meni

Noć. Neka čudna tutnjava. Čujem glas koji me doziva, a onda tišina. Okrećem se, pružam ruke poput slijepca i tap-kam rukama ne bi li dotakla tvoje lice. Čujem tvoj smijeh, čujem žamor glasova, a onda opet ta tišina. Bolna tišina. Koračam sama, izmučena putnekim nepoznatim stazama. Vjetar mi mrsi kosu, šiba me po licu, a ledena kiša pada i ledi mi dušu. Toliko pitanja bez odgovora vrte mi se po glavi, toliko nedorečenih misli i osjećaja. Pitam se zašto si otišao? Kada si ispustio moju ruku i ostavio me na ovoj litici, u ovoj olujnoj noći? Kako to da nisam bila svjesna da me više ne držiš uz sebe? Kada se sve to dogodilo? Još jučer smo sanjali snove, smijali se i mislili da ćemo zajedno dotaknuti zvijezde. A sada, bol para grudi. Oluja hara i ruši. Tresem se. Zubi mi cvokoću, suze liju. Čujem svoj vapaj u ovoj gluhoj olujnoj noći. Pitam se u čudu, je li to moj glas što zapomaže? Prođe me jeza. Mislim – luda sam. Srce mi ludački tuče. Bilo na venama će prsnuti. Oluja, oluja u meni. Strašna! Ona što ruši sve pred sobom, ruši mostove i odnosi sve negdje daleko.

Jutro. Tišina. Sjedim na krevetu, izmučena. Sve je gotovo. Srećom, počinje novi dan, samo vlažan jastuk, sjeća na proteklu noć.

Tara Krmpotić, VIII. razred

Osnovna škola Zvonka Cara
Voditelj: Marijana Marić-Tonković, prof.
Natječaj Gradske knjižnice Crikvenica,
pohvaljeni uradak

Leo Gašparović, Sloboda, IV. g2 razred,
Srednja škola dr. Antuna Barca, Crikvenica

Domovina u zagrljaju

Zagrlio sam svoju domovinu, prekrasnu Hrvatsku.

Ona ima ruke tvrde i kršne kao velebitski kamenjar, dlanove glatke poput trave i prostranih slavonskih ravnica. Oči joj se plave kao Jadransko more. Kad zaplače, niz lice joj se slijevaju slapovi s Plitvičkih jezera, teku rijeke Drava, Sava i Dunav. Visoka kao najviši vrh Dinare! Njeno borbeno vukovarsko srce kuca i nikad se zaustaviti neće. Kada zapjeva, iz nje se izviju prekrasni zvuci klapske pjesme, jedinstvene u svijetu. To čovjeka ne može ostaviti ravnodušnim. Kad zatrese rukama, zvekeću njeni zlatni ukrasi, naši otoci, Dalmacija i sva prirodna bogatsva kojima se diči. Njenoj se ljepoti čovjek ne može dovoljno nadiviti, a i nema te riječi kojom bismo je dovoljno pohvalili. Da Bog ima kćer tako prekrasnu i neponovljivu, dao bi joj ime Hrvatska. Kada je Bog dijelio zemlju ljudima, svatko je dobio nešto, a prema legendi dade Hrvatima najljepši kutak Zemlje koji je za sebe sačuvao.

Erik Haidinger, VI. b razred

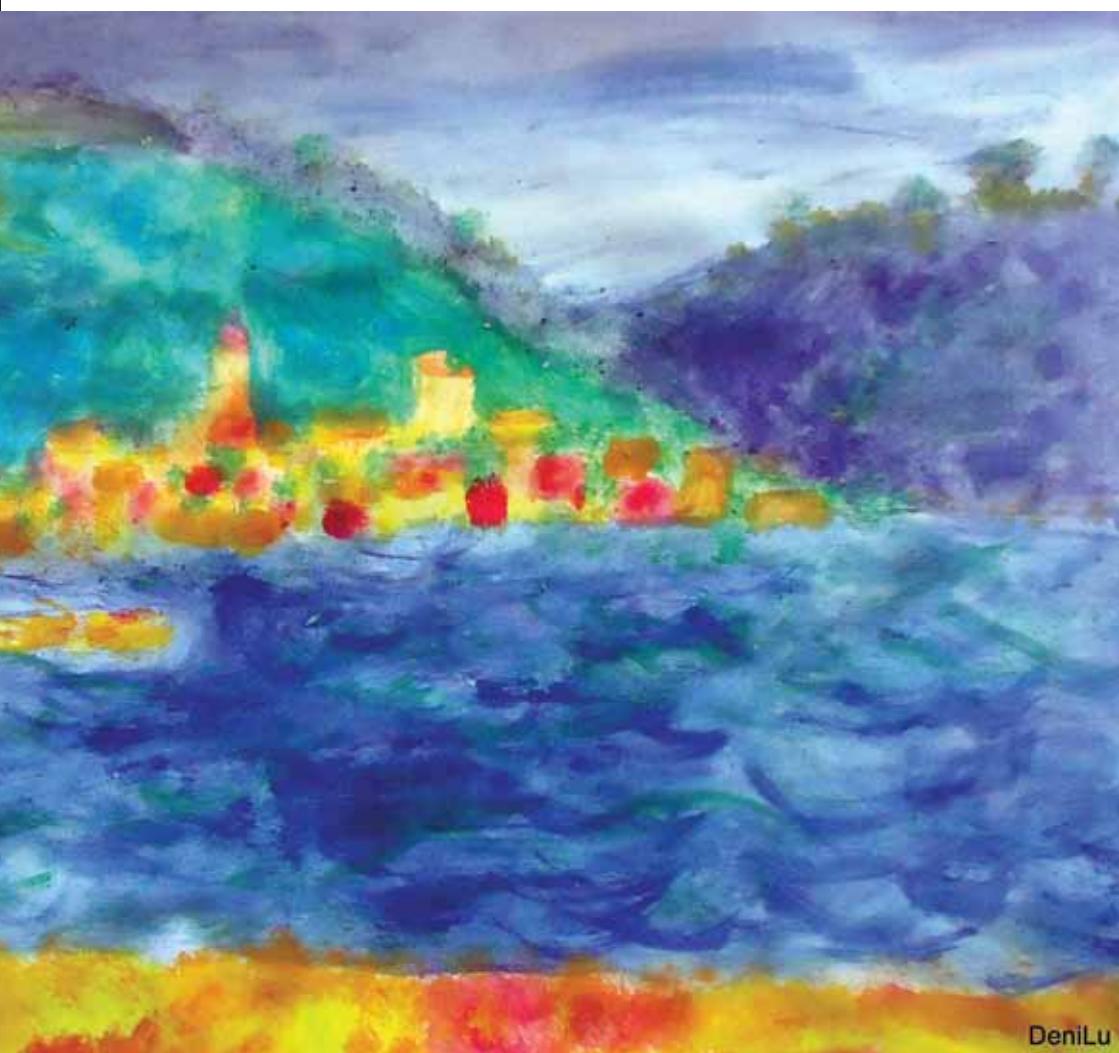
Osnovna škola Vladimira Nazora, Crikvenica

Voditeljica: Jasmina Manestar, prof.

Natječaj Gradske knjižnice Crikvenica,

pohvaljeni uradak

DeniLu

Karlo Ninić, Pejzaž, 7. a razred,
Osnovna škola Zvonka Cara, Crikvenica

Maštam duginim bojama

Plavoljubičasta boja razlijeva se nebom i miješa s toprom bojom žutonarančaste nijanse. Lagani žamor negdje u daljini polako prelazi u tihu, ugodnu pjesmu. Kao da zbor malenih vila s nježnim krilcima pokušava sakriti pjesmu od zaborava. Nježni miris proljetnog cvijeća i tek pokošene trave osvaja moju znatiželju. Toplina se, korak po korak, uvlači u mene. Osjećam kako uzbudjenje pliva mojim venama. Najprije se lagano i naizgled nezainteresirano kupa, a zatim počinje osvajati, najprije prsno, a zatim sve bržim kraul zamasima. Zatvaram oči i puštam da se moje duge, tamne trepavice isprepletu kao niti paukove mreže. Vidim sada nježno ljubičasto, a čujem žarkocrveno. Mirišem razigrano zeleno, a osjećam zrelo žuto. Eksplozija i urnebes boja u meni, izmjenjuju se sve dugine boje. I polako, tek sitno negdje u daljinji, na kraju dugina repa čujem opet onu lelujavu pjesmu. Uživam u zvonu krilaca koje je sve bliže i bliže. Napokon, jedna po jedna vila laganim se nožicama spušta na moj dlan. Prepoznajem svaki njihov paperjasti korak iako ih jedva osjećam. Sretna sam toliko da želim vikati iz svega glasa, ali šutim. Ne želim pokvariti savršenstvo njihovoga zvuka. Onda sve do jedne utihnu. Napetost raste u meni. Tada jedna po jedna do one posljednje zapjevaju najljepšu pjesmu, pjesmu tisuću zvonkih, zlatnih zvončića posutih vilinskog prašinom. Ispunjava me radost i sreća. Puštam konačno i ja svoj glas, koji se, gle čuda, savršeno stopio s njihovom pjesmom. Podižu se prema nebu tisuće balončića čarobne prozirne sapunice. Vrišti pjesma rasplesanim notama cvijeća i ptica, ljestvicama proljeća i violinskim ključevima radosti. U vrtlogu sreće svi se smijemo i uživamo. I smijeh na onom duginom repu lagano kreće dalje, a meni ostavlja komadić sebe u kutovima mojih usnica. Rasplićem nježno paukovu mrežu, lagano se okrećem i ispod dugih tamnih trepavica sa smiješkom nježno mahнем duginom repu.

Rea Jeličić, V. a razred

Osnovna škola Zvonka Cara, Crikvenica

Mentorica: Milena Blažić Knez, prof.,

Natječaj Gradske knjižnice Crikvenica,

pohvaljeni uradak

Možemo postati umješna, pametna i savršena bića

Savršena bića... Je li to uopće moguće? Cijeli život pokušavamo i težimo savršenstvu. Pokušavamo uspjeti u životu, dati mu smisao.

Svi mi nastojimo i želimo biti savršena bića, a svojim trudom to možemo i postići. Možda nas drugi neće smatrati savršenima, ali ako smo zadovoljni sobom onda je to naše savršenstvo! Drugacije savršenstvo, samo naše, osobno... Svima nam je želja uspjeti i postići sve što smo zamislili.

Neki žele postati uspješni liječnici, neki od nas žele biti pravnici, a poneki učitelji... Neki su rođeni s određenim talentom, ali bez truda i malo muke nije lako uspjeti. Svi ljudi koji su uspjeli, uspjeli su zbog sebe, samo zbog sebe i vlastite želje za uspjehom.

Mnogi se pitaju hoće li uspjeti postići sve ono što priželjkuju, hoće li biti u mogućnosti ispuniti očekivanja?! Odgovor na sva ta pitanja i dvojbe je DA!

Samo moramo biti uporni i marljivi.

Ako ponekad i posrnemo, padnemo, moramo biti hrabri i nastaviti, podići se; nastaviti hodati iako nas život sruši, pokušavati... Oduprijeti se svemu što nam se nađe na putu.

Namjeravam ostvariti svoje ciljeve, učiniti sve da se ostvari ono „zacrtano“. Pokušavati, pokušavati i pokušavati...

Katarina Visković, VIII. c razred

Osnovna škola Vladimira Nazora, Crikvenica

Voditeljica: Edita Starčević, prof.

Natječaj Gradske knjižnice Crikvenica,

pohvaljeni uradak

Živim li u svijetu apsurda?

Najveća poezija je trenutak kad nisi svjestan pjesme. Najveći je život kad misliš da sanjaš.

Anomalijska je nastala na granici univerzuma kaosa i univerzuma harmonije. Ne pripada ni jednom ni drugom, a ne može ni bez prvog ni bez drugog. Skok u dalj je najuspješniji kad skačeš iz zaleta, a zalet znači korak unazad. Tišina je glasna, male stvari su najveće. Kreacija je beskonačna, ekspanzija je put. Velika moć nosi veliku odgovornost. Imaš ako daješ. Težina procesa proporcionalna je veličini darova. Najmračnije je pred svitanje. Balans su dan i noć, sunce i kiša, grmljavina i duga. I to će proći, sve će proći. Sve je bolje od stajanja u mjestu.

„Čovječe, pazi da ne ideš malen ispod zvijezda.“ Čovječe, malen si previše da bi shvatio ono što se događa. Prisiljen si živjeti s apsurdom. Kreiraš svoju realnost, živiš vlastite misli, ne znajući stvaraš. Ne bojiš se nemoći već vlastite moći. A vremenom si sve moćniji u svojim spoznajama, sve nemoćniji u borbi s apsurdom. Život je greška, besmisao, ironija. Sve ima smisla u kaosu. Kad dotakneš ravnotežu, nema te više. Život je apsurd bez apsurda. A kada ti se ponovno čini da je apsurd – stavi naočale.

Sara Prpić, IV. g2 razred

Srednja škola dr. Antuna Barca, Crikvenica

Mentorica: Mirna Polić Malnar, prof.

Natječaj Gradske knjižnice Crikvenica,

1. nagrada

Saša Gajić, Pop art ljubav, VIII. b razred,
Osnovna škola Zvonka Cara, Crikvenica

Neka moja zvijezda postane sjajna!

Kako na nebu, tako i na zemlji... Baš super! Danas sam uganula nogu. Zar ču i „gore“ imati problem s nogom? Nona obično govorи: „Kako si prostrla, tako ćeš i leći.“ Posteljina se još suši i dakle bolje da ni ne krenem na spavanje. Koga slušati? Zuje mi u glavi mamine prepisane riječi: „Uspjeh ne dolazi sam od sebe, za njega se valja izboriti.“ Prepustiti se ili boriti?

Učila sam za ispit. Je li to bilo dovoljno? Ali znam da netko sigurno neće ni doći na test. Poželim njegov ili njezin trenutak slabosti i lažnu ispričnicu. Važem. Tko će bolje proći? Nema tu pravde. Onaj tko bude imao više sreće. Pod kojom sam zvijezdom rođena? Poželim zvijezdu naših političara. Toliko svađa, krađa i nerada, a gotovo svi vrlo lijepo žive. Oni plove mekim oblacima. Ipak, pojela bi me crna odgovornost i pekla me siva savjest, pa bi moje oblake zavila oluja. Najbolje se prepustiti, pa što bude. Ne mogu ni to. Brojiti dane uzaludno, ubija svaku volju i kreativnost, pa i prosjak pred trgovinom prestane moliti novac i radije se ubija alkoholom. Kako sam se samo nisko spustila?! Želim uživati u životu! Raditi ono što me veseli. Želim da me na tom putu prati sreća. Želim da moja zvijezda postane sjajna!

Neću se uzdati u sreću, neću se uzdati u zvijezdu. Borit ću se! Kako prostrem, tako ću i leći. Ako me Bog voli, podržat će me u tome. Poštivat ću drugoga, ali ću borbom ostvariti želju. Samo ću tako ploviti nebom. A onda neka bude – kako na nebu, tako i na zemlji.

Iva Pahlić, III. g2 razred

Srednja škola dr. Antuna Barca, Crikvenica

Mentorica: Ljiljana Butković, prof.

Natječaj Gradske knjižnice Crikvenica,

2. nagrada

Noćna avantura

Sunce se tiho spustilo. Mjesec je, doduše još pospan, izašao zaboravivši skinuti plave čarape sa žutim točkicama. Obasjao je lice djevojčice koja s prozora svoje sobe promatra vjetar što se igra žutim listom. Odmaknuvši se od prozora, legla je u mekan krevet i zagrlila plišanu ribicu koju je na dar dobila za svoj treći rođendan. Utonuvši u silne jastuke, san joj je zaklopio oči.

U sobu joj se, čim je zaklopila oči zavukla sjena te čučnula iza kutije s plišancima. Ušla je još jedna, i još jedna i ni sama ne znam koliko ih je bilo. Sjena na zidu odašljala je oblik velikih, gorostasnih i snažnih bića. No kada iz znatiželje virneš preko naslona vidiš da priča i ne ide baš tako. To su ustvari bila mala plaha bića koja su zbog igre svjetlosti poprimila zastrašujući oblik. Stajali su na podu u velikoj grupi koja je nalikovala na razbacane figurice. Pogledavši se, podijelili su se u manje skupine i primili se za ruke. Jedna je skupina skočila na komodu i pogledala sve kutijice, te su zatim nosili gumice i ukosnice do noćnog ormarića. Druga je skupina odlepršala do police s lutkama te uzela nekoliko vrpci. Treća se skupina već latila posla i počela raščešljavati meku, kovrčavu kosu usnule djevojčice. Ubrzo sva su bića našla svoj posao i sve je vrvjelo od života. Trebalo je djevojčicu počešljati, urediti i pripremiti za noć koju će zasigurno pamtitи. Nije prošlo mnogo vremena, a bića su već dovršila prvi dio posla. Djevojčica je ležala u krevetu poput usnule ljepotice.

Slijedio je jedan od najtežih dijelova zadatka: kako je odvesti? Nije bila dovoljno mala da je zajedničkim snagama podignu, niti dovoljno velika da je smanje. Naposljetku su joj oči zasuli prahom i uhvatili je za ruke. Nježno su je spustili s kreveta te se uputili prema vratima sobe. Haljina joj se vijorila oko nogu koje su bile nekoliko centimetara udaljene od tla. Spustili su se niz stepenice i prošli kroz hodnik pun obiteljskih fotografija koje prikazuju, do sada, najsretnije trenutke. Na kraju se je hodnika nalazila vaza s poljskim cvijećem. Do vase su se nalazila bijela vrata kroz čije su staklo padale bijede zrake svjetlosti uličnih lampi. Vrata nisu mogli otvoriti jer bi se upalio alarm koji je aktiviran noću zbog ulaska nepoželjnih gostiju. Nekako su se provukli kroz vratašca namijenjena njihovoj labradorici Keite. Izašavši van na svjež noćni zrak, onaj se isti povjetarac poi-

grao s pažljivo počešljanim kosom. Bića su ga oštro i nimalo zadovoljno pogledala. Shvativši njihovu poruke, uvojci su se polako spustili na ramena. Još uvijek usnula djevojčica stajala je u grmlju. Jedno se biće izdvojilo iz skupine i dotaknulo jedini zelen list. U tren oka njihova se okolica promijenila, a primamljiv je miris otvorio oči, do tada još usnule, djevojčice. Okruživali su je ljudi, tj. djeca njene dobi. Ona su je bića zadovoljno pogleda-

Franko Car, Nikad više, VI. g2 razred,
Srednja škola dr. Antuna Barca, Crikvenica

la i napomenula da se dobro provede. Nesigurno je koraknula kao da se boji da će svojim bijelim cipelicama umrljati sreben pod. Sa stropa koji je bio nebeski tamne plave boje sipile su zvjezdice koje su se zatim dotaknuvši nečije tjeme rasprsnule. Oko nje se je nalazilo mnogo djece koja su se uz zvuk glazbe uhvatila za ruke. Činili su jedan veliki krug. U srcu kruga nalazio se dječak plave kose i zanosna izgleda. U odijelu bi izgledao poput odrasla čovjeka, ali ne izgleda jer je njegovo odijelo šarenog poput košare gumenih bombona. Krenula je glazba, a iz dječjih se grla orila pjesma: „Naokolo šalata, naokolo šalata...“. Svi su se lagano okretali u krug, a djevojčica je svakog ponaosob promotrla. Djeca koja su činila krug prestala su pjevati, a dječak u sredini ih je zamijenio. Pjevalo je gledajući u jednu crnokosu djevojčicu: „Ja poklanjam se tebi, ja poklanjam se tebi...“. Približio joj se i uhvatio ju za ruku te nastavio: „Ja poklanjam se tebi i tebe uzimam.“ Otrčali su u sredinu i krenuli se zaigrano vrtjeti dok su ostala djeca pjevala: „Sad se vidi, sad se zna 'ko se kome dopada, sada neka se vidi 'ko se kome svidi.“ Sljedeći je u krugu bio smeđokos dječak čije je lice bilo posuto pjegicama. Ono prvo dvoje sada su stajali jedan do drugoga zadovoljno se gledajući. Pjesma je bila ista, a dječak je odabrao našu djevojčicu. U čudu ga je pogledala dok ju je zaigrano vrtio. Još su dugo svi plesali, pričali i smijali se. Lijepu su atmosferu prekinula bića koja su ih bila dovela. Djevojčica se je oprostila od svoga princa i prepustila se bićima koja su je uhvatila pod ruke. Okrenula se je da još jednim pogledom kaže zbogom, a dječak ju je nenadano poljubio u obraz. Bića je više nisu trebala podizati jer je već lebjdjela na krilima sanjerenja. Nije se sjećala kuda su je vodili, samo je mislila o tom dječaku, a ni ime mu nije znala. Vratili su je kući i njenu bijelu haljinu posutu roza točkicama zamijenili za žutu pidžamu.

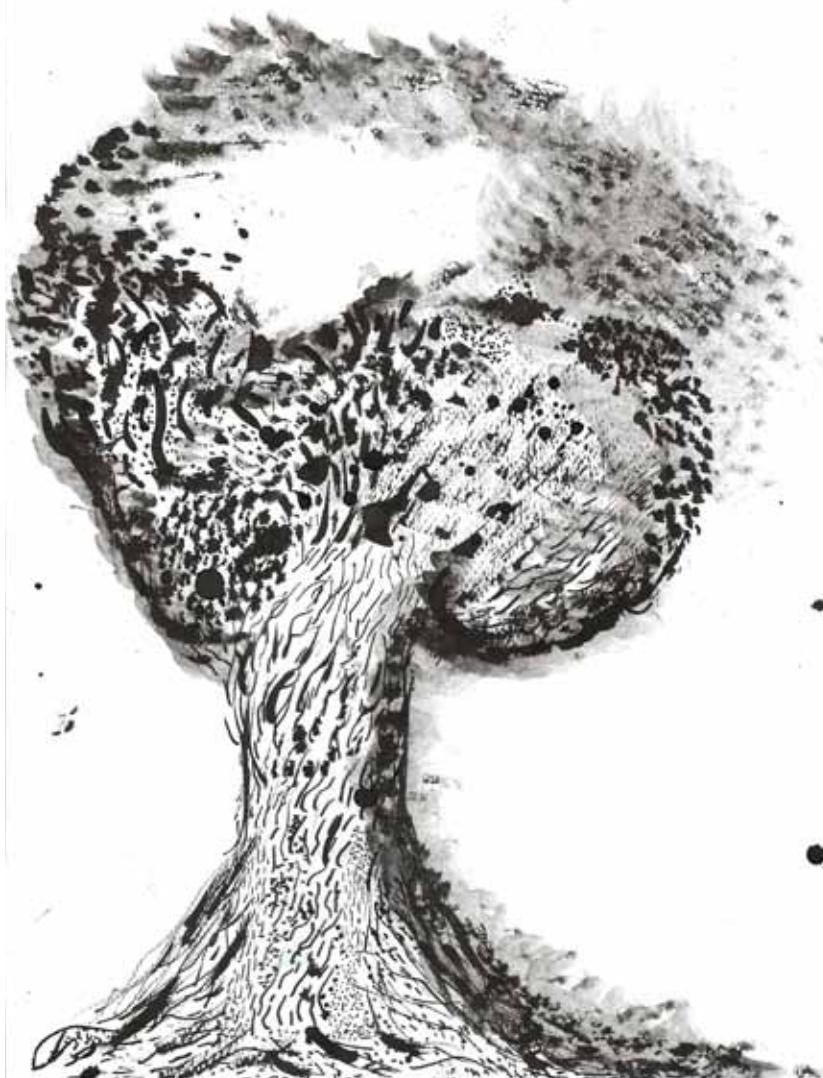
Probudivši se sljedeće jutro, ogleda se po sobi za tragovima noćne avanture, no ne zamijeti ništa. Tek se u kutu sobe naziраo dokaz da je to bila zbilja a ne san. Blistavi prah nekome je nehotice ispaо te je iz tepiha narastao modri cvijet boje neba s kojega su te noći sipile zvjezdice.

Iva-Valeria Ornik, I. g razred

Srednja škola dr. Antuna Barca, Crikvenica

Mentorica: Nada Rosandić-Picek, prof.

Natječaj Gradske knjižnice Crikvenica, **2. nagrada**

Petra Domjan, Strukturne i teksturne crte i točke, VI. a razred,
Osnovna škola Vladimira Nazora, Crikvenica

Paranoja

Magla se spustila nad tijesne ulice, zaledila krv u žilama muklog grada u besanoj noći. Apsolutna tišina je užasavajuća. Čuti nečije korake bilo bi još užasnije.

Uvijek se to nešto osjeti prije kasne noći, nešto uvijek vreba iza ugla, izbjija dah iz pluća, u strahovitosti večeri kada se i mjesec skrije, nešto se krije u blizini. Nema kiše koja bi štropotala, nema groma koji bi zagrmio i obrazložio taj dubok, iskren strah. Nema jeke udaraca stopala o blatni pod, vlastito srce odbija kucati, svaki udah i izdah boli. Misli pokušavaju odlutati, ali ne mogu, ne žele. Strašne stvari okreću se u glavi, neodvratile sumnje i strahovi koji potresaju i tijelo i dušu.

Bježiš u kuću, zaključavaš vrata, zatvaraš prozore, pališ svjetla, spuštaš zastore i rolete. Kada prođeš kraj ogledala, osjećaš se kao da je tvoj odraz ostao u ogledalu, kao da stoji tamo i gleda te kako odlaziš, osuđuje te, mrzi te, tebe i tvoje snove, nade i strahove. Želiš podignuti glavu, ugledati sunce, ali sunca nema. Zora nikad nije dolazila kasnije nego sada, kada ju toliko očekuješ. Ako legneš, nećeš moći ustati, ali noge su ti toliko teške. Strah od nepoznatog u mraku veći je od želje za toliko potrebnim snom. Napokon se rušiš, preslab da izdržiš.

Toneš u san. Strah iz tišine pretvara se u spokoj. Oko sebe vidiš ljude kako idu prema moru, pokušavaju pronaći sjećanja na dnu. Oči su im spuštene, pogleda pričvršćenog za tlo. Obećavaš si, moje će oči gledati u nebo. U beskrajnom miru prolaze te trnci, plavetnilo mora, rumenilo zalaska sunca ulijeva nadu u srce. Sve se opet smraćuje, propada. Prazan ocean, izgubljen si bez puta kući. Pred tvojim očima, cijeli svijet gubi kontrolu. Padaš na pod, ne možeš to podnijeti, slama ti srce. Držiš prljave ruke iznad vatre, osjećaš užitak u боли.

Napokon vidiš da je život mješavina svjetlosti i mraka, sreće i tuge. A onda se zapitaš, koliko je ljudi vidjelo tu mračnu stranu u tvojim očima, kao što je ti vidiš u njihovima.

Ennio Pečaver, I. g razred

Srednja škola dr. Antuna Barca, Crikvenica

Mentorica: Nada Rosandić-Picek, prof.

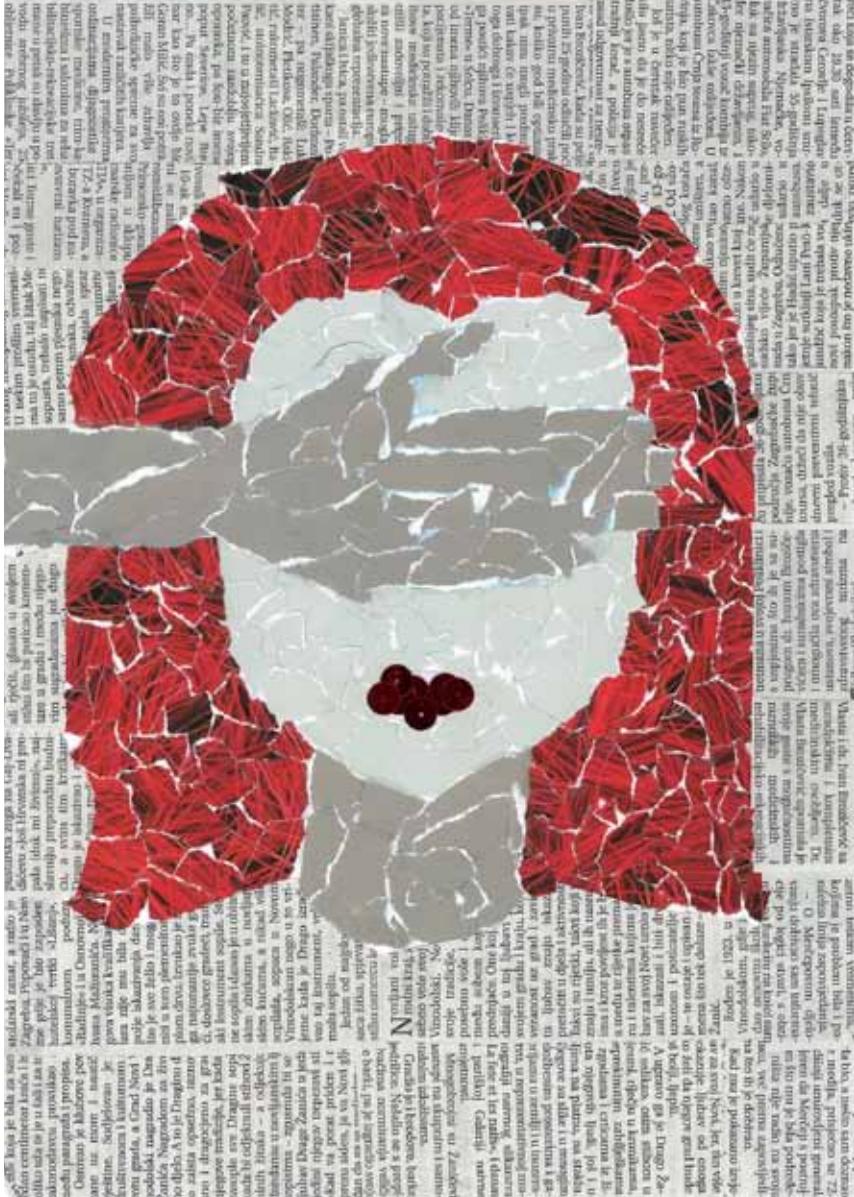
Natječaj Gradske knjižnice Crikvenica, **pohvaljeni uradak**

Stisni zube i diši

Ja sam Klea, a moja sestra Tea. Rođene smo kao jednojajčane blizanke. Kako i u majčinoj utrobi tako smo i cijelog života bile nerazdvojne. Od prvog dana života dijelile smo baš sve. Ona je bila moja najveća podrška, ruka koja bi me podizala kada bih posrnula, osoba koja mi je uvijek davala razlog da ne odustajem od sebe, od svojih snova. Tea je bila snažna. Ne mislim snažna kao Hulk, mislim snažna kao osoba. Nju nije bilo lako slomiti.

Vjerojatno se pitate zašto ovo pišem u prošlom vremenu, zašto u svakoj rečenici piše „bila”... Razlog tome je što moja sestra više nije na ovome svijetu. Doživjela je prometnu nesreću ovog ljeta. Kada su nam javili da je Tea u bolnici, odmah sam uspaničeno došla do nje. Gledala sam je, bila je tako blijeda, bila je na aparativu. Nije mogla otvoriti oči, samo mi je sneno rekla: „Stisni zube. I diši. Ja te volim.” , a zatim polako, kao da tone u san, zatvorila svoje oči i otišla zauvijek. Gledala sam je, trudila sam se da ne poludim, zvala sam liječnike, vikala sam joj da se probudi, nisam htjela da me ostavi. Bilo je prekasno. Ništa mi nije bilo jasno, osjetila sam srce u komadima u grlu. Obećale smo jedna drugoj da ćemo skupa umrijeti, a nebesa su uzela samo jednu. Tko im je dao to pravo? Zašto? Bila je tako mlada, tek je napunila petnaest. Sve bih dala samo da sam je još jednom mogla vidjeti sretnu, osjetiti toplinu njenog zagrljaja i reći joj koliko je volim. Umjesto toga vidjela sam je u hitnoj, onako blijedu i bespomoćnu na tim strašnim aparativima, pred kojima sam satima nakon njene smrti sjedila, plakala i molila. Niti jedna suza mi je nije vratila. Samo sam htjela da bude kraj mene ujutro kada me probude, htjela sam da Bog čuje moje molitve, da mi nebo vrati ono što mi je oduzelo. Po glavi mi se vrtilo ono njeno „Stisni zube i diši”. Pitala sam se što da radim kada ne želim više disati, što da radim kada želim biti tamo gdje je ona? Mozak govori da mogu, ali srce će me izdati. Kada je moja sestra otišla s njom je otišao i dio mene, onaj dječji dio mene. Svoju dušu dala sam nebesima, bez nje mi ne treba.

Sve me to promijenilo. Krenula sam u novu školu. Tea i ja

Ines Begčević, Ispod površine, IV. g1 razred,

Srednja škola dr. Antuna Barca, Crikvenica

uvijek smo imale mnogo prijatelja, ali ja sada nemam niti jednoga, čak sam i one stare izgubila. Ni sa kime nisam razgovarala, pokušavala sam zaboraviti moju Teu. Nisam je spominjala danju, a vrištala sam njeno ime noću. Moja sestra i ja često smo se noću u sitne sate iskradale do kuhinje, pa se sladile slatkišima koje bismo ranije skrile na naša tajna mjesta. Sada umjesto tih slatkiša gutam tablete za spavanje. Sada sam prvi razred srednje škole. Na Teu su svi zaboravili, svi osim mene. Sjete se nje samo na godišnjicu njene smrti, dok ja i dalje u snu vrištim, vidim je posvuda, trujem se tabletama i ozljeđujem samu sebe. Sada pušim ovu prokletu cigaretu, gledam ruke pune ožiljaka i čujem: „Stisni zube i diši. Ja te volim.“ Ona je jedina koja bi mogla izlijecit ovo srce. Ona ga je odnijela sa sobom, da mi više nikad ne pukne. Moja seka je uvijek pazila na mene. Dok gledam te naše slike, odmah me hvata mučnina jer shvatim da samo na njima vidim sreću. Sada manje vjerujem u život, imam manje za izgubiti. Mislim da moji vršnjaci nisu ni svjesni što će im život sve uzeti. Bacit će ih na koljena... Jedna knjiga kaže „Svi smo mi mrtvi, pitanje je samo tko će biti sahranjen prvi?“ To me nekako tješi, to rješava moj problem.
Kažu da sam luda, u nekom svom svijetu, ali stvar je u tome da sam ja već na pola s njom.

Marta Mataija, I. g razred

Srednja škola dr. Antuna Barca, Crikvenica

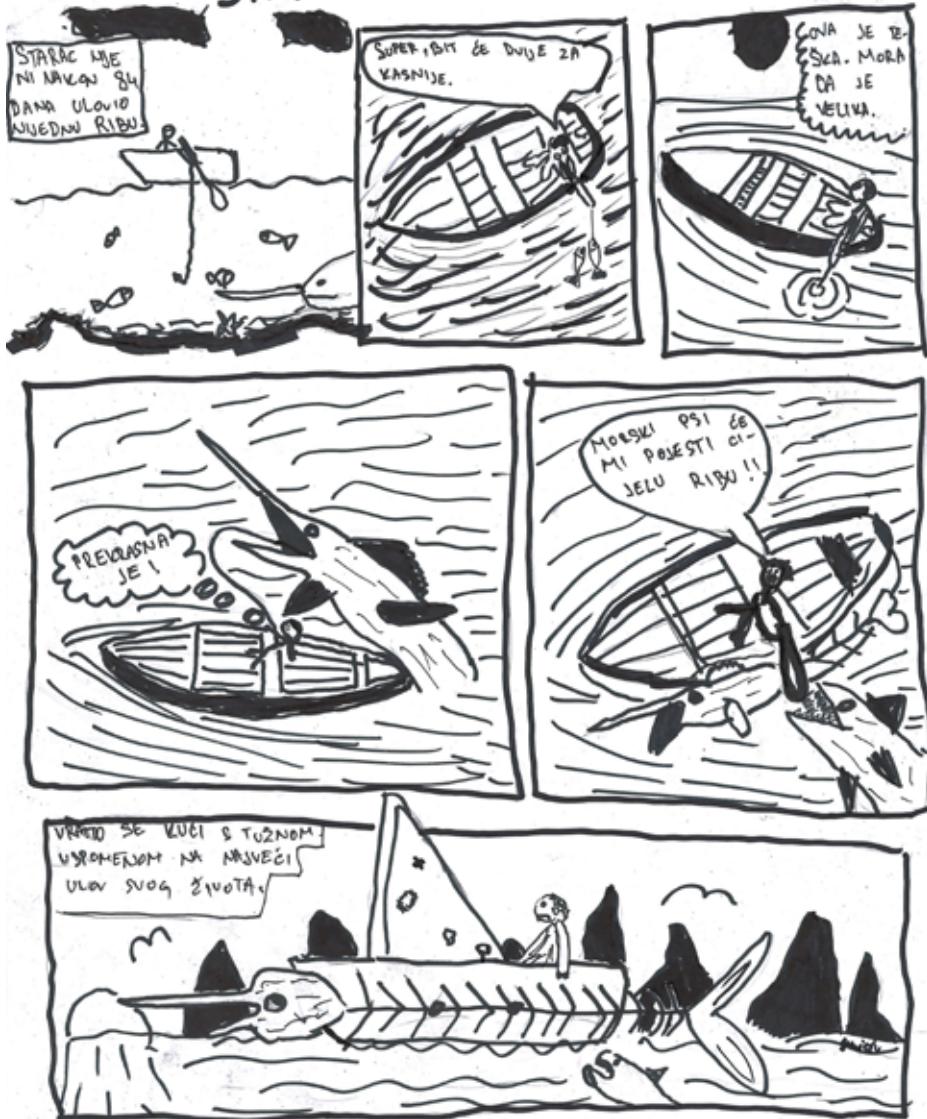
Mentorica: Nada Rosandić-Picek, prof.

Natječaj Gradske knjižnice Crikvenica,

pohvaljeni uradak

STARAC I MORE

Autor: Antonio Juričić 8.a

Antonio Juričić, Starac i more, VIII. a razred,
Osnovna škola Vladimira Nazora, Crikvenica

Usudiš li se samo sanjati, ni nebo ti nije granica

Preda mnom je prazan papir. Kao ovaj papir prazna je i čovjekova duša koja nema životnoga cilja, koja ne traži nešto više od svoje prosječnosti. Čovječe, što bi ti htio? Imaš sve što ti je potrebno; sunce, mjesec, zvijezde, floru i faunu, topao dom i obitelj. I dalje želiš biti bolji od samoga sebe i svojega postojanja. Moj čovječe...

Gdje se nalazi granica čovjekove ograničenosti? Je li to spoznaja da je smrtan i prolazan, samim time nemoćan pred vremenom koje dolazi i prolazi? Čovjek je bio i ostao stvor koji puzi po zemlji, svjestan svojih ograničenja, pružajući ruke k nebeskim visinama nastojeći uhvatiti po koju zvijezdu. Tražio zvijezde, a prigrlio suhu zemlju. Nije se pomaknuo s mrtve točke jer ne može biti veći nego što jest. Ipak, u svima nama tina nuda da ćemo se sutra probuditi sposobniji i moćniji i lako prijeći granice svojih mogućnosti. Čovjek je bez snova kao i prašina, malen i nebitan. Nesvesno će biti pogažen milijunima nogu, a mislit će da je važan. Nastojat će zatomiti u sebi činjenicu da želi nešto više od života. Svačije je pravo sanjati kao što je i svačije pravo disati. Onaj koji teži nečemu višem osuđen je na osudu okoline koja jednostavno nije svjesna. Nikada ne trebao dustati od idealja jer oni će jednoga dana pobijediti. Ljudi što ne razumiju nikada neće ni razumjeti, ostat će potopljeni u svojoj kaljuži i opterećivati se ovozemaljskim problemima. Izabrani pojedinac samoće se nasmijati i pogledati prema nebu.

Kako li je visoko to plavo nebo! Čovječe, ni svjestan nisi koliko si blizu te visine! Potrudiš li se biti mrvicu bolji, usudiš li se samo sanjati, ni nebo ti nije granica.

Valentina Vuković, III. g2 razred
Srednja škola dr. Antuna Barca, Crikvenica
Mentorica: Ljiljana Butković, prof.
Natječaj Gradske knjižnice Crikvenica,
pohvaljeni uradak

Budimo slobodni, odbacimo okove!

Duboko ukopana u sadašnji trenutak promatram sve te užurbane ljudi oko sebe. Prolaze parkom, prirodom koja pokazuje sve svoje čari obojene najšarenijim dobom godine, no ne osvrćući se. Pogled zaustavljam na jednog čovjeka koji zaostaje i u svojim rukama drži plavog leptira. Kako li je samo krhak, poletan, žudi za slobodom.

Dora Zec, Povežimo se, VI. a razred,
Osnovna škola Zvonka Cara, Crikvenica

Baš kada se sprema poletjeti, čovjek stisne svoje šake još jače želeći ga zadržati, želeći zadržati taj trenutak radosti, rukama obuzetim brigama i teretima svakidašnjice. U našoj svakodnevici čovjek nema vremena. Nema vremena za radost, za sreću, za samo jedan osmijeh. Nije važno koliko će ta sreća trajati, trenuci se ionako zapisuju u vječnost. Čovjek nije ni svjestan da je svaki trenutak važan i presudan.

Upravo i ovaj leptir možda ima još na raspolaganju samo ovaj trenutak života. Tada će se možda ugasiti bit njegova postojanja. I što ostaje nakon toga, gdje li je čovjek u takvome svijetu? Svjetu zaboravljenih maštanja i snova? „Znanje te može odvesti do odredišta, no mašta će te odvesti svugdje“, kažu mnogi povijesni velikani. Apsurdno je u kakvim okovima ljudi žive.

Svijet je tako lijep, a život tako prolazan. U svakome od nas, kad tek dođemo na svijet, skrivaju se osobine onog plavog leptira. Ne bi li bilo tako lijepo provesti život, koji je suviše kratak, u ostvarivanju snova svoga djetinjstva? Besmisleno je živjeti okovani zemaljskim stvarima, ako smo rođeni slobodni. Besmisleno je mrziti kada smo stvoreni da volimo i budemo voljeni. Besmisleno je lutati tražeći negdje sreću, kada se ona nalazi u nama samima!

Osvrćem se oko sebe tražeći čovjeka, tražeći leptira. Već su odavno otišli. Trenutak radosti u kojoj sam se zagledala u leptira učinio mi se kao vječnost. Koliko samo spoznaja u jednom trenutku! Budimo slobodni, odbacimo terete i okove ovog apsurdnog, ogoljelog svijeta u kojem su prave vrijednosti života gotovo izgubljene. Zamislite da se sutradan probudite kao leptiri. Znajući koliko kratko leptiri žive, zapitajte se prema čemu bi raširili svoja krila?

Nikol Car, IV. g2 razred

Srednja škola dr. Antuna Barca, Crikvenica

Mentorica: Mirna Polić Malnar, prof.

Natječaj Gradske knjižnice Crikvenica,

pohvaljeni uradak

Sadržaj

Irides Zović, Predgovor	5
---	---

► LITERARNI RADOVI

POREČ

Aneli Sošić, Moje ime je Sadako Sasaki	8
Davor Žufić, Barba Čano i orko	10
Gaia Modrić, Danas sam se zaljubila	13
Ines Samardžić, Moj mudri prijatelj	14
Karla Sorčić, Životne brige jedne adolescentice	16
Tiziana Brčić, La marionetta abbandonata	20
Carlo Žužić, Io, un lampione	22
Elizabet Radovan, Un miracolo	24
Dora Hrelja, Salem	25
David Terlević, Rub života	27
Anamarija Sokač, Oceanske dubine u čovjeku	30
Angela Knapić, Crno na bijelo	32
Karla Matić, Štorija ud dva brati i jene male	34

Rendy Radin, Per mi un café	37
Elisa Sošić, Una giornata comune	40

ZABOK

David Podhraški, Moja prva detektivska priča	48
Manuela Žučko, Život je slika	55
Martina Kovačić, Berba	57
Tihomir Falatec, Dnevničke sličice	59
Ana Paradi, Iza ogledala	62
Mateja Kobaš, Tko je izmislio taj fejs?	67
Iris Trgovec, Tuga	70
Petra Kucelj, Utakmica	71
Helena Dolovčak, Valentino i muha	73
Ivana Pintarić, Čokolada od riže	75
Katarina Plancutić, Ves gad	78
Mia Kranjčec, Cis mol, stavak treći	82
Dora Tramišak, Smijem se	84
Lana Bubaš, Miris sjećanja	86
Tamara Jakopović, Vjerujem u anđele	89

Lucija Kušan, Gas, gas	91
Mateja Tkalčević, Bijeg	94
Jelena Benčić, Biti svoj	96
Monika Leskovar, Oslobodenje	100
Nikola Šeb, Krilima do mjeseca	106

CRKVENICA

Antonio Juričić, U životu moram podnijeti dvije, tri gusjenice ako želim upoznati leptire	112
Veronika Horvat, Čovječe, i ti si jednom bio dijete	114
Jelena Rubčić, Sedin, gljedan, slušan	114
Frano Knez, Diši jesen	116
Tara Krmpotić, Ja u oluji-oluja u meni	118
Erik Haidinger, Domovina u zagrljaju	120
Rea Jeličić, Maštam duginim bojama	122
Katarina Visković, Možemo postati umješna, pametna i savršena bića	123
Sara Prpić, Živim li u svijetu apsurda?	124
Iva Pahlić, Neka moja zvijezda postane sjajna!	126
Iva-Valeria Ornik, Noćna avantura	127

Ennio Pečaver, Paranoja	131
Marta Matajia, Stisni zube i diši	132
Valentina Vuković, Usudiš li se samo sanjati, ni nebo ti nije granica	136
Nikol Car, Budimo slobodni, odbacimo okove!	137

► LIKOVNI RADOVI

POREČ

Paola Paljić.....	6
Luca Matteo Menkhoff.....	9
Doris Grubica.....	10
Ana Jurilj.....	15
Sara Saršon.....	19
Dino Dudaš.....	22
Lina Cukrov.....	29
David Grubica.....	30
Matea Saršon.....	33
Ramona Vujčić.....	36
Mauro Načinović.....	38
Roberto Giusti.....	43

ZABOK

Sandra Benčić.....	46
Lorena Dugorepec.....	51
Lucija Črnjević.....	54
Marko Tomašković.....	58
Stela Kada.....	61
Sven Cikota.....	64

Marta Kolarić.....	69
Jakov Tušek.....	72
Teuta Vučajnk.....	77
Antun Škrlec.....	80
Josipa Brgles.....	87
Katarina Dumančić.....	95
Petra Hršak.....	98
Lea Ahmetović.....	102
Lucija Ljubić.....	107

CRIKVENICA

Veronika Berišić.....	110
Lara Manestar.....	113
Mario Mavrić.....	115
Katarina Visković.....	117
Leo Gašparović.....	119
Karlo Ninić.....	121
Saša Gajić.....	125
Franko Car.....	128
Petra Domjan.....	130
Ines Begčević.....	133
Antonio Juričić.....	135
Dora Zec.....	137

POZICA
2015.

PoZiCa 2015.